

THE
GREAT
COURSES®

Topic
Literature & Language

Subtopic
Language

Biblical Hebrew

Learning a Sacred Language

Course Guidebook

Professor Michael Carasik
University of Pennsylvania

Published by

THE GREAT COURSES

Corporate Headquarters

4840 Westfields Boulevard | Suite 500 | Chantilly, Virginia | 20151-2299

[PHONE] 1.800.832.2412 | [FAX] 703.378.3819 | [WEB] www.thegreatcourses.com

Copyright © The Teaching Company, 2018

Printed in the United States of America

This book is in copyright. All rights reserved. Without limiting the rights under copyright reserved above, no part of this publication may be reproduced, stored in or introduced into a retrieval system, or transmitted, in any form, or by any means (electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise), without the prior written permission of The Teaching Company.

Michael Carasik, PhD

Adjunct Assistant Professor
of Biblical Hebrew

University of Pennsylvania

Michael Carasik has taught biblical Hebrew since 1991, most recently (since 2000) at the University of Pennsylvania, where he is Adjunct Assistant Professor of Biblical Hebrew and a member of the Faculty Working Group on Recovered Language Pedagogies.

He has also taught at Hebrew College, Northeastern University, the University of Delaware, Gratz College, the Reconstructionist Rabbinical College, and Saint Joseph's University. In addition, he has taught adults in the Kerem, Melton, and Me'ah/ConText programs.

Dr. Carasik earned his bachelor's degree from New College of Florida. While working as a computer programmer, he earned a second bachelor's degree and a master's degree in Jewish Studies from Spertus College. He then decided on a career change and earned a second master's degree and a doctorate in Bible and Ancient Near East from Brandeis University.

Dr. Carasik is the creator, editor, and translator of *The Commentators' Bible* (The JPS *Miqra'ot Gedolot*)—an English-language version of the traditional Jewish Bible commentaries on Genesis, Exodus, Leviticus, Numbers, and Deuteronomy, dating from the 11th to the 16th centuries. He has also written a scholarly monograph titled *Theologies of the Mind in*

Biblical Israel, a description of the Israelite understanding of psychology as revealed in the Bible, and a book for general readers called *The Bible's Many Voices*, a layperson's guide to what the human authors of the Bible meant by their writing. In addition, he has published numerous articles, reviews, reference book entries, and translations, ranging from medieval texts to a play by A. B. Yehoshua.

In addition to his academic writing and teaching, Dr. Carasik has worked for the National Hebrew Proficiency Guidelines Committee, has been a columnist for *Jewish Ideas Daily*, has spoken at synagogues around the United States, and has served the Philadelphia Jewish community as vice president of the Center City Eruv Committee and president of the Center City Kehillah. He is also the weekday Torah reader at historic congregation Kesher Israel in Philadelphia.

Dr. Carasik has hosted the weekly *Torah Talk* podcast since 2009 and blogs as The Bible Guy on WordPress.com. ♦

Table of Contents

Introduction

Professor Biography	i
Course Scope	1

Guides

1	Studying Biblical Hebrew	3
2	Learning the <i>Aleph Bet</i>	6
3	The Tiberian Vowel System	10
4	Roots of Semitic Verbs	16
5	Hebrew Verb Forms and the Definite Article	19
6	Hebrew's Attached Prepositions	23
7	Adjective Forms and Agreement in Hebrew	27
8	Irregular Hebrew Nouns and Adjectives	31
9	Hebrew Pronouns and Pronominal Suffixes	35
10	How Hebrew Letters Behave	41
11	Perfect and Imperfect Hebrew Verbs	45
12	Segholate Nouns and Pausal Forms	49
13	The Construct Form: Hebrew's Trailer Hitch	52
14	Forming Hebrew Construct Chains	55
15	Hebrew Verb Classifications: <i>Binyanim</i>	58
16	Question Words in Hebrew	62
17	Hebrew Participles	66
18	Counting in Hebrew	70

19	Hebrew Roots with Guttural Letters	76
20	Hebrew's <i>Lamed-Hey</i> Roots	80
21	Hebrew Roots Beginning with <i>Yud</i>	84
22	Irregular Hebrew Verbs	87
23	Hebrew's Hollow Verbs	92
24	The Infinitive in Hebrew	97
25	Jussives, Cohortatives, and "Hava Nagila"	101
26	The Imperative Form in Hebrew	105
27	Verbs of the Hiphil <i>Binyan</i>	109
28	Piel Verbs and Passive <i>Binyanim</i>	113
29	Reflexive <i>Binyanim</i> : Niphal and Hitpa'el	117
30	Reading the Bible in Hebrew: Joshua 1	122
31	Geminate Verbs and Reading Numbers 22	125
32	Hebrew's Object Suffixes	128
33	Hebrew Oaths and Other Idioms	130
34	Understanding Hebrew Punctuation Marks	133
35	Choosing a Hebrew Bible	140
36	Helpful Hebrew Reference Books	143

Supplementary Material

Numbers 22	146
Answers to Assignments and Challenges	148
Index of Charts	214
Biblical Books	216
Bibliography	218

BIBLICAL HEBREW

Learning a Sacred Language

This course will introduce learners to biblical Hebrew—the language in which most of the Jewish Bible, the Tanakh, and its Christian equivalent, the Old Testament, was written. (A few chapters of the books of Ezra and Daniel are written in a related language, Aramaic.) The course is designed for learners with no previous knowledge of Hebrew. If you do already know some Hebrew, you will discover that even in the earliest lessons, things you never noticed—or things you knew “instinctively”—will be carefully explained. People learn much more easily when they are ready to learn, which means that learners at every level will benefit from watching some or all of the video lessons multiple times.

The course begins with the two most important elements of the biblical Hebrew writing system: the consonants, in which the oldest biblical texts in existence appear; and the vowels, developed only late in the 1st millennium CE, 1,000 years after the latest texts in the Bible were written. You will learn just a bit of the biblical punctuation system, which you will learn about in greater depth toward the end of the course.

A major focus of the course is the grammatical building blocks of language: adjectives, nouns, and verbs—almost all of them the same as are used in rabbinic, medieval, and modern Israeli Hebrew. But the course will combine this more technical aspect of language learning with the kind of listen-and-learn language acquisition through which we all learned our native languages. The course will start slowly, with a focus on Genesis 1:1–5 (the first paragraph of the Bible, recounting the first day of creation), and will continue by turning to the creation of the sun, moon, and stars. The course will also visit the story of Cain and Abel, the adventures of Abraham and Sarah, and other biblical texts that may or may not be familiar to you.

The essential goal of this introductory course is to give you the skills you will need to read through the narrative texts of the Bible from Genesis through Kings. The same skills will give you access to the later Hebrew of the Persian period and the more complex syntax and vocabulary of poetry, but for simplicity's sake, the course will mostly avoid these later and/or more complicated texts. The course will, however, expose you to almost all of the words used 100 times or more in the Bible.

Learning a language is like learning how to play a musical instrument or developing an athletic skill. Almost everyone will be stronger at some aspects of the task than at others. More importantly, almost everyone will need to put in some work and a great deal of repetition to get their language skills where they want them to be. Each lesson will have exercises, with answers, to help you focus on the important takeaways of that lesson.

The course will also focus on a particular chapter of the Bible: Numbers 22, the story of Balaam and the ass. Each lesson will provide a challenge that you can meet by looking at Numbers 22 in Hebrew (feel free to use English translations, especially at the beginning of the course, to give you an extra boost). By returning over and over again to that one chapter, reading it and listening to it in Hebrew, you will give yourself the opportunity to learn some Hebrew the natural-language way as well as the grammatical, rules-based way. By the end of the course, when you read that entire chapter, you will be able to feel that you are not just decoding it but understanding it. That will give you not only the skills but also the confidence to move forward with your study of Hebrew. ♦

Lesson 1

Studying Biblical Hebrew

In this first lesson, you will learn how to read biblical Hebrew. The Bible has been translated into English multiple times, each with its own interpretations. For this reason, it's worth learning how to read the Bible in its original language—so that you can make your own decisions about what the Bible really means. In addition, you will be able to appreciate the stories and poetry in the Bible (no small portion of it) that employ untranslatable literary artistry.

GRAMMAR

NOTE: If no accent is marked on the Hebrew word, the accent falls on the last syllable. If some other syllable has the accent, it is marked with the symbol ˆ. Example: מֹלֵךְ. Biblical phrases retain their original punctuation.

Vocabulary

אֹר	light
אֱלֹהִים	God, gods
וַיֹּאמֶר	and he said [form of verb אָמַר]
יְהִי	let there be, let it be [form of verb הָיָה]

ACTIVITIES

Questions

- ♦ What are the three different components of the biblical Hebrew writing system?
- ♦ How did history shape the Bible?
- ♦ How did the three different stages of Hebrew writing change how people read the Bible?

Practice

- ♦ Practice reciting the last word of the book of Psalms [הַלֵּל-לַיהוָה].
- ♦ Practice reciting Gen. 1:3 [וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי-אוֹר :] and start associating each of its words with the English meaning.

CHALLENGE

- ♦ Find every occurrence of the word וַיֹּאמֶר (“and he said”) in Numbers 22. [A copy of Numbers 22 for this and all future challenges can be found on [PAGE 146](#).]

The solution is provided on [PAGE 149](#).

CLICK the page numbers to navigate.

To go back to the page you came from,
PRESS Alt + ← on a PC or **⌘ + ←** on a Mac.
On a tablet, use the bookmarks panel.

You control the pace of this course. You can, and should, go back to the beginning of any lesson at any time, as many times as you need to. That kind of repetition is all part of learning a language.

Lesson 2

Learning the *Aleph Bet*

In this lesson, you will learn the 22 consonants of the Hebrew alphabet—block letters that are, and were, enough to write Hebrew under most circumstances. It's called the *aleph bet* because *aleph* is the first letter of the Hebrew alphabet and *bet* is the second letter. Similarly, in English it's called the “alphabet” because “alpha,” the first letter of the Greek alphabet, is followed by “beta.” It's important to learn the Hebrew alphabet in alphabetical order not only to be able to find words in the dictionary, but also to be able to count.

GRAMMAR

The Hebrew Alphabet

LETTER	SOUND	NAME	LETTER	SOUND	NAME
א	[silent]	aleph	ל	<i>l</i>	lamed
ב	<i>b</i>	bet	מ	<i>m</i>	mem
בּ	<i>v</i>		נ	<i>n</i>	nun
ג	<i>g</i>	gimmel	ס	<i>s</i>	samekh
ד	<i>d</i>	dalet	ע	[silent]	ayin
ה	<i>h</i>	hey	פ	<i>p</i>	pey
ו	<i>v</i>	vav	פּ	<i>f</i>	
ז	<i>z</i>	zayin	צ	<i>ts</i>	tsade
ח	<i>kh</i>	het	ק	<i>k</i>	kof
ט	<i>t</i>	tet	ר	<i>r</i>	resh
י	<i>y</i>	yud	ש	<i>sh</i>	shin
כ	<i>k</i>	kaf	שׁ	<i>s</i>	
כּ	<i>kh</i>		ת	<i>t</i>	tav

- ◆ The letters *kh* indicate a guttural sound like the *ch* in the name of J. S. Bach or Loch Ness.
- ◆ Five letters—כ, ג, נ, פ and צ—are written differently when they occur at the end of a word. The second letter in the chart is the final form.
- ◆ Letters with *dagesh* are given in the chart only when *dagesh* changes the sound of the letter in modern pronunciation. So, כ, ב, and פ appear twice in the chart, once with *dagesh* and once without.
- ◆ שׁ and שׂ are two different consonants written with a single symbol in the alphabet; dictionaries of biblical Hebrew group words beginning with these letters in two separate sections. Several other letters in the alphabet represent more than one original consonant, but the writing system did not preserve these distinctions.

Vocabulary

אֶחָד	one	יוֹם	day
בָּבֶל	Babylon	עֶבֶד	slave
בֹּקֶר	morning	עֶרֶב	evening
זָהָב	gold		

ACTIVITIES

Questions

- ♦ What effect did the development of the alphabet have on human civilization?
- ♦ How did our English alphabet develop from the original one? How is it similar to and different from the Hebrew alphabet? What other alphabets currently in use are related to these alphabets?
- ♦ Which letters have separate forms used always and only at the end of a word?
- ♦ What do you recognize in Gen. 1:5?

וַיִּקְרָא אֱלֹהִים | לְאֹרֶךְ יוֹם וּלְחֹשֶׁךְ קָרָא לַיְלָה
וַיַּהֲרֹג וַיַּהֲיֶי-בֹקֶר יוֹם אֶחָד :

Practice

- ♦ Try to memorize the Hebrew of Gen 1:5b.
- ♦ Practice singing or reciting the Hebrew alphabet in alphabetical order.

CHALLENGE

- ♦ Find every consonant in the Hebrew alphabet—including ׁ and ׂ and all 5 final forms—in the text of Numbers 22.
- ♦ While you are searching, look for the *etnahta* in every verse.

*The solution is provided on **PAGE 151**.*

Lesson 3

The Tiberian Vowel System

In Hebrew, the letters א, ו, and י were, and are, used not only as consonants (*h*, *v*, and *y*, respectively) but also to hint at vowel sounds. But toward the end of the 1st millennium CE—11 or 12 centuries ago, probably as a response to what Muslims were doing with the Koran—Jews began to develop various systems to mark the vowels explicitly. One of these systems, the Tiberian system, established itself and has been used exclusively for the last thousand years or so. You will learn the Tiberian vowel marks in this lesson.

GRAMMAR

Consonants That Sound Alike

The consonants in this table are pronounced (or not pronounced) alike by almost all speakers of Hebrew today. In biblical times, they all had distinctive, different pronunciations, so speakers and writers would not confuse them. Note the presence or absence of *dagesh* in כ and כּ, which changes their sound. Using כּ rather than כ does not change the meaning of a word; using כּ rather than פּ does change the meaning of a word.

	CONTEMPORARY PRONUNCIATION
ע, נ	[silent]
ו, ב	<i>v</i>
כ, ק	<i>kh</i> [as in J. S. Bach or Loch Ness]
ת, ט	<i>t</i>
פ, כּ	<i>k</i>
שׁ, ס	<i>s</i>

Vowels

All vowels are printed here under (or after) silent נ but may occur with any consonant.

VOWEL	LONG	SHORT	ULTRASHORT
			נ sheva
A (<i>ah</i>)	נ qamatz (<i>ah</i>)	נ patah (<i>ah</i>)	נ hataf-patah (<i>ah</i>)
I (<i>ee</i>)	נ tsere (<i>ey</i>)	נ hireq (<i>ih</i>)	נ hataf-seghol (<i>eh</i>)
	נ tsere-yud (<i>ey</i>)	נ seghol (<i>eh</i>)	
	נ hireq-yud		

VOWEL	LONG	SHORT	ULTRASHORT
U (oo)	שׁ <i>shuruq</i> (oo)	שׂ <i>qubbutz</i> (oo)	ש׃ <i>hataf-qamatz</i> (oh)
	וֹ <i>holem</i> (oh)	וְ <i>qamatz qatan</i> (oh)	
	וּ <i>holem haser</i> (oh)		

- ◆ שׁ *sheva* is pronounced like the first *a* of “Maria” or the first *e* of “Jerusalem.”
- ◆ שׁ *sheva* is also used (unpronounced) to mark the end of a syllable.
- ◆ In the suffixes וֹרְ- (as in וְלֹרְשׁוֹ) and וְיָרְ- (as in וְיָרְשׁוֹ), the וֹ is silent.

The Dagesh

- ◆ The *dagesh* indicates a doubled, or lengthened, consonant, for grammatical or etymological reasons. For example:

- ◆ Another consonant (most often a נ) has assimilated to the consonant with the *dagesh*.
- ◆ The *binyanim* Piel, Pu'al, and Hitpa'el are characterized by doubling of the second radical.
- ◆ Geminate roots, where the second and third radicals are the same, sometimes display that letter only once but with a *dagesh*.

- ◆ *Dagesh* can not appear in the gutturals א, ח, ע, or in ה; when it should appear in one of those letters, the previous vowel is often lengthened to compensate (more commonly with נ or מ).
- ◆ *Dagesh* appears, not for grammatical or etymological reasons, in the letters כּפּתּ בּגּדּ (the *begeḏ-kefet* letters) when they are not preceded by a vowel. This is called *dagesh lene* or *dagesh qal* (i.e., an insignificant *dagesh*). When a *begeḏ-kefet* letter has a *dagesh* and is preceded by a vowel, it should be considered doubled/lengthened. This is called *dagesh forte* or *dagesh hazaq* (i.e., a grammatically or etymologically significant *dagesh*).
- ◆ Either kind of *dagesh* will change the sound of the letters כּ, בּ, and פּ (see the Hebrew Alphabet chart on [PAGE 7](#)). The change in sound does not alter the meaning of the word.
- ◆ The dot in מ׃ (only in final position in the word with no following vowel) is not a *dagesh* (which cannot appear in מ׃). This dot is called *mappiq* (from an Aramaic word meaning that it “brings out” the sound of the מ׃); it indicates that this is an “original” (consonantal) מ׃, unlike the מ׃ of 3rd-H roots, which replaces an original ׀ or ׀. It is sometimes a genuine root letter but more often indicates a 3rd feminine singular suffix.
- ◆ The dot in a *shuruq* [as in the word שׁוּרׁוּק] is also not a *dagesh* but simply a mark indicating the vowel. Confusingly, a consonantal ׀ can have a *dagesh*, as in the Piel verb שׁוּרׁוּק (‘‘he commanded’’). Note that in שׁוּרׁוּק, the ׀ is sandwiched in between two consonants and therefore must be a vowel; in שׁוּרׁוּק, the ׀ is sandwiched in between two vowels and therefore must be a consonant.

Vocabulary

בִּגְד	garment, article of clothing
כָּל	all
לַיְלָה	night
סֵפֶר	book, document, scroll
פֶּה	mouth
קָרָא	he called

ACTIVITIES

Questions

- ♦ What are the three different groupings of vowel sounds in Hebrew? Which Hebrew consonants can be used to represent each group?
- ♦ What are the two different functions of the *sheva*?
- ♦ What are the two different functions of the *dagesh*?
- ♦ What are the six *begeḏ-kefet* letters?

ASSIGNMENT

- ♦ Read the following names of biblical places and characters and identify them in English:

צִיּוֹן	יַעֲקֹב	אַבְרָם
רְאוּבֵן	יִשְׁמָעֵאל	אַדָּם
רְחֵל	יִשְׂרָאֵל	דָּוִד
שְׁמֹעוֹן	לֵאָה	יְחֻדָּה
שֵׁרָה	מִנְשֶׁה	יִצְחָק
תָּמָר	עֵשָׂו	יְרוּשָׁלַיִם

CHALLENGE

- ♦ Find every example of the expression אֶל וַיֹּאמֶר (“Someone said to someone else”) in Numbers 22.
- ♦ While you are searching, see how many examples you can find of phrases of the *zagef qaton* mark that often ends a biblical phrase.

*Solutions are provided on **PAGE 154**.*

Lesson 4

Roots of Semitic Verbs

Every verb, and almost every noun and adjective, in Hebrew can be thought of as being based on a group of three consonants, which themselves are not a word but represent an idea. The three consonants, as a group, are called a root. It's a concept that the English language doesn't really have. In Hebrew, you can replace those three root letters—or radicals, from the Latin word *radix*, meaning “root”—in many words with a different set of three to get a word that works the same way in the language. The root, in the abstract, has a basic meaning, and the pattern that you plug each root into also retains its basic meaning.

GRAMMAR

Vocabulary

אָדוֹן	lord, sir
אֱלֹ	God
אֶל	to
יהוה	the Tetragrammaton, personal name of the Israelite God, pronounced <i>adonai</i>
מֶלֶךְ	king
מָלַךְ	he reigned
שַׁדַּי	Shadai, Almighty

ACTIVITIES

Questions

- ♦ How is the idea of roots similar to or different from the way English operates?
- ♦ What might the different names for God and the way they are used in the Bible indicate?

ASSIGNMENT

- ◆ Determine the triliteral (three-letter) root of the related words in each column:

מִלְמַד	וַיִּשְׁמֹר	וַיֵּאמֶר
לְמַדְתִּי	וּלְשִׁמְרָהּ	לֵאמֹר
יִלְמְדוּן	כִּשְׁמִרְתִּי	אֶמְרִיכֶם
לְלַמֵּד	הַשְׁמֵר	אָמַרְהָ
תִּלְמָדָם	וַיִּשְׁמְרֵם	הָאֲמָרִים
מִלְמָדִי	שְׁמֵרוֹת	הָאֲמִירָד

CHALLENGE

- ◆ Find five examples in Numbers 22 of אֱלֹהִים and five of the Tetragrammaton.

*Solutions are provided on **PAGE 157**.*

Lesson 5

Hebrew Verb Forms and the Definite Article

This lesson includes a major overview of verbs. There are five different verb forms in biblical Hebrew: two finite verbs, verbs that point to the time something happened, the perfect (1) and the imperfect (2); an infinitive (3), the verbal noun; a participle (4), the verbal adjective; and the imperative (5), the command form. Every verb in Hebrew can be described in this way: What is the root? What is the form? And, if it's perfect or imperfect, what is the PGN (person, gender, and number)? This lesson is also the first of two lessons discussing Hebrew words that are spelled with a single letter and must be attached to the front of another word. In this lesson, you will learn about the definite article, “the,” and the conjunction that usually means “and” but can also mean “or” or “but.”

GRAMMAR

The Definite Article

- ◆ The Hebrew definite article, comparable to the English word “the,” consists of the syllable הַ attached to the beginning of a word + *dagesh* in the first letter of the word it is attached to.
 - ◇ Example: מֶלֶךְ “king”; הַמֶּלֶךְ “the king.”
- ◆ If there is a *sheva* under the first letter of the word, the *dagesh* sometimes drops.
 - ◇ Example: יֶלֶד “the child”; יְלָדִים “the children.”
- ◆ If the first syllable of the word is unaccented הַ or וְ, or if it is הָ (with or without accent), the definite article is the syllable הַ with no *dagesh*.
 - ◇ Example: עָרִים “cities”; הָעָרִים “the cities.”
- ◆ Otherwise, when the first letter of the word is a guttural ה, ח, ע, א, or א, and hence cannot take a *dagesh*:
 - ◇ with ח, ע, or א, the previous vowel is usually lengthened from *pataḥ* to *qamatz* in order to compensate.
 - ◇ Example: אִישׁ “man”; הָאִישׁ “the man.”
 - ◇ with ה or ח, the *dagesh* is usually dropped.
 - ◇ Example: חַיָּה “an animal”; הַחַיָּה “the animal.”

- ◆ In certain words, the first vowel of the word changes from *patah* to *qamatz*. Note also the unusual but extremely common אֶרֶץ “a land”; הָאָרֶץ “the land.”
- ◆ When the definite article is preceded by attached prepositions כּ, בּ, or לְ, the preposition simply replaces the ה of the definite article.
 - ◇ Examples: הַמֶּלֶךְ “the king”; לַמֶּלֶךְ “to the king.”
הָעָרִים “the cities”; בְּעָרִים “in the cities.”

Vocabulary

אָרֶץ	earth, land
בָּרָא	create [used only of God]*
חֹשֶׁךְ	darkness
שָׁפַט	judge [form of verb שָׁפֵט]
שָׁמַיִם	sky, heaven

* From this point forward, the vocabulary will give verbs in their dictionary form—the 3 m. s. perfect—but will not translate that specific form. Here, בָּרָא really means “he created,” but it is translated in the vocabulary more generally as “create.”

ACTIVITIES

Questions

- ♦ What do “1st person,” “2nd person,” and “3rd person” describe?
- ♦ What is the difference between the perfect and the converted imperfect, which both describe completed action in the past?
- ♦ What English prefixes can you think of that carry meaning but can never exist as a separate word?

ASSIGNMENT

- ♦ In Genesis 1:1–5, which examples of the letter ׀ are the definite article, and which are not?

CHALLENGE

- ♦ Find five examples in Numbers 22 of the conjunction ׀, five of the definite article ׀, and five of the definite direct object marker ׀ or ׀.

*Solutions are provided on **PAGE 159**.*

Lesson 6

Hebrew's Attached Prepositions

In the previous lesson, you learned two words that were single letters attached to the beginning of other words. This lesson will explore three more letters that work the same way in Hebrew. All three have a *sheva* underneath them when they're attached, and all three are prepositions—words such as “in,” “by,” or “for” that take a noun or pronoun and relate it to something else that's going on in the sentence. The three proclitic, or attached, prepositions you will learn about are כּ, בּ, and לְ, which mean “in” or “at,” “like” or “as,” and “to” or “for,” respectively. You will also learn about a very important preposition that is sometimes a separate word and sometimes proclitic: מִן, or “from.”

GRAMMAR

Vocabulary

מִן	from	בְּ-	in, at
מִצְרַיִם	Egypt	בְּתוֹךְ	in the middle of
עַל	on, upon, about	כְּ-	like, as
פָּנִים	face, surface	לְ-	to, for
רֹאשׁ	head	לִפְנֵי	before
רֵאשִׁית	beginning	בֵּין	between
רוּחַ	wind, spirit	טוֹב	good
תֶּנֶךְ	middle	יְרוּשָׁלַיִם	Jerusalem*
תַּחַת	under, beneath, instead of	כִּי	because, when, that
		מַיִם	water

* Only five times in the Bible with a second ך; ordinarily in the Bible it is spelled with a furtive *hireq*.

ACTIVITIES

Questions

- ♦ What similarities and differences can you see between the way sounds are combined and elided in Hebrew and the way sounds are combined and elided in English?
- ♦ Does written English have any words that attach directly to the beginning of another word? What about spoken English?

Practice

- ♦ Work carefully through Gen. 1:1–5 on your own and begin to memorize it.

ASSIGNMENT

- ♦ Which of the following words begins with the preposition מִן?

מִיָּם	מִלְאֲכָתּוֹ	מִכֵּל
מִתְחַת	מִבְדִּיל	מִרְחֶפֶת
מִקְנָה	מִקוֹם	מִעַל
מֵאֵד	מֵאֲדָת	מִזְרִיעַ
מֵעֶרֶן	מֵרָחַק	מִקְדָּם

CHALLENGE

- ♦ Find examples in Numbers 22 of each of the four prepositions you learned in this lesson: ל־ , ב־ , מ־ , and מִן —both attached and unattached.

*Solutions are provided on **PAGE 160**.*

Lesson 7

Adjective Forms and Agreement in Hebrew

Unlike in English, where adjectives have one form, Hebrew adjectives have four forms. In this lesson, you will learn the four forms of adjectives: **טוֹב**, masculine singular; **טוֹבָה**, feminine singular; **טוֹבִים**, masculine plural; and **טוֹבוֹת**, feminine plural. (When you have a mixed group, you use the masculine plural.) The masculine singular form—what grammarians call the unmarked form because it doesn't have any endings—is the dictionary form. The gender (masculine or feminine) and number (singular or plural) of the adjective always have to match, or agree with, the gender and number of the noun. You will also learn the two different ways you can put nouns and adjectives together: as a predicate, where the adjective explains the noun, in a complete sentence; and as an attributive phrase, where the adjective modifies the noun, in a phrase. In both cases, the Hebrew adjective always has to match the gender and the number of the noun. For an attributive adjective, it also has to match whether the noun is definite or not.

GRAMMAR

Endings for Nouns and Adjectives

טוֹב	masculine singular
טוֹבָה	feminine singular
טוֹבִים	masculine plural
טוֹבוֹת	feminine plural

- ◆ Whether vowels are spelled with the letters ו and ם is generally not predictable; don't count on seeing them.
- ◆ Nouns generally follow the pattern in this chart, but the indicators for gender are not always reliable for nouns as they are for adjectives.
- ◆ Nouns with dual endings take plural adjectives.

Vocabulary

בֶּן	son	עָשָׂה	do, make
גָּדוֹל	big	קָדוֹשׁ	holy
כּוֹכָב	star	קָטָן	small
מְאֹד	very	רָאָה	see
עֵץ	wood, tree		

ACTIVITIES

Question

- ◆ How is the use of gender in Hebrew different than in English?

Practice

- ◆ Make sure you can distinguish between the predicate adjective in a complete sentence (“the girl is smart”) and the attributive adjective in a phrase (“the smart girl”), and make sure you understand how Hebrew treats them differently.

ASSIGNMENT

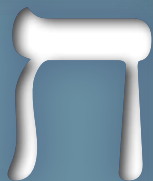
- ◆ Give the gender and number of each of the following adjectives:

עֲרוּמִים	רַע	חַיָּה
זָדִיק	רַבָּה	טֹבֵה
אַחֲרִים	גְּבוּהִים	מְהֻרָּה
עֲקָרָה	גְּדֹלָה	מְהֻרָּה
רְבוּת	רֹאשֶׁנָּה	כָּבֵד

CHALLENGE

- ♦ Find all the adjectives you can in Numbers 22—masculine singular, feminine singular, and masculine plural (there are no feminine plural adjectives in this chapter).

*Solutions are provided on **PAGE 161**.*

Lesson 8

Irregular Hebrew Nouns and Adjectives

In Hebrew, the endings of nouns can be surprising, and sometimes the shape of the noun becomes very different when moving from singular to plural. The longer and more complicated nouns won't cause you any problems; they tend to be very regular and obvious. It's the simpler and more common nouns that are more likely to surprise you; you might not be able to recognize them without learning and memorizing them. In this lesson, you will be introduced to a number of the most common, nonobvious nouns in Hebrew—the irregular nouns. Then, you will explore the only irregular adjectives in Hebrew, the demonstrative adjectives, which are the near determinatives, “this” (זֶה or זוֹת) and “these” (אֵלֶּה); and the far determinatives, “that” (הַזֶּה or הַזֵּה) and “those” (הֵם).

GRAMMAR

Common Irregular Nouns*

PLURAL	CONSTRUCT	SINGULAR	NOUN
אָבוֹת	אָבִי	אָב	father
אָחִים	אָחִי	אָח	brother
אָחִיוֹת	—	אָחֹת	sister
אָנָּשִׁים	—	אִישׁ	man
נָשִׁים	אִשָּׁה	אִשָּׁה	woman
בָּתִּים	—	בֵּית	house
בָּנִים	—	בֶּן	son
בָּנוֹת	—	בַּת	daughter
יָמִים	—	יּוֹם**	day
עָרִים	—	עִיר	city
—	פִּי	פֶּה	mouth
רָאשִׁים	—	רֹאשׁ	head

* A blank space indicates that the form is regular. The table does not include nouns whose endings are unexpected for their gender (e.g., שָׁנָה and שְׁנִים).

** Contrast יָם (“sea”) and its regular plural יָמִים.

Vocabulary

אִישׁ	person, man, husband; pl. אֲנָשִׁים	בַּת	daughter; pl. בָּנוֹת
אִשָּׁה	woman, wife; pl. נָשִׁים	זֶה	this (m. s.)
אָב	father, ancestor; pl. אֲבוֹת	זֹאת	this (f. s.)
אִם	mother	אֵלֶּה	these
אָח	brother, relative, fellow man	עִיר	city; pl. עָרִים
אֲחוֹת	sister; pl. אֲחֵיּוֹת	רַב	much, many
בַּיִת	house; pl. בָּתִּים	שָׁנָה	year

ACTIVITIES

Question

- ♦ What does הָ (with *mappiq*) indicate, and why is that important?

Practice

- ♦ Make sure you can distinguish between the near determinatives (“this”/“these”) and the far determinatives (“that”/“those”). Remember that, as in English, they are used like adjectives.

ASSIGNMENT

- ♦ Translate the following into English:

כָּל-אֱלֹהִים	הָאֲנָשִׁים הָאֵלֹהִים
כָּאֱלֹהִים	אֱלֹהִים הָאֲנָשִׁים
הָעִיר הַגְּדוֹלָה	הָאֲנָשִׁים הָהֵם
עָרִים גְּדוֹלֹת	הֵם הָאֲנָשִׁים
בְּיוֹם הַיּוֹם	זֹאת הָעִיר
הָאָרֶץ הַזֹּאת	נָשִׁים רַבּוֹת

CHALLENGE

- ♦ Find the demonstrative הַזֶּה and its plural in Numbers 22, as well as the plural of אִישׁ.

*Solutions are provided on **PAGE 163**.*

Lesson 9

Hebrew Pronouns and Pronominal Suffixes

This lesson is about pronouns—those little words that allow us to refer to nouns without repeating them. We can also refer to ourselves and to each other by using pronouns. In the English language, as in Hebrew, pronouns can be singular or plural, masculine or feminine, and first-, second-, or third-person. English has different forms depending on whether the pronoun is the subject of the verb or the object; in Hebrew, the independent pronouns can only be the subject of a sentence. All other pronouns are suffixes attached to other words. These suffixes come in three different forms: suffixes that attach to singular nouns (and some prepositions); suffixes that attach to plural nouns (and some other prepositions); and a third variety, related to verbs, that is also used with a few prepositions and some other words, too.

GRAMMAR

Symbols and Abbreviations

PGN	person, gender, number
1	1 st person (the person speaking and anyone else included in that group)
2	2 nd person (the person or people being spoken to)
3	3 rd person (anyone else being spoken about)
f.	feminine
m.	masculine
c.	common to both genders
s.	singular
p.	plural

Subject Pronouns

PGN	FORM		PGN	FORM	
1 c. s.	אֲנִי / אֲנֹכִי	I	1 c. p.	אֲנַחְנוּ	we
2 m. s.	אַתָּה	you	2 m. p.	אַתֶּם	you
2 f. s.	אַתְּ	you	2 f. p.	אַתֶּנָּה / אַתֶּן	you
3 m. s.	הוא	he	3 m. p.	הֵם / הֵמָּה	they
3 f. s.	היא / הִיא	she	3 f. p.	הֵנָּה / הֵן	they

Attached Pronouns

WITH VERBS AND מִן (AND OTHER PREPOSITIONS)	WITH PLURAL NOUNS (AND PREPOSITIONS עַל AND אֶל)	WITH SINGULAR NOUNS (AND PREPOSITIONS בְּ AND לְ)	PGN
מִמֶּנִּי	אֵלַי	לִי	1 c. s.
מִמְּךָ	אֵלֶיךָ	לְךָ	2 m. s.
מִמֶּנָּה	אֵלֶיהָ	לָהּ	2 f. s.
מִמָּנוּ	אֵלֵינוּ	לָנוּ	3 m. s.
מִמֶּנָּה	אֵלֶיהָ	לָהּ	3 f. s.
מִמָּנוּ	אֵלֵינוּ	לָנוּ	1 c. p.
מִכֶּם	אֵלֵיכֶם	לָכֶם	2 m. p.
[מִכֶּן]	[אֵלֵיכֶן]	לָכֶנָּה	2 f. p.
מֵהֶם	אֵלֵיהֶם	לָהֶם	3 m. p.
מֵהֶן / מֵהֶנָּה	אֵלֵיהֶן	לָהֶן	3 f. p.

Pronominal Suffixes with אֵת

DIRECT OBJECT MARKER	PREPOSITION "WITH"	PGN
אֹתִי	אֵתִי	1 c. s.
אֹתְךָ	אֵתְךָ	2 m. s.
אֹתָהּ	אֵתְהָּ	2 f. s.
אֹתָנוּ	אֵתָנוּ	3 m. s.
אֹתָהּ	אֵתָהּ	3 f. s.

DIRECT OBJECT MARKER	PREPOSITION “WITH”	PGN
אֶתְּנוּ	אִתְּנוּ	1 c. p.
אֶתְכֶם	אִתְכֶם	2 m. p.
—	—	2 f. p.
אֶתָּם	אִתָּם	3 m. p.
אִתָּהֶן	—	3 f. p.

Vocabulary*

אֲנִי	I
אַנְכִי	I
אֲנִיחֶנוּ	we
אַתָּה	you (m. s.)
אַתָּם	you (m. p.)
הוא	he, that one (m. s.)
היא/הוא	she, that one (f. s.)
הֵם/הֵנָּה	they, those
אֵת	with; marker of definite direct object
מוֹעֵד	appointed time

* The independent pronouns listed here are those that occur more than 100 times in the Bible.

ACTIVITIES

Questions

- ♦ What can Hebrew's independent pronouns be used for? Remember that 3rd-person independent pronouns can also be used as adjectives to represent English “that” and “those.”
- ♦ What are the three different kinds of pronominal suffixes used for?

Practice

- ♦ Make sure you can instantly recognize each of the pronominal suffixes when you see them; this is one of the aspects of the language that it's wise to overlearn.

ASSIGNMENT

- ♦ Identify the PGN (person, gender, and number) of each suffix:

פָּנִי	וּבְנֵיךָ	אֹתָם
מִצָּאֵי	בְּדַמוֹתָנוּ	לִי
לוֹ	בְּצִלְמוֹ	לָכֶם
לְמִינָהּ	אִישׁךָ	מִמֶּנּוּ
אֲבֹתֶיךָ	מִמֶּנָּה	אֵלָיו

CHALLENGE

- ♦ In Numbers 22, find five different independent pronouns and five different pronominal suffixes. Also, find an example of a verb followed first by an indirect object in the form of a pronoun suffix that appears on the preposition לְ, and then by a noun-subject.

*Solutions are provided on **PAGE 166**.*

Lesson 10

How Hebrew Letters Behave

At this point in the course, you have learned a lot about how Hebrew words behave. But how do Hebrew letters behave? That's the subject of this lesson. You will be exposed to the patterns that are created by different letters, including consonants and vowels as well as root letters, *bege-d-kefet* letters, and guttural letters. The end goal is to decipher words you don't recognize, and this is a skill that you need to develop on the macro scale—how words agree as well as their syntax (the order they appear in)—but also on the micro scale: what different letters are doing differently.

GRAMMAR

How Letters Behave

- ◆ The letters כּפֿתּ בּגֿדּ take a *dagesh lene* (a “light” *dagesh*) when they are not immediately preceded by a vowel.
- ◆ When the letter ך is immediately before another consonant, it regularly assimilates to that consonant, appearing in the word only as a *dagesh* in the other consonant.
- ◆ The letters ׀, ן, ף, ם, and ץ will not take a *dagesh*.
- ◆ The letters ׀, ן, ף, and ם resist simple *sheva* underneath them and expect a compound *sheva*.
- ◆ The letters ׀, ן, and ף attract the vowel *patah* and must be preceded by *patah* (or in pause *qamatz*) when they end a word (this applies to final ף only when it is marked as a consonant with a *mappiq*, as shown). The letter ץ may also attract a *patah*.
- ◆ The letter ם attracts the vowel *seghol*.
- ◆ The letter ם is treated as silent when it occurs at the end of a syllable.
- ◆ If ך is the first root letter of a verb, when it is no longer the first letter in the word, it is liable to drop or to change into a ך—either the consonant or an *o* or *u* vowel.
- ◆ If the vowel-letter ף (not the guttural ף, with a *mappiq*) is the third letter of a root, when it is no longer the last letter in the word, it is liable to drop or to change into a ך.

- ♦ The combination *dyi* (as in בִּיַּית) is liable to change into *é* (as in בִּיַּית).
- ♦ The combination *dve* (as in מְוִיַּת) is liable to change into *ó* (as in מְוִיַּת).

Vocabulary

דַּבֵּר	speak
יָם	sea
שָׁמַר	keep, guard
שָׁלַח	send

ACTIVITIES

Questions

- ♦ What is the standard word order of biblical Hebrew narrative prose?
- ♦ What are the guttural letters, and in what way do they behave unusually?
- ♦ What signals that a consonant contains an assimilated ו?
- ♦ How does Hebrew compensate when a consonant should be doubled but can't be?

ASSIGNMENT

- ◆ Identify the words from 3rd-ל roots (not ל the guttural consonant):

וַיִּקְבֹּה	לְמִינָהּ	לְיֵלָה
וַיִּתֵּן	בְּחִמָּה	וַתִּדְרֹא
לְאַכְלָהּ	הָאֲדָמָה	הַיְבֻשָּׁה
הַשָּׂדֶה	נַעֲשֶׂה	עֲשֵׂה

CHALLENGE

- ◆ Find every case in Numbers 22 where the guttural letters ל, ה, and ע appear at the end of a word. Remember that ל at the end of a word is not a guttural unless it has a *mappiq* (ל־)! See what other examples you can find of guttural letters with a compound *sheva* as well as compensatory lengthening.

Solutions are provided on **PAGE 168**.

This is a good time to go back to lesson 1 and start the course over again. You'll be amazed at what you already know—the things that seem obvious to you now that definitely weren't when you started. But you'll also be amazed at the things from those earlier lessons that you weren't ready to learn the first time through but are ready now.

Lesson 11

Perfect and Imperfect Hebrew Verbs

There are five forms of the biblical Hebrew verb: participle, imperative, infinitive, perfect, and imperfect. In this lesson, you will systematically learn the two forms of the verb that have person, gender, and number: the perfect and imperfect forms. These two forms tell you who did something and when it was done. Because these forms pin down the time when an action occurred, they are called finite verbs. The perfect is always marked by endings; the imperfect is always marked by prefix letters. A perfect verb tells you that an action happened once and it's over. That one-time action is described as complete—perfect. The imperfect has several meanings. It can mean the future; the generalized present, something that “always” happens; an action that is habitual or repeated; or something that might happen.

GRAMMAR

Qal Perfect and Imperfect

IMPERFECT	PERFECT	PGN
אֶשְׁמֹר	שָׁמַרְתִּי	1 c. s.
תִּשְׁמֹר	שָׁמַרְתָּ	2 m. s.
[תִּשְׁמְרִי]	[שָׁמַרְתְּ]	2 f. s.
יִשְׁמֹר	שָׁמַר	3 m. s.
תִּשְׁמֹר	שָׁמְרָה	3 f. s.
נִשְׁמֹר	שָׁמְרָנוּ	1 c. p.
תִּשְׁמְרוּ	שָׁמַרְתֶּם	2 m. p.
[תִּשְׁמֹרְנָה]	[שָׁמַרְתֶּן]	2 f. p.
—	שָׁמְרוּ	3 c. p.
יִשְׁמְרוּ	—	3 m. p.
[תִּשְׁמֹרְנָה]	—	3 f. p.

[Brackets indicate that that precise form does not happen to occur in the Bible.]

Vocabulary

זָקֵן	old (opposite of young)
כֵּן	thus, so
עוֹלָם	eternity; לְעוֹלָם forever
עַם	a group of people
קוֹל	voice, sound, clap of thunder
שָׁמַע	hear, heed, obey

ACTIVITIES

Question

- ♦ Because both express the past tense, how do the perfect and the converted imperfect differ?

Practice

- ♦ Name the five forms of the Hebrew verbal system.
- ♦ Explain the difference between the past tense and the perfect aspect. Do the same for future and imperfect tenses.

ASSIGNMENT

- Identify who is/was/will be doing the following verbs, either by pronoun (e.g., “he”) or by PGN (e.g., 3 m. s.):

אָכַלְתָּ	תִּפְקֹחַתְנָה	וַיִּקְרָא
יִשְׂרָצוּ	תִּשְׁמְרוּ	אֶעֱשֶׂה
וַאֲחַבֵּא	נִפְלוּ	נֹאכַל
תִּאֲחַדּוּ	יָדַעְתִּי	נִמְלִיָּתָם
תֹּאכַל	יִתְבַּשְּׁשׁוּ	יִפְרֹד

CHALLENGE

- In Numbers 22, find five perfect verbs that are 3rd masculine singular, five converted imperfect verbs that are 3rd masculine singular, and five converted imperfect verbs that are 3rd feminine singular.

*Solutions are provided on **PAGE 173**.*

Lesson 12

Segholate Nouns and Pausal Forms

In this lesson, you will learn about a particular category of nouns that are not irregular but that work in a nonintuitive way: segholate nouns, which are two-syllable nouns that are accented on the first syllable—instead of being accented on the last syllable, like normal Hebrew nouns. A noun doesn't have to have a seghol (the *-eh* vowel in words like מֶלֶךְ) to be a segholate noun; the accent tells you that it is a segholate noun. You will also learn that Hebrew words can change when you pause. Whenever you pause, there's a tendency for a Hebrew word to revert to the form it originally had before people started talking so much that they changed it. Segholate nouns love to do that, and other words (including nouns and verbs) do, too. These pausal forms are a case where a word seems to change but the meaning isn't changing.

GRAMMAR

Vocabulary

בַּעַל	master, owner, lord	וָדִי	wadi, wash
גִּבְעָה	hill	נָעַר	boy, servant
דָּבָר	thing, message	סוּס	horse
זֶרַע	seed, offspring	עַיִן	eye, spring of water
חֹדֶשׁ	new moon, month	עִם	with
יָד	hand, arm	בְּקֶרֶב	inside (noun); בְּקֶרֶב inside (preposition), in the midst of
כָּתַב	write	רֶגֶל	foot, leg

ACTIVITIES

Questions

- ♦ Why do segholate nouns have their accent on the second-to-last syllable rather than the last syllable, as Hebrew nouns otherwise normally do?
- ♦ What are the standard plural forms for segholate nouns?
- ♦ What are pausal forms, and where in a biblical verse might they occur?

ASSIGNMENT

- ♦ What is the standard form represented by each of the following pausal forms? (The accent mark telling you to pause is included with each.)

כֶּסֶף

נֶפֶשׁ

רִגְלִי

יָלֵד

שָׁקַל

כָּלֵב

עֲשֵׂתָהּ

יִשְׁמְרוּ

יִשְׁמְרוּ

CHALLENGE

- ♦ Find five segholate nouns in Numbers 22. Can you find any in the plural?

Solutions are provided on [PAGE 175](#).

Lesson 13

The Construct Form: Hebrew's Trailer Hitch

In the previous lesson, on segholate nouns, we managed to get rid of case endings. But Hebrew nouns do have more than one form. Besides the dictionary form, or absolute form, of each noun—and most nouns also have a plural form—there is also a form called the construct, which can also be singular or plural. The construct form is not a case ending; it's more like a trailer hitch. It allows you to attach another noun to the first noun. Then, the form in construct “belongs” to the second noun in some way. Usually, the construct form is slightly different than the absolute form. Hebrew adjectives work like nouns and also have construct forms. In this lesson, you will learn about the syntax of a construct phrase and the patterns you will want to recognize.

GRAMMAR

Endings for Nouns and Adjectives

CONSTRUCT	ABSOLUTE	
טוֹב	טוֹב	m. s.
טֹבֶת	טוֹבָה	f. s.
טוֹבִי	טוֹבִים	m. p.
טֹבֹת	טוֹבוֹת	f. p.

- ◆ As previously noted, nouns generally follow these same patterns, but the gender of the noun is not guaranteed to match the gender that is expected from the ending.
- ◆ Construct endings of nouns match the form, not the actual gender of the noun; e.g., the irregular plural נָשִׁים (“women”) has the construct form נָשִׁי, matching the ending of the absolute form rather than its gender.

Vocabulary

אֶבֶן	stone	פָּר	bull
מִלְחָמָה	battle, war	פָּרָה	cow
מַמְלָכָה	kingdom, kingship	שָׂדֶה	a field, the countryside
מַרְאֵה	sight, vision, looks		

ACTIVITIES

Questions

- ♦ What's the difference between Hebrew's construct form and the case endings of other languages?
- ♦ In what different ways can the construct form be reflected in English?
- ♦ What tells us whether a construct phrase is definite or indefinite?

ASSIGNMENT

- ♦ Give the absolute form of the following words in construct:

רֹות	אָנְשִׁי	טוֹבִי
אֱלֹהֵי	פָּנֵי	מִלְכַּת
בָּנוֹת	מִמִּשְׁלֶת	אֱלֹדִי
שָׁדֶה	דְּבָרִי	דְּבַר

CHALLENGE

- ♦ Find at least five different nouns in construct form in Numbers 22.

*Solutions are provided on **PAGE 178**.*

Lesson 14

Forming Hebrew Construct Chains

This is the second lesson that focuses on the construct form—that very unusual form in Hebrew that takes any noun in its regular, absolute form and turns it into a noun with a trailer hitch at the end. It's a Lego kind of noun that you can use to construct a longer word or phrase. In other words, you can have more than one construct noun or adjective in a construct chain. In this lesson, you will learn how to form construct chains in Hebrew. You will also learn about a few irregular nouns with unpredictable or unusual construct forms that are so common you just have to know them.

GRAMMAR

Vocabulary

אָדָם	human being, Adam
לֵב/לֵבָב	heart, mind
עֵדָה	assembly
קָהָל	congregation
רַב	much, many
רָע	evil (adjective)
רָעָב	famine, hunger
רָעָה/רָע	evil (noun)

ACTIVITIES

Questions

- ♦ What are the three ways a noun can be marked as definite?
- ♦ What happens to a doubled or lengthened consonant (consonant with *dagesh*) when it is the last thing in the word?

ASSIGNMENT

- ♦ What is the difference in meaning between אָבִי and אֲבִי?
- ♦ Give the absolute form of the following words in construct or with suffixes:

אָחִי	אִשְׁתּוֹ	פִּי
נָשִׁי	וּבְנֵיךָ	אִשְׁתּוֹ
עֶרְתּוֹ	אָבִיו	אֲבִיךָ

CHALLENGE

- ♦ Find the word פִּי in Numbers 22.
- ♦ Translate לְפָנָי כָּל-קִתְּלֵי עֶרְתּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, the construct chain from Numbers 14:5, into English.

*Solution are provided on **PAGE 179**.*

Lesson 15

Hebrew Verb Classifications: *Binyanim*

There is no agreed-on English word that translates the Hebrew word *binyan* (plural *binyanim*). In different textbooks, you can find it called a stem or conjugation or pattern. As a grammatical term, it carries the meaning of a structure; English doesn't have such a verb structure. It's not a set of conjugations—patterns that different verbs fall into. Instead, a biblical Hebrew root could theoretically be used in any or all of the different *binyanim* at different times. There are seven *binyanim* that are classified as active, passive, or reflexive. The three that are most commonly used are the active ones: Qal, Piel, and Hiphil. This lesson will reintroduce you to some of the verbs you've already seen but this time with their *binyan* identification. You will learn about how the *binyanim* got their names, how you can learn them, what they mean, and how they change the shape of the verb.

GRAMMAR

The *Binyanim*

The Hebrew word *binyan* (בִּנְיָן, plural *binyanim*) refers to an aspect of the Hebrew verbal system unlike anything we have in English. A *binyan* is a pattern (also sometimes called a stem or conjugation) that changes the meaning of a verbal root. For example, the root רָאָה can mean “to see” in the Qal, “to appear” in the Niphal, “to show” in the Hiphil, and “to look at each other” in the Hitpa’el. All of them have something to do with your eyesight, but simply changing the pattern into which the three root letters are placed has the effect of changing our English translation to a completely different verb. In the Hebrew system, all of these words are clearly related.

The same verb forms and person-gender-number markings apply in every *binyan*.

Below are two useful ways of thinking about the relationship between the *binyanim*.

In Hebrew through the Ages

ACTIVE	PASSIVE	REFLEXIVE
Qal (Pa'al)	Niphal	—
Piel	Pu'al	—
Hiphil	Hophal	—
—	—	Hitpa'el

Specifically in Biblical Hebrew

ACTIVE	PASSIVE	REFLEXIVE
Qal (Pa'al)	[Qal Passive]	—
—	—	Niphal
Piel	Pu'al	Hitpa'el
Hiphil	Hophal	

Vocabulary*

בָּנָה	build
חָלַל	Piel: praise
זָכַר	remember
מוֹת	Qal: die; Hiphil: put to death
מָצָא	find
סָפַר	Qal: count; Piel: tell, recount
פָּקַד	Qal: take care of something that needs to be done; Hiphil: entrust something to someone else's care
שָׁבַר	Qal: break; Piel: shatter
שָׁלַח	Qal: send; Piel: send away, release

* For verbs that occur only (or most significantly) in *binyanim* other than Qal, only the three radicals will appear in the vocabulary list until those *binyanim* are taught.

ACTIVITIES

Questions

- ◆ How does putting a root into one *binyan* or another change the meaning of the root? What remains similar?
- ◆ How were the names of the *binyanim* derived?

Practice

- ◆ Make sure you can distinguish between the infinitive forms of Qal, Piel, and Hiphil.
- ◆ Name the seven *binyanim* and explain how they relate to each other.

CHALLENGE

- ◆ Find as many Piel, Hiphil, and Hitpa'el verbs as you can in Numbers 22.

*The solution is provided on **PAGE 180**.*

Lesson 16

Question Words in Hebrew

In this lesson, you will learn about the question words in biblical Hebrew—the equivalents of “who” (מִי), “what” (מָה or sometimes מַה), “where” (אֵי, אֵינָה, and אֵיפֹה), “when” (מָתַי), “why” (לָמָּה and מִדּוּעַ), and “how” (אֵיךְ). These words are very important because there is no such thing as a question mark in biblical Hebrew, so you really want to be able to recognize the words that tell you a question is coming up. You will also learn about another extremely common way of asking a question in biblical Hebrew: with a prefixed letter ה, called the interrogative ה.

GRAMMAR

Interrogative ו

The interrogative ו is always attached to the beginning of another word, and that word must always be at the beginning of a clause. It is generally spelled as noted below.

- ◇ standard spelling: וְ
- ◇ attached to a word whose first consonant already has a *sheva*: וּ
- ◇ attached to a word whose first consonant is a guttural: וֹ
- ◇ attached to a word whose first consonant is a guttural with *qamatz*: וִ

A second, following question will be introduced by וְ.

NOTE: וְלֹא (‘‘is it not so that?’’) is extremely frequent.

The Definite Article

Please see [PAGE 20](#) for a review of the definite article.

Vocabulary

אי/איה/איפה	where?	דם	blood
איך	how?	ידע	know
למה	why?	יש	there is
מדוע	why?	מצוה	commandment
מה	what?	מקום	place, location
מי	who?	נגד	Hiphil: say, tell
מתי	when?	נפל	fall
אכל	eat	עד	until, as far as, while
אין	there is not	צוה	Piel: command
גבור	hero, mighty man		

ACTIVITIES

Question

- ♦ What are the ways to ask a question in biblical Hebrew without using a question word?

ASSIGNMENT

- ♦ What is the difference between the phrases מַה־זֹּאת עֲשִׂיתָ and מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ?
- ♦ Translate the following phrases into English:

בַּת־כְּנִי אֵת

לָמָּה אֲמַרְתָּ אֶתְחִי הוּא

מִדְּוַע עֲשִׂיתָן הַדָּבָר הַזֶּה

CHALLENGE

- ♦ Find five questions in Numbers 22 and identify how they are asked; find the unique examples in that chapter of מַה־ and of מַה־.

*Solutions are provided on **PAGE 183**.*

Lesson 17

Hebrew Participles

This lesson returns to the verbal system to teach you about the third of the five Hebrew verb forms—the participle, which is a grammatical term that means verbal adjective. The Hebrew participle has four forms. Participles, like all other adjectives, have gender (masculine or feminine) and number (singular or plural) but are not marked for person. In this lesson, you will learn how participles are used in Hebrew. They can be used as verbs, as they are in English; when the participle is used as a verb, you have a nominal sentence. But a participle is also an adjective, and an adjective, even more often in Hebrew than in English, can be used as a noun. In fact, participles can act as an adjective or a noun and as a verb simultaneously. This lesson will also teach you about conjunctions, which relate clauses and sentences to each other.

GRAMMAR

Qal Participles

NOTE: Qal is the only *binyan* that has a passive participle (left over from the Qal passive *binyan* that existed early in the history of Hebrew).

PASSIVE	ACTIVE	GN
כְּתוּב	אֹמֵר	m. s.
כְּתוּבָה	אֹמֶרֶת/אֹמְרָה	f. s.
כְּתוּבִים	אֹמְרִים	m. p.
כְּתוּבוֹת	אֹמְרוֹת	f. p.

Vocabulary

אֵשׁ	fire
אֲשֶׁר	who, which, that (the relative pronoun)
הִנֵּה	behold (calling attention to a particular point of view)
מַלְאָךְ	messenger
מִשְׁפָּט	judgment, ruling, justice
עֹלָה	burnt offering
שֹׁפֵט	judge, rule; שׁוֹפֵט a judge or ruler
תּוֹרָה	teaching, instructions

ACTIVITIES

Questions

- ♦ A participle is an adjective, so when it's used as a verb, it does not have past, present, or future tense. But English verbs must have tense. How do we know which tense to use with a Hebrew participle?
- ♦ A participle with the definite article may be used as a noun: הַשָּׂמָרִים, “the guards.” But how would you translate a participle with the definite article when it is being used as a verb and takes an object?
- ♦ Why is Qal the only *binyan* that has two participles?

Practice

- ♦ Make sure you can remember how to say “Am I my brother's keeper?” in Hebrew.

ASSIGNMENT

- ♦ Translate the following phrases into English:

וְהַמִּלֵּךְ דָּוִד זָקֵן

אִישׁ יוֹצֵא מִן־הָעִיר

הַשָּׁפֵט כָּל-הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט :

CHALLENGE

- ♦ Find the three Qal passive participles in Numbers 22 and also as many Qal active participles as you can.

*Solutions are provided on **PAGE 185**.*

Lesson 18

Counting in Hebrew

This lesson will teach you how to count systematically. Depending on what you're counting, numbers are either masculine or feminine; in other words, they have gender. Numbers also have construct forms, in addition to absolute forms. In this lesson, you will first learn how to count to 10. Then, just like in English, you make the teens in Hebrew by using the numbers from 1 through 9 plus a suffix, but unlike English, Hebrew has “one-teen” and “two-teen.” Next, you will learn numbers like 20, 30, and 40, which do not have separate masculine and feminine forms. In addition to learning the cardinal numbers—the numbers you count with—you will also learn the ordinal numbers, the numbers you use when you are listing things in order: first, second, third, fourth, and so on. All of these, except for “first,” are related to the cardinal numbers.

GRAMMAR

Numerals

F. CONSTRUCT	F. ABSOLUTE	M. CONSTRUCT	M. ABSOLUTE	
אַחַת	אַחַת	אֶחָד	אֶחָד	1
שְׁתֵּי	שְׁתֵּים	שְׁנֵי	שְׁנַיִם	2
שְׁלֹשׁ	שְׁלֹשׁ	שְׁלֹשֶׁת	שְׁלֹשָׁה	3
אַרְבַּע	אַרְבַּע	אַרְבַּעַת	אַרְבַּעָה	4
חֲמִישׁ	חֲמִישׁ	חֲמִישֶׁת	חֲמִישָׁה	5
שֵׁשׁ	שֵׁשׁ	שֵׁשֶׁת	שֵׁשָׁה	6
שִׁבְעַ	שִׁבְעַ	שִׁבְעַת	שִׁבְעָה	7
—	שְׁמוֹנָה	שְׁמוֹנַת	שְׁמוֹנָה	8
תִּשְׁעַ	תִּשְׁעַ	תִּשְׁעַת	תִּשְׁעָה	9
עָשָׂר	עָשָׂר	עָשָׂרַת	עָשָׂרָה	10
F. ABSOLUTE	M. ABSOLUTE	F. ABSOLUTE	M. ABSOLUTE	
אַחַת עָשָׂרָה	אֶחָד עָשָׂר	חֲמִישׁ עָשָׂרָה	חֲמִישָׁה עָשָׂר	15
— or —	11			
עֶשְׂרֵי עָשָׂרָה	עֶשְׂרֵי עָשָׂר	שֵׁשׁ עָשָׂרָה	שֵׁשָׁה עָשָׂר	16
שְׁתֵּים עָשָׂרָה	שְׁנַיִם עָשָׂר	שִׁבְעַת עָשָׂרָה	שִׁבְעָה עָשָׂר	17
שְׁלֹשׁ עָשָׂרָה	שְׁלֹשָׁה עָשָׂר	שְׁמוֹנָה עָשָׂרָה	שְׁמוֹנָה עָשָׂר	18
אַרְבַּע עָשָׂרָה	אַרְבַּעָה עָשָׂר	תִּשְׁעַת עָשָׂרָה	תִּשְׁעָה עָשָׂר	19

M. ABSOLUTE

עֶשְׂרִים	20
שְׁלֹשִׁים	30
אַרְבָּעִים	40
חֲמִישִׁים	50
שִׁשִּׁים	60
שִׁבְעִים	70
שְׁמֹנִים	80

M. ABSOLUTE

תִּשְׁעִים	90
מֵאָה	100
מֵאָתַיִם	200
אַלֶּף	1,000
אַלְפַּיִם	2,000
רִבְבָּה	10,000

Ordinals

FEMININE

רִאשׁוֹנָה
שְׁנִיָּת
שְׁלִישִׁית
רְבִיעִית
חֲמִישִׁית
שִׁשִּׁית
שְׁבִיעִית
שְׁמִינִית
תְּשִׁיעִית
עֲשָׂרִית

MASCULINE

רִאשׁוֹן	1 st
שְׁנִי	2 nd
שְׁלִישִׁי	3 rd
רְבִיעִי	4 th
חֲמִישִׁי	5 th
שִׁשִּׁי	6 th
שְׁבִיעִי	7 th
שְׁמִינִי	8 th
תְּשִׁיעִי	9 th
עֲשָׂרִי	10 th

Numerical Equivalents of the Hebrew Alphabet

ק	100	י	10	א	1
ר	200	כ	20	ב	2
ש	300	ל	30	ג	3
ת	400	מ	40	ד	4
		נ	50	ה	5
יא	11	ס	60	ו	6
		ע	70	ז	7
טו	15	פ	80	ח	8
טז	16	צ	90	ט	9

- Numbers other than 1–9, 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100, 200, 300, and 400 are created by combining letters. (See 11 in the chart.) As with numerals, the letter representing hundreds comes first—in Hebrew, meaning on the right—followed by the number representing tens, followed by the number in the ones column.
- Numbers higher than 400 are created by adding hundreds. So, 900 = תתק.
- The numbers 15 and 16, if created according to the usual system, would appear to be parts of the Tetragrammaton. So, they are written as 9-6 and 9-7 instead of 10-5 and 10-6.

Vocabulary*

עֲשָׂרִי עֶשְׂרֵה	11 (alternate form)
כָּנָף	wing (also used metaphorically)
פֶּעַם	a time; כָּפַעַמַיִם twice
שָׂר	leader, official
שָׁבוּעַ	week

ACTIVITIES

Practice

- ♦ Make sure you can count from 1 to 20 in Hebrew (using the feminine forms) and from 20 to 100 by tens. Also make sure you know the numbers 200, 1,000, 2,000, and 10,000.

ASSIGNMENT

- ♦ Write the following numbers in numerals:

אַרְבָּעָה וְשִׁבְעִים אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת _____

שִׁבְעֵה וְשָׁלֹשִׁים וּמֵאוֹת שָׁנָה _____

* The numerals are included in the vocabulary for this lesson.

מֵאֵת אֶלֶף וּשְׁמֹנִים אֶלֶף וְשֵׁשֶׁת-אֲלָפִים וָאַרְבַּע-מֵאוֹת _____

עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם אֶלֶף וּשְׁלֹשִׁים וָאַרְבָּעָה _____

תִּשְׁעַ מֵאוֹת וָאַרְבָּעִים וְחֲמִשָּׁה _____

CHALLENGE

- ♦ Find all the occurrences in Numbers 22 of the word רֶגֶל and make sure you understand the different ways they are being used.

*Solutions are provided on **PAGE 187**.*

You're now halfway through the course. You're about to start a solid series of lessons on verbs, so this is a good time to go back and review the previous lessons to make sure you have a solid base of support to move ahead.

Lesson 19

Hebrew Roots with Guttural Letters

A verb whose three-letter root only contains letters that “behave nicely” is called a strong verb. But many roots, including many of the most common Hebrew verbs, contain one of those letters that “misbehave.” This lesson starts a series of five lessons that looks specifically at categories of roots with those misbehaving letters. The verbs in these lessons will be Qal verbs. When you officially learn the other *binyanim* (Piel, Hiphil, and so on), you will learn how these categories apply in those *binyanim*. How the different categories of verbs work depends not only on how the letters behave, but on where in the root each letter falls—as the first, second, or third radical (“root letter”) of the root. And there are two different ways of naming these categories: by counting and by using the same root that’s used to name the *binyanim*. This lesson will examine roots that have guttural letters in them, in all three places in the root.

GRAMMAR

Roots with Gutturals*

3 rd -GUTTURAL	2 nd -GUTTURAL	1 st -GUTTURAL	FORM
—	צָחַק	—	3 f. s. perfect
—	—	עֲזָבָהֶם	2 m. p. perfect
—	—	עֲזָבָתָן	2 f. p. perfect
—	צָחַקוּ	—	3 c. p. perfect
יִשְׁלַח	—	יַעֲזֹבֵר	3 m. s. imperfect
—	יִרְחֹצוּ	—	3 m. p. imperfect
לִקְחָה	—	—	m. s. active participle
פִּרְחָה	—	—	f. s. active participle
—	בִּעְרִים	—	m. p. active participle
פָּתְיוֹת	—	—	m. s. passive participle
—	—	עֲזוּבָה	f. s. passive participle

* A blank space indicates that the form is regular.

Vocabulary

אֹהֶל	tent	נָגַע	touch
בָּחַר	choose	נָסַע	travel
בָּטַח	trust	עָבַד	work, serve
גָּאַל	redeem	עָבַר	cross, pass by
הָרַג	kill	עָזַב	leave, abandon
חָטָא	sin	עָמַד	stand, stop, stay
חָשַׁב	plan, scheme	פָּתַח	open
לָקַח	take	שָׁכַח	forget

ACTIVITIES

Questions

- ◆ What are the guttural letters?
- ◆ What are the three rules that guttural letters follow? Which other letter sometimes pretends to be a guttural?
- ◆ When is ה as a 3rd-root letter a guttural, and when is it not?

ASSIGNMENT

- ◆ Replace the guttural roots in the following verbs with the root שִׁמֹּר, making sure to correct the vowel pattern appropriately:

יִרְחֹצוּ	פָּרַחַת	עֲזָבָתָם
יַעֲמֹד	פָּתוּחַ	צָחָקָה
אֶעֱמֹד	עֲזָבוֹת	לָקַחַת
וַיִּשְׁמַע	יִשְׁלַח	בָּעָרִים

CHALLENGE

- ◆ Find five verbs in Numbers 22 where guttural letters change the standard form.

*Solutions are provided on **PAGE 188**.*

Lesson 20

Hebrew's *Lamed-Hey* Roots

This lesson is about Hebrew's ל"ה roots—roots where in the dictionary, the third radical, the ה of the verb, is a ה. This is not a guttural ה; those are very rare as the third radical of a root. Verb forms from ל"ה roots are extremely common and extremely regular. And they make a lot of sense once you realize that the final ה is really substituting for a ו. In this lesson, you will be introduced to some of the most common ל"ה roots.

GRAMMAR

3rd-ה Roots

FORM

עָשָׂה	m. s. active participle
עֹשֶׂה	f. s. active participle
עָשׂוּי	m. s. passive participle
עֹשִׂיָּה	f. s. passive participle
רָאִיתִי	1 c. s. perfect
רָאָה	3 m. s. perfect
רָאָתָהּ	3 f. s. perfect
רָאוּ	3 c. p. perfect
יִרְאֶה	3 m. s. imperfect
יִרְאֶי	3 m. p. imperfect
תִּרְאֶינָהּ	3 f. p. imperfect

3rd-ה Roots in the Converted Imperfect

FORM	ROOT	FORM	ROOT
יִיָּהִי	הִיָּה	יִשְׁתָּה	שִׁתָּה
יִבָּנֶה	בִּנָּה	יִרְאֶה	רָאָה
יִחָרַךְ	חָרַךְ	יִתְרַאֵ	רָאָה
יִעָשֶׂה	עָשָׂה		

Vocabulary

בָּקָר	herd of cattle	פָּלָה	be finished
לֵס	lest	עָלָה	go up
פֵּרִי	fruit	עָנָה	answer
צֹאן	flock of sheep or goats	פָּנָה	turn
הָרָה	become pregnant	קָנָה	acquire, create
חַיָּה	be alive	רָעָה	herd, pasture
חַנָּה	camp	שָׁתָה	drink

ACTIVITIES

Questions

- ♦ What distinguishes between a ל"ה root and one in which the third radical is really a guttural ה?
- ♦ What is the historical-etymological explanation that makes sense of how ל"ה roots behave?
- ♦ What happens when roots are doubly weak?

ASSIGNMENT

- ◆ Replace the ל"ה roots in the following verbs with the root שמר, making sure to correct the vowel pattern appropriately:

וַיַּחַי	עָשָׂה	עָשָׂה
עָשָׂה	נָרְאָה	קָנִיתִי
עָשִׂיתֶם	רָאִיתָן	יָרְאוּ
עָנְתָה	עָשִׂים	תִּרְאִינָה

CHALLENGE

- ◆ Find five examples of ל"ה verbs in Numbers 22.

*Solutions are provided on **PAGE 190**.*

Lesson 21

Hebrew Roots Beginning with *Yud*

In this lesson, you will be exposed to common Hebrew verbs that begin with י (1st-י verbs) as well as common verbs that begin with י (1st-י verbs). When the letter י is immediately before another consonant, it regularly assimilates to that consonant, appearing in the word only as a *dagesh* in the other consonant. That means the overwhelming best bet, when you see a verb that looks as if its root starts with the same two consonants, is that the first root letter is really a י. In addition, there are many roots that begin with י, and many of them are very common. If י is the first root letter of a verb, when it is no longer the first letter in the word, it is liable to drop or to change into a י.

GRAMMAR

1st-נ and 1st-י Roots

	ROOT	FORM
תפל	נפל	3 f. s. imperfect
יירא	ירא	3 m. s. imperfect
יצא	יצא	3 m. s. imperfect
תצא	יצא	3 f. s. imperfect

Vocabulary

אדמה	ground, soil	ירא	be afraid
חיה	animal	ירד	go down
חמה	wall	ירש	take possession, inherit
מנחה	gift, offering	ישב	sit, dwell, settle
פֶּתַח	entrance, opening	נגש	approach
יטב	be good	נטה	stretch
ילד	give birth, have a child	נשא	lift, carry
יצא	go out		

ACTIVITIES

Questions

- ◆ How can you distinguish a 1st-נ root?
- ◆ What are the two different kinds of 1st-י root, and what lies behind them historically?
- ◆ How is the attached “preposition” ה different from כ, ב, and ל?

ASSIGNMENT

- ◆ Identify the roots of the following verbs:

וַיִּצָר	תִּתְּנוּ	וַיִּפְּלוּ
תִּטְעֵנִי	וַתֵּלֶד	וַיִּיטֵב
יָצָא	נָדָד	תִּשָּׁב
וַיִּשְׁאוּ	אִירָא	וַיִּרְאוּ

CHALLENGE

- ◆ Find two examples of נטה in Numbers 22, plus as many other 1st-י and 1st-נ verbs as you can; also find the one example in Numbers 22 of directional ה.

*Solutions are provided on **PAGE 192**.*

Lesson 22

Irregular Hebrew Verbs

Hebrew is a very regular language, and very few verbs are irregular. Even these are not very difficult, but this lesson will focus on them individually because they work a little differently than you're used to seeing. And two of these roots are wannabes—they act as if they fall into a different category than they really do. Both of them act as if they wanted to be in the previous lesson. You just have to be prepared to recognize these irregular forms; don't let yourself be fooled by them.

GRAMMAR

Irregular Verbs

ROOT			FORM		
הִלֵּךְ	הִלַּךְ	3 m. s. perfect	נָתַן	נָתַתִּי	1 c. s. perfect
יִלַּךְ	הִלֵּךְ	3 m. s. imperfect (mimicking 1 st -י)	נָתַן	נֹתֵן	1 c. p. perfect
לָקַח	לָקַח	3 m. s. perfect	נָתַן	נֹתֵן	3 c. p. perfect
יָקַח	לָקַח	3 m. s. imperfect (mimicking 1 st -נ)	נָתַן	נֹתֵן	3 m. s. imperfect

Roots with א

NOTE: Roots with א as their second radical, when they differ from the strong verb, can be expected to work like 2nd-guttural roots. 1st-א and 3rd-א roots have some unique features; those are the ones presented here.

קָרָא	3 m. s. perfect	יִאמַר	3 m. s. converted imperfect*
יִאמַר	3 m. s. imperfect	אָמַר	1 c. s. imperfect*
יִאמַר	3 m. s. imperfect*		

* The roots that work this way are אָמַר, אָכַל, אָפַק, אָבַד, אָבַח, and sometimes אָהַב.

Stative Verbs

ACTIVE	STATIVE	FORM
כָּתַב	[כָּבֵד]	3 m. s. perfect
יִשְׁמַר	יִכְבֵּד	3 m. s. imperfect
יַעֲזֹב	יִחַזֵּק	3 m. s. imperfect

Vocabulary

אָבַד	perish	יָרַשׁ	take possession, inherit
אַף	nose, anger	כָּבֵד	be “heavy”
גָּדַל	be great, big	מִזְבֵּחַן	tabernacle
גַּם	also, even	נָטַע	plant
דֶּרֶךְ	road, way, journey	נָתַן	give, put, allow
חָזַק	be strong	שָׁכַן	dwell
תָּרַח	burn, be hot		

ACTIVITIES

Questions

- ♦ What might explain the irregularities in לָקַח, הָלַךְ, and נָתַן?
- ♦ What can we learn from words with אַ about how that letter has been pronounced through history?
- ♦ What English examples of impersonal verbs can you think of to match the use in biblical Hebrew of אֵיךְ and אֵיךְ?

ASSIGNMENT

- ♦ What are the other four 1st-אַ verbs that use the unusual אֵיךְ pattern?
- ♦ What preposition would you use to be angry “at” someone?
- ♦ Translate the following into Hebrew:

I was angry.

You (f. s.) were angry.

Abraham was angry.

She was angry.

We were angry.

They (m. p.) were angry.

CHALLENGE

- ♦ Find examples of לָקַח, הָלַךְ, and נָתַן in Numbers 22; also find the two instances of anger in that chapter.

*Solutions are provided on **PAGE 196**.*

Lesson 23

Hebrew's Hollow Verbs

This is the last lesson for a while about the different categories of Hebrew roots that make different-looking verb forms. The roots you will be learning about in this lesson may be the strangest of all, but they're also incredibly common. These are roots that have only two consonants, not three. From the way they work, it's clear that the hole in the pattern is in the middle of the root; they have radical 1 and radical 3, but not radical 2. This is why it's common to call this category hollow verbs. At the end of the lesson, you will see the most commonly used hollow verbs in the Bible.

GRAMMAR

Hollow Roots

NOTE: The dictionary form for hollow roots is the Qal infinitive construct. Roots like **לָוַע** and **צִוָּה**, which have consonantal **ל** as their second radical, are not hollow.

1 C. S. IMPERFECT	1 C. S. PERFECT	ROOT
אָקוּם	קָמַתִּי	קוּם
אָבוֹא	בָּאתִי	בּוֹא
אָשִׁים	שָׁמַתִּי	שִׁים

	FORM	ROOT
שָׁב	3 m. s. perfect	שׁוּב
שׁוֹב	m. s. participle	
שׁוֹבָה	f. s. participle	
שָׁבָה	3 f. s. perfect	
שָׁבוּ	3 c. p. perfect	
שָׁבֵר	(compare)	שׁוּבָה

Roots with ש and ב

This chart is intended to help you compare the verbs where only the consonants ש and ב appear. This is only a sampling of the most potentially confusing forms.

נשב — to blow [of wind]; occurs 3 times in the Bible

שבה — to take captive; occurs 47 times

שוב — to return or repeat; occurs 1,075 times

ישב — to sit, settle, dwell; occurs 1,087 times

If you learn the various root categories carefully, you will have no trouble distinguishing them. But because שוב and ישב are so frequent, it may be helpful to compare all four of these roots directly.

נשב	שבה	שוב	ישב	VERB FORM
וַיִּשָּׁב	—	וַיָּשָׁב	וַיֵּשְׁב	Hiphil 3 m. s. converted imperfect
—	שָׁבוּ	שָׁבוּ	יָשְׁבוּ	Qal 3 c. p. perfect
—	וַיָּשָׁב	וַיָּשָׁב	וַיֵּשְׁב	Qal 3 m. s. converted imperfect
—	*שְׁבָה	שׁוּב	שֵׁב	Qal m. s. imperative
—	—	מְשִׁיב	מוֹשֵׁב	Hiphil m. s. participle
—	שָׁבִים	שָׁבִים	יֹשְׁבִים	Qal m. p. participle

* This form occurs just once in the Bible with this root, as shown here. The standard form would have a simple *sheva*, not a compound *sheva*.

Vocabulary

יָאֵר	the Nile	אִמָּה	(female) slave
רָתַץ	wash	אַמָּה	cubit
שְׁלוֹם	completeness, wellness, peace	בָּכָה	cry, weep
תֵּבָה	ark (in the Flood story and Exodus 2)	דּוֹר	generation

קָם	rise, begin an action	בָּא	come, enter
רָם	be high	בוֹשׁ	be ashamed, embarrassed
רָץ	run	גָּוַר	reside, sojourn
רִיב	quarrel	לַיָּל	spend the night
שָׁב	return, reverse, repeat	נָח	rest
שָׂם	put, grant	נָס	flee
		סָר	turn aside

ACTIVITIES

Questions

- ♦ What does the existence of hollow roots and roots grouped around a particular area of meaning that share two radicals tell us about the history of the Hebrew language?

- ◆ When you see a hollow verb that you don't already know in the perfect or participle forms—so the middle vowel isn't indicated—how do you look it up in the dictionary?
- ◆ What is the vowel under the ׀ִיתָ׀ (prefix) letter of the imperfect that tells you it is a hollow verb?

ASSIGNMENT

- ◆ Identify the roots of the following verbs:

יִשְׁכַּחַת	אָשׁוּב	וַיָּשׁוּב
תִּשְׁבוּ	שָׁבוּ	תָּשׁוּב
שָׁבוּ	וַיָּשׁוּב	וַיָּשׁוּב
וַיָּשׁוּב	יָשׁוּב	וַהֲשִׁיב

CHALLENGE

- ◆ Find examples of hollow verbs with ׀ִ in the middle of the root in Numbers 22; also find the two examples of a hollow verb with ׀ִ in the middle of the root.

*Solutions are provided on **PAGE 199**.*

Lesson 24

The Infinitive in Hebrew

In this lesson, you will learn the fourth of the five forms of the Hebrew verb: the infinitive, which just describes the action of the verb. The biblical Hebrew infinitive does the job of both the infinitive and the gerund in English. And while English always uses “to” with the infinitive, in biblical Hebrew, you don’t have to use a preposition. In Hebrew, if you know the forms of the imperfect, then you know the forms of the infinitive, too, because the unmarked form of the imperfect is the infinitive. In this lesson, you will be exposed to the infinitive forms as well as how they are used. You will also learn another irregular Hebrew verb, one that almost always takes an infinitive.

GRAMMAR

Forms of the Qal Infinitive Construct

INFINITIVE CONSTRUCT	3 M. S. IMPERFECT		KIND OF VERB
שָׁמֹר (לְ)	יִשְׁמֹר	guard	strong
עָמַד (לְ)	יַעֲמֹד	stand	1 st -guttural
צָעַק (לְ)	יִצְעַק	cry out	2 nd -guttural
שָׁלַח (לְ)	יִשְׁלַח	send	3 rd -guttural
אָסַף (לְ)	יֵאָסֵף	gather	1 st -א
אָכַל (לְ)	יֵאָכֵל	eat	
מָצָא (לְ)	יִמָּצֵא	find	3 rd -א
בָּנָה (לְ)	יִבְנֶה	build	3 rd -ה
נָפַל (לְ)	יִפֹּל	fall	1 st -נ
גָּשָׁה (לְ)	יִגַּשׁ	approach	
יָרָא/יִרְאָה (לְ)	יִירָא	fear	1 st -י
יָשַׁב (לְ)	יִיֶשֶׁב	sit, dwell	
שָׁבַח (לְ)	יִשְׁבַּח	return	hollow
לָכַת (לְ)	יֵלֵךְ	go	הִלָּךְ
לָקַח (לְ)	יִקַּח	take	לִקְחָה
תָּתַן (לְ)	יִתֵּן	give	נָתַן
עָשָׂה (לְ)	יַעֲשֶׂה	do, make	עָשָׂה
יָצָא (לְ)	יֵצֵא	go out	יָצָא
שָׂאת/נָשָׂא (לְ)	יִשָּׂא	lift, carry	נָשָׂא

Comparison of אכל and יכל

יֹאכַל	אָכַל	3 m. s. imperfect
אֹכֵל	אָכַל	1 c. s. imperfect
אוֹכֵל	יָכַל	1 c. s. imperfect
יֹאכֵל	יָכַל	3 m. s. imperfect
יָכַל	יָכַל	3 m. s. perfect

Vocabulary

אַהֵב/אָהֵב	love	עֵת	time
בִּקֵּשׁ	seek [Piel]	קָרֹב	close by
הִשְׁלִיךְ	cast away [Hiphil]	רָחוֹק	far away
יָכַל	be able	שָׂנֵא	hate

ACTIVITIES

Questions

- ♦ What makes a verb infinitive versus finite?
- ♦ What two different jobs are done by English verbs ending in *-ing*, and which two forms do those same jobs in Hebrew?

- ♦ What might have led Ecclesiastes to sometimes use לָ with the infinitives in chapter 3 and sometimes not?
- ♦ What different vowels occur under the לָ of the infinitive, and why?

ASSIGNMENT

- ♦ Identify the root of the following infinitives:

עָשׂוֹת _____	לָקַחַת _____	בָּנוֹת _____
זָאֵת _____	הָיָת _____	אֲשֵׁת _____
שָׂאֵת _____	לָכַת _____	שָׁבַת _____

CHALLENGE

- ♦ Find five infinitive forms in Numbers 22, with or without לָ, and the one example with כֹּ.

*Solutions are provided on **PAGE 201**.*

Lesson 25

Jussives, Cohortatives, and “Hava Nagila”

In this lesson, you will learn how biblical Hebrew expresses intention—mostly through the imperfect form of the verb, but in certain cases, through a change in the verb. The cohortative form lets you express what you want to do, either by yourself or with a group that you belong to; every 1st-person verb can have a cohortative form, except for ל"ה verbs, which already end in ה. If you know the song “Hava Nagila,” which means “Let’s Rejoice,” you know a cohortative. The jussive form—expressing the speaker’s intention about other people, in the 2nd and 3rd person—is only found in three kinds of verbs: ל"ה verbs, hollow verbs, and Hiphil verbs. The cohortative and jussive convey the same meaning, but they have different names because they take different forms and occur with different persons: cohortative for the 1st person and jussive for the 2nd and 3rd person.

GRAMMAR

Jussives and Cohortatives

HOLLOW (י)	HOLLOW (ו)	3 rd -ה	FORM
יָשִׁים	יָשׁוּב	יִהְיֶה	3 m. s. imperfect
יָשֵׁם	יָשֵׁב	יִהְיֶי	3 m. s. jussive
וַיָּשִׁם	וַיָּשׁוּב	וַיִּהְיֶי	3 m. s. converted imperfect
אֶשְׁמֹר	—	—	1 c. s. imperfect
אֶשְׁמְרָה	—	—	1 c. s. cohortative

Vocabulary

אַל	no, not [negates jussive and cohortative]
לֹא	no, not [negates perfect and imperfect]
הֵבֵן	come on, let's
יְמִין	right, right hand, south
שְׂמָאל	left, left hand, north
שַׁבָּת	Sabbath

ACTIVITIES

Questions

- ◆ What are jussive and cohortative verb forms used for?
- ◆ Why do they have different names if they perform the same function?
- ◆ Which three kinds of verbs have distinct jussive forms?
- ◆ Which kind of verb does not have a distinct cohortative form?
- ◆ What is a modal verb, and how would it be expressed in biblical Hebrew?

Practice

- ◆ Make sure you can distinguish between converted imperfect and imperfect with regular ל.
- ◆ Memorize Numbers 6:24–26 in Hebrew.

ASSIGNMENT

- ◆ Translate the following into English:

יְהִי אוֹר

אֲשִׁמָּה עֵינַי עָלָיו :

יְחִי אֲדֹנֵי הַמֶּלֶךְ דָּוִד לְעֹלָם:

אֶל־נָא יַחַד לְאֲדֹנֵי וְאֲדֹבָרָה

אֲסֻרָה־נָא וְאֲרָאָה אֶת־הַמִּדְבָּרָה הַגָּדֹל הַזֶּה

CHALLENGE

- ♦ Find the two cohortative forms in Numbers 22 and as many as you can of the converted imperfects made from jussive forms.

*Solutions are provided on **PAGE 203**.*

Lesson 26

The Imperative Form in Hebrew

This lesson is all about the fifth and final form of the Hebrew verb: the imperative, or command, form, which lets you tell someone explicitly to do something. The imperative form is another member of the imperfect family. The 2nd-person imperfects—“you will do this”—can be very close in meaning to a straightforward command. In fact, the simplest way to think of the imperative (in the Qal) is to take off the ׀ prefix from the 2nd-person imperfect forms. In this lesson, you will be exposed to examples of the imperative that will give you the chance to do two things: see imperatives from a variety of weak verbs as well as strong verbs and work through actual biblical verses that will allow you to put together some of the skills you’ve learned so far and to strengthen them.

GRAMMAR

Imperatives

IMPERATIVE	2 nd PERSON IMPERFECT	GENDER AND NUMBER
שְׁמֹר	תִּשְׁמֹר	m. s.
[שְׁמֹרִי]	[תִּשְׁמֹרִי]	f. s.
שְׁמֹרוּ	תִּשְׁמֹרוּ	m. p.
[שְׁמֹרְנָה]	[תִּשְׁמֹרְנָה]	f. p.

Vocabulary

בְּכוֹר	firstborn	פְּרָה	be fruitful
בִּרַךְ	bless [Piel]	צָפוֹן	north
לְאמֹר	[introduces a quotation]	קֶדֶם	east
לְמַעַן	in order that	רַבָּה	be much, many
מָלֵא	Qal: be full; Piel: fill	שֵׁם	name
נַפֶּשׁ	life, self, throat	שָׁם	there

ACTIVITIES

Questions

- ♦ Why are the imperative forms related to the 2nd-person imperfects?
- ♦ Why do the masculine singular imperative and the infinitive construct resemble each other?
- ♦ What are the two different forms of the masculine singular imperative?
- ♦ What distinguishes the lengthened imperative from the 3 f. s. perfect?

ASSIGNMENT

- ♦ Translate the following into English:

קוּם-נָא שִׁבָּה וְאַכְלָה

שֵׁא נָא עֵינֶיךָ וְרֵאֵה

צִיֵּאִינָה | וְרֵאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמֶלֶךְ שְׁלֹמֹה

פְּרֹו וְרָבִי וּמִלֵּאֵנִי אֶת־הָאָרֶץ

אִמְרֵי־נָא אֶתְּתִי אֶתְּ

CHALLENGE

- ♦ Find as many imperatives as you can in Numbers 22, including a lengthened imperative and a regular (short) masculine singular imperative of the same verb.

*Solutions are provided on **PAGE 205**.*

Lesson 27

Verbs of the Hiphil *Binyan*

This lesson focuses on a new Hebrew *binyan*: Hiphil. You will discover various Hiphil forms as well as learn why a verbal root might occur in the Hiphil. Some verbs just occur in the Hiphil, but it's often useful to think of Hiphil as the causative *binyan*—causing someone or something to do, or to be, the Qal meaning of the root. Although this causative function is its major one, there are other meanings of the Hiphil, and you will learn about them in this lesson. Once you learn the new Hiphil shape, the same things will happen that happened in the Qal. All you have to do is recognize them.

GRAMMAR

Hiphil

	ROOT CATEGORY	FORM
מְבַדִּיל	—	m. s. participle
[מְבַדֵּלָה/מְבַדֵּלָה]	—	f. s. participle
מְבַדִּלִּים	—	m. p. participle
[מְבַדֵּלוֹת]	—	f. p. participle
מְקִים	hollow	m. s. participle
יְקִים	hollow	3 m. s. imperfect [*]
מַאֲכִיל	1 st -guttural	m. s. participle
מַשְׁמִיעַ	3 rd -guttural	m. s. participle
מִיטִיב/מוֹשִׁיב	1 st -י	m. s. participle
מַגִּיד	1 st -נ	m. s. participle
מַרְבֶּה	3 rd -ה	m. s. participle
הַשְׁלִיךְ	—	3 m. s. perfect
הַשְׁלִכְתִּי	—	1 m. s. perfect
הִבֵּאתִי	hollow	1 m. s. perfect
הִבֵּאוֹתִי	hollow (alternate)	1 m. s. perfect

* Imperfects in the other root categories simply replace מ of the participle with י, ת, א, or נ of the appropriate prefix; with hollow verbs, the participle uses the vowel of the perfect, not the imperfect.

	ROOT CATEGORY	FORM
יִבְדִּיל	—	3 m. s. perfect
יִבְדֵּל	—	3 m. s. jussive
וַיִּבְדֵּל	—	3 m. s. converted imperfect
הִשְׁלַךְ	—	m. s. imperative
הִשְׁלִיכִי	—	f. s. imperative
הִשְׁלִיכוּ	—	m. p. imperative

Vocabulary

כָּרַת	cut; destroy [Hiphil]
מִדְבָּר	wilderness
צַדִּיק	righteous, innocent
רָשָׁע	wicked, guilty
הִבְדִּיל	separate [Hiphil]
הָכָה	strike, kill [Hiphil, root נָכַח]
הִכִּיר	recognize [Hiphil, root נָכַר]
הִשְׁמִיד	destroy

ACTIVITIES

Questions

- ◆ How might putting a root into the Hiphil change its meaning as opposed to the same root in the Qal?
- ◆ What clues show that a verb form is in the Hiphil?

ASSIGNMENT

- ◆ What is the prefix of the Hiphil participle (and of every participle except for Qal and Niphal)?
- ◆ Give the root of the following Hiphil verbs and the Qal form that matches them:

הִקְבִּילְנִי	הִבִּיאַו	לְהַמְיִית
הוֹצִיאַו	לְהַבִּיאַ	מֵאֲכָל
לְהַחְיִית	יַעֲמִיד	יִקְרִיב

CHALLENGE

- ◆ Identify as many Hiphil verbs as you can in Numbers 22.

Solutions are provided on **PAGE 207**.

Lesson 28

Piel Verbs and Passive *Binyanim*

This lesson will take a closer look at another major Hebrew *binyan*: the Piel. Compared to the Hiphil, the Piel has a less defined intrinsic meaning as a *binyan*, so it's best just to learn the Piel shape—and sound—so you can distinguish it when you need to and to learn the verbs as they come along. The Piel shape is a very sturdy one, but two categories of roots behave differently in this *binyan*: hollow verbs and *lamed-hey* verbs. In this lesson, you will discover the forms of the Piel, as well as learn about two more *binyanim* that are not very common: the Pu'al and the Hophal. These are the passive counterparts to the Piel and the Hiphil, which are almost always active *binyanim*.

GRAMMAR

Piel

	ROOT CATEGORY	FORM
דָּבַר	—	3 m. s. perfect
דִּבַּרְתִּי	—	1 c. s. perfect
יִדְבֹּר	—	3 m. s. imperfect
יִמְאֵן	2 nd -א	3 m. s. imperfect
יִמְהַר	2 nd -ה	3 m. s. imperfect
יִצְוֶה	3 rd -ה	3 m. s. perfect
יִצְוֶיתִי	3 rd -ה	1 c. s. perfect
יִצְוֶה	3 rd -ה	3 m. s. perfect
יִצֹּ	3 rd -ה	3 m. s. jussive
יִצֹּ	3 rd -ה	3 m. s. converted imperfect

Polel—Equivalent of Piel for Hollow Roots

	ROOT	FORM
יְעוֹפֵךְ	עוֹף	3 m. s. imperfect
כּוֹנֵן	כּוֹן	3 c. p. perfect
מְרוֹמֵם	רוֹם	m. s. participle

Passive *Binyanim*

	<i>BINYAN</i>	FORM
וְיִכְלֹד	Pu'al	3 m. p. converted imperfect
וְיִמָּת	Hophal (hollow)	3 m. s. imperfect
תִּרְאֶינִי	Hophal (3 rd -ה)	2 m. s. perfect

Vocabulary

בִּלְתִּי	not [negates the infinitive]	כֶּסֶה	Piel: cover
יִסֵּף	add; Hiphil: continue	מְלָאכָה	work, task
לִמֹּד	learn; Piel: teach	רוֹמֵם	Polel: raise high [root רוֹם]
כּוֹנֵן	Polel: establish [root כּוֹן]	שִׁלַּח	Piel: release, send away

ACTIVITIES

Questions

- ◆ What clues show that a verb form is in the Piel?
- ◆ Which *binyan* is the passive of the Piel? Which is the passive of the Hiphil?

ASSIGNMENT

- ◆ Identify the root and the *binyan* of each highlighted verb in the following passage:

Exod. 26

³⁰ וְהַקְמֹתָ אֶת־הַמִּשְׁכָּן כְּמִשְׁפָּטוֹ אֲשֶׁר הִרְאִיתָ בְּהָר־: ס ³¹ וַעֲשִׂיתָ
פָּרֹכֶת תְּכֵלֶת וְאַדְמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מִשְׁנָר מַעֲשֶׂה חֹשֶׁב
יַעֲשֶׂה אֹתָהּ פָּרָקִים: ³² וְנִתְתָּהּ אֵלֶיהָ עַל־אַרְבָּעָה עַמּוּדֵי שָׁטִים
מִצָּפִים זָהָב וְזִיָּהָם זָהָב עַל־אַרְבָּעָה אֲדָנֵי־כֶסֶף: ³³ וְנִתְתָּהּ
אֶת־הַפָּרֹכֶת תַּחַת הַקַּנָּסִים וְהִבֵּאתָ שָׁמָּה מִבֵּית לַפָּרֹכֶת אֶת
אֲרוֹן הָעֵדוּת וְהִבְדִּילָהּ הַפָּרֹכֶת לָכֶם בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין קֹדֶשׁ
הַקֹּדָשִׁים: ³⁴ וְנִתְתָּ אֶת־הַכַּפֹּרֶת עַל אֲרוֹן הָעֵדוּת בְּקֹדֶשׁ הַקֹּדָשִׁים:
³⁵ וְשִׂמְתָּ אֶת־הַשֻּׁלְחָן מִחוּץ לַפָּרֹכֶת וְאֶת־הַמִּנְחָה נֹכַח הַשֻּׁלְחָן
עַל צִלְע הַמִּשְׁכָּן תִּימָנָה וְהַשֻּׁלְחָן תֵּתֵן עַל־צִלְע צָפוֹן:

CHALLENGE

- ◆ Identify as many Piel verbs as you can in Numbers 22—as well as the one Pu'al verb there.

Solutions are provided on **PAGE 209.**

Lesson 29

Reflexive *Binyanim*: Niphal and Hitpa'el

This lesson will finish the survey of the seven different *binyanim*—the seven patterns that can alter the meaning of a Hebrew root. In the previous lesson, you learned that the active *binyanim* Piel and Hiphil each have a matching *binyan* that is passive. But what is the passive *binyan* that matches the Qal? It used to exist but has mostly disappeared. Meanwhile, another *binyan* was pressed into service as the passive of the Qal. But this *binyan* already had, and continues to have, a life of its own. It's the Niphal, which is reflexive, meaning that the action of the verb affects the person who is doing the verb. The other reflexive *binyan* in the system is the Hitpa'el. Most Hitpa'el verbs are reflexive—the subject does the action, but the action bounces back and affects the subject—or sometimes reciprocal, where two people are doing something to each other.

GRAMMAR

Niphal

	CATEGORY	FORM
נִשְׂאָר		3 m. s. perfect
נִשְׂאָר		m. s. participle
יִשְׂאָר		3 m. s. imperfect
יִסְפֹּר	<i>compare</i> Niphal	3 m. s. imperfect
	...	
יִסְפֹּר	<i>with</i> Piel	3 m. s. imperfect
הִלָּחֵם		m. s. imperative
נִרְאָה	ה-3 rd	m. s. participle
נִרְאָה	ה-3 rd	3 m. s. perfect
נִכּוֹן	hollow	3 m. s. perfect / m. s. participle
יִכּוֹן	hollow	3 m. s. imperfect
יִנָּדַע	י-1 st	3 m. s. imperfect
יִחָשֵׁב	1 st -guttural	3 m. s. imperfect

Hitpa'el

	ROOT CATEGORY	FORM
מִתְהַלֵּךְ	—	m. s. participle
מִשְׁתַּכֵּר	1 st -sibilant	m. s. participle
מִדְבֵּר	1 st -dental	m. s. participle

Vocabulary

אֱמֶת	truth
הָר	mountain
טָהוֹר	pure, ritually clean
טָמֵא	ritually unclean
נִרְאָה	Niphal: awesome [root יִרָא]
נִחְבֵּא	Niphal, also Hitpa'el: hide oneself; Hiphil: hide someone or something
נִבֵּא	Niphal, also Hitpa'el: prophesy, rave
נָבִיא	prophet
נִכּוֹן	Niphal: be established, secure [root כּוֹן]; Hiphil: prepare, set up
לֶחֶם	bread, food
נִלָּחַם	Niphal: fight [not related to לָחַם]
מַחֲנֶה	camp
עוֹן	iniquity, punishment
הִתְפַּלֵּל	pray
רָאָה	see; Niphal: appear
רָחַץ	wash (something); Hitpa'el: wash oneself
שָׁאַר	Niphal: remain behind; Hiphil: leave behind (occurs once in Qal)
תּוֹעֵבָה	abomination

ACTIVITIES

Questions

- ♦ What role among the *binyanim* did Niphal and Hitpa'el play in biblical times? How is that different from the roles they play in later Hebrew?
- ♦ What is metathesis, and why might it occur?

ASSIGNMENT

- ♦ Identify the root and the *binyan* of each highlighted verb in the following passage:

Gen. 3

⁵ בִּי יָדַע אֱלֹהִים כִּי בְיוֹם אֲכָלְכֶם מִפִּנּוֹ וְנִפְקָחוּ עֵינֵיכֶם וְהִיִּיתֶם כְּאֱלֹהִים יָדְעִי טוֹב וְרָע: ⁶ וַתֵּרָא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לִמְאֹכַל וְכִי תֹאֲחֶה-תּוֹא לְעֵינַיִם וְנִחְמָד הָעֵץ לְהַשְׂכִּיל וַתִּקַּח מִפִּרְיוֹ וַתֹּאכַל וַתֵּתֶן גַּם-לְאִשָּׁה עִמָּהּ וַיֹּאכַל: ⁷ וַתִּפְקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם וַיֵּדְעוּ כִּי עֲרֻמָּם הֵם וַיִּתְּפְרוּ עַל-הַ תְּאֵנָה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם חֲגֹלֶת: ⁸ וַיִּשְׁמְעוּ אֶת-קוֹל יְהוָה אֱלֹהִים מֵתְּחִלָּה בְּגֹן לְרֵיחַ הַיּוֹם וַיִּתְּחַבֵּא הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהִים בְּתוֹךְ עֵץ הַגֵּן: ⁹ וַיִּקְרָא יְהוָה אֱלֹהִים אֶל-הָאָדָם וַיֹּאמֶר לוֹ אֵיכָּה: ¹⁰ וַיֹּאמֶר אֶת-קִלְלָהּ שָׂמַעְתִּי בְּגֹן וַאֲנִי אָדָם כִּי-עִירַם אֲנִי וַאֲחָבָא:

CHALLENGE

- ◆ Identify as many Niphal and Hitpa'el verbs as you can in Numbers 22.

Solutions are provided on **PAGE 212**.

Now that you've finished learning about the *binyanim*, it's not a bad time to go through some or all of these lessons again, because there's always more that you can learn a second, third, or fourth time through the material.

Lesson 30

Reading the Bible in Hebrew: Joshua 1

By this point in the course, you have learned all five forms in the biblical Hebrew verb system and all seven of the standard *binyanim*, and you have tracked a number of different categories of roots through all those verbal dimensions. Along the way, you have learned some basic vocabulary and have started getting used to the syntax of biblical Hebrew. You are now ready to read a passage in the Bible in Hebrew. You can always review previous lessons to refresh your learning and pick up some of the material that you missed the first time around. In this lesson, you will read and/or listen to the first 9 verses of the book of Joshua, focusing on the verbs, and see how much you understand.

GRAMMAR

Vocabulary

חַיִּים	life	נָהָר	river
מָוֶת	death	שֶׁמֶשׁ	sun

Joshua 1:1-9

¹ וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נֹון מִשְׁרָת מֹשֶׁה לֵּאמֹר: ² מֹשֶׁה עַבְדִּי מָתָה וְעַתָּה לְיוֹם עָבַד אֶת־תְּהוֹמָן הַזֶּה אַתָּה וְכָל־הָעָם הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לָהֶם לְבָנִי יִשְׂרָאֵל: ³ כָּל־מְקוֹם אֲשֶׁר תִּדְרֹךְ כַּף־רַגְלֶכֶם בּוֹ לָכֶם נִתְּנוּ כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל־מֹשֶׁה: ⁴ מִתְמַדְּבָר וְחֹלְכִנּוֹן הַזֶּה וְעַד־תִּנְהָר הַגָּדוֹל נְהַר־פָּרָת כָּל אֶרֶץ חֲתָתִים וְעַד־הַיָּם הַגָּדוֹל מִבּוֹא הַשָּׁמֶשׁ יְהִיָּה גְבוּלְכֶם: ⁵ לֹא־יִתְיַצֵּב אִישׁ לִפְנֶיךָ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ כַּאֲשֶׁר הִנֵּיתִי עִם־מֹשֶׁה אֶתְּהָה עִמָּךְ לֹא אֶרְפָּךְ וְלֹא אֶעֱזָבְךָ: ⁶ חֹזֶק וְאַמֵּץ כִּי אַתָּה תִּנְחִיל אֶת־הָעָם הַזֶּה אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבוֹתֶם לָתֶת לָהֶם: ⁷ רַק חֹזֶק וְאַמֵּץ מְאֹד לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת כְּכָל־הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּךְ מֹשֶׁה עַבְדִּי אֶל־תִּסּוּר מִמֶּנּוּ יָמִין וּשְׂמָאוֹל לִמְעַן תִּשְׁכִּיל בְּכָל אֲשֶׁר תִּלְךָ: ⁸ לֹא־יִמּוּשׁ סִפֶּר הַתּוֹרָה הַזֶּה מִפִּיךָ וְהָיִיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה לִמְעַן תִּשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת כְּכָל־הַפְּתוּב בּוֹ כִּי־אֲנִי תֹצֵלִית אֶת־דְּרָכְךָ וְאֲנִי תִשְׁכִּיל: ⁹ הֲלוֹא צִוִּיתִיךָ חֹזֶק וְאַמֵּץ אֶל־תַּעֲרֹץ וְאֶל־תַּחַת כִּי עִמָּךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל אֲשֶׁר תִּלְךָ: פ

ACTIVITY

Practice

- ♦ Practice reading or listening to Joshua 1 and see how much you can understand.

Lesson 31

Geminate Verbs and Reading Numbers 22

In this lesson, you will learn about an odd category of roots in Hebrew called geminates (Latin for “twins”), where the second and third radicals are the same. There are some geminate roots that are fairly common, and you should start learning to spot these two-letter combinations. You are also going to start reading Numbers 22. You’ve been working through it carefully on your own since the beginning of the course, so, perhaps also combined with reading it in English, you have a solid base of support for an extended attempt to just read the Hebrew and (more or less) understand it. While you read, make sure to parse as many of the verbs as you can—that is, to completely describe their verbal “anatomy.”

GRAMMAR

Geminate Verbs

	BINYAN	FORM
יָסַב	Qal	3 m. s. imperfect
יָסַבְו	Qal	3 m. p. imperfect
סָבַב	Qal	3 c. p. perfect
סָבַבְו	Qal	1 c. s. perfect
נָסַב	Niphal	3 m. s. perfect
נָסַבְו	Niphal	3 c. p. perfect
יָסַבְו	Niphal	3 m. p. imperfect
יָסַב*		geminate 3 m. s. imperfect
יָסַבְו*		1 st -נ 3 m. s. imperfect

Geminate Roots

הלל	praise	מדד	measure
חלל	be nonsacred	מרר	be bitter
סבב	go around	קלל	treat lightly, curse
ארר	curse	רעע	be or do evil
חנן	be gracious	תמם	be complete, have integrity
חקק	engrave		

* Note that in this pattern, geminates and 1st-נ verbs look the same. If you don't recognize a verb with this pattern, look it up first as a 1st-נ verb; if you don't find it, look it up as a geminate.

Vocabulary

חֹק / חֻקָּה	law
קָהָל	assembly, congregation
תָּמִים	perfect

ACTIVITY

Practice

- ♦ Practice reading Numbers 22:1–6.

Lesson 32

Hebrew's Object Suffixes

This lesson will begin by focusing on an aspect of Hebrew grammar that you have seen in action many times but have not looked at specifically: objects of a verb that are pronouns, marked by suffixes that are attached directly to the verb. In Hebrew, pronouns—as individual words—are all in what are called in English the nominative case. The independent pronouns can only be the subject of a sentence; if you want to use a pronoun in Hebrew in any other way, it has to be a suffix. There are three kinds of suffixes, all of which are very similar to each other but nonetheless are somewhat different (for each combination of person, gender, and number). In this lesson, you will be exposed to verbs with object suffixes. You will also continue reading Numbers 22.

GRAMMAR

Object Suffixes

	OBJECT SUFFIX	VERB FORM
וַיִּגְדֹּשְׁתִּיו	3 m. s.	Piel 1 c. s. converted perfect
אֶגְדֹּשְׁנוּ	3 m. s.	Piel 1 c. s. imperfect
שָׁמְרוּ	3 m. s.	Qal 3 m. s. perfect
וַשְׁמֹרְתִּיךְ	2 m. s.	Qal 1 c. s. converted perfect
וַרְאִיתִיהָ	3 f. s.	Qal 1 c. s. converted perfect
יְבִיאָהּ	3 f. s.	Hiphil 3 m. s. imperfect
יָדְעָהּ	3 f. s.	Qal 3 m. s. perfect
יְרַאֲנָהּ	3 f. s.	Qal 3 m. s. imperfect
וַשְׁמֹרְכִי	1 c. s.	Qal 3 m. s. converted perfect
הַשֹּׁבְעֹתָנִי	1 c. p.	Hiphil 2 m. s. perfect
אֶכְלֶתְהוּ	3 m. s.	Qal 3 f. s. perfect
נִגְבְּתָם	3 m. p.	Qal 3 f. s. perfect
נִמְלְתוּ	3 m. s.	Qal 3 f. s. perfect

ACTIVITY

Practice

- ♦ Practice reading Numbers 22:7–12.

Lesson 33

Hebrew Oaths and Other Idioms

In this lesson, you will be introduced to some biblical Hebrew idioms—expressions and ways of saying things that might seem awkward or even strange if you translated them literally into English but that are common in Hebrew. The lesson will begin by teaching you the different ways in biblical Hebrew to take an oath, or to swear that you will do something. You will then resume your reading of Numbers 22.

GRAMMAR

Idioms

- ◆ Remember: to swear “that,” use כִּי; to swear “that not,” use אִם.
- ◆ Words and idioms used in taking an oath:

נִשְׁבַּע

Niphal: to swear an oath

הִשְׁבִּיעַ

Hiphil: to swear someone to an oath

לְהָרִים יָד

literally “to raise [one’s] hand”

לְשַׂאת יָד

literally “to lift [one’s] hand”

חַי־יְהוָה

literally “[by] the LORD’s life”

חַי־נֶפֶשׁ
[a person]־חַי־

literally “[by] the life of [someone
other than the LORD]”

כֹּה יַעֲשֶׂה־לִּי
אֱלֹהִים וְכֹה יִסְיף

“God do thus to me and more”

- ◆ The idiom for someone’s age:
 - ◇ [length of time]־בֶּן for a male; [length of time]־בַּת for a female

Vocabulary

אֵין	there is not; אֵין לוֹ, “he does not have”
אֶדְ	except for, only
יֵשׁ	there is; יֵשׁ-לִי, “I have”
כֶּסֶף	silver
עוֹד	still, yet, more

ACTIVITY

Practice

- ♦ Practice reading Numbers 22:13–20.

Lesson 34

Understanding Hebrew Punctuation Marks

While English has punctuation marks within the sentence (such as commas, semicolons, and dashes)—and modern Hebrew works the same way—in the Bible, every word has a punctuation mark. And these marks serve three functions: They indicate where in the word the accent falls, how to chant the biblical text musically, and how to group the words of each verse in a sensible way. In this lesson, you will continue moving forward in your reading of Numbers 22, but this time, you will be able to identify the punctuation marks.

GRAMMAR

Punctuation Marks*

- ◆ Every biblical word has a punctuation mark either above it or below it; occasionally words will have more than one mark. A punctuation mark that is below a letter will be to the left of the vowel under that letter.
- ◆ The marks serve three purposes:
 - ◇ to mark the first letter of the accented syllable of the word
 - ◇ to group the words into phrases, clauses, and verses
 - ◇ to indicate how the words should be chanted
- ◆ The marks are of two kinds: conjunctive (מְּתַּבְּרִי) marks, which tell you to connect the word to what follows, and disjunctive (מְּפַּסְּיִק) marks, which tell you that this word is the end of a phrase, clause, or verse. The marks fall into certain regular patterns.
- ◆ Disjunctive marks can be more disjunctive or less disjunctive (such as periods, semicolons, and commas). The more disjunctive a mark is, the more likely you are to find a pausal form with that mark.

* The books of Psalms, Proverbs, and Job use a slightly different system than the rest of the biblical books. You will see some unusual punctuation there, including an emperor (called *oleh-ve-yored*, “going up and down”) that consists of two marks (as in מְּשַׁעֲרֵם of Ps. 1:1).

- ◇ emperors
 - ◇ *silluq* as in וְאֵלֶּיךָ [at the end of every verse]
 - ◇ *etnahta* as in אֶתְּךָ
- ◇ major pauses
 - ◇ *tipha* as in הָאֵלֶּיךָ [must be the disjunctive immediately before an emperor]
 - ◇ *zaqef qaton* as in אֶלֶּיךָ
 - ◇ *zaqef gadol* as in הָאֵלֶּיךָ
 - ◇ *segolta* as in הָאֵלֶּיךָ
 - ◇ *shalsholet* as in הָאֵלֶּיךָ
 - ◇ *revi'a* as in וְהָאֵלֶּיךָ
- ◇ lesser pauses
 - ◇ *pashta* as in לְאֵלֶּיךָ [always at the end of the word; precedes *zaqef qaton*]
 - ◇ *yetiv* as in עַל [sometimes replaces *pashta*]
 - ◇ *tevir* as in אֶלֶּיךָ
 - ◇ *geresh* as in הָאֵלֶּיךָ
 - ◇ *gershayim* as in הָאֵלֶּיךָ
 - ◇ *telisha gedolah* as in הָאֵלֶּיךָ
- ◆ You will find comprehensive lists of these and the conjunctive marks in the book listed in the bibliography on [PAGE 218](#). For present purposes, you should learn three basic patterns, which between them cover most of the text of the Bible (see the following).

[^A ()]

- ♦ The *etnaḥta* is the emperor found in the middle of almost every verse in the Bible. The king that serves an *etnaḥta* is a *tiphā*, which will always mark the last disjunctive before an *etnaḥta*. The conjunctives most frequently found with these two marks are *merḥa* and *munah*. So, the phrase above, reading from right to left, consists of [(*merḥa-tiphā*) *munah-etnaḥta*]. Here it is in the Numbers 22 passage; in the video lesson, it is the blue pattern on the screen.

Num. 22

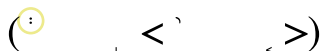
21 וַיָּקָם בַּלֵּעַם בַּבֹּקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־אַתְנָוּ וַיִּלְךָ עִם־שָׂרֵי מוֹאָב׃
 22 וַיַּחֲרֹאֲף אֱלֹהִים כִּי־הוֹלִךְ הוּא וַיַּתְיָצֵב מִלֶּאֱדָיִי הַהוּא
 בַּדֶּרֶךְ לִשְׁטָן לוֹ וְהוּא רֹכֵב עַל־אַתְנָוּ וּשְׁנֵי נַעֲרָיו עִמּוֹ׃ 23 וַתֵּרָא
 הָאֵתָנוּן אֶת־מִלְּאָדִי יְהוָה נֹצֵב בַּדֶּרֶךְ וַתִּרְבּוּ שְׁלוֹפָה בִּידּוֹ וַתֵּט
 הָאֵתָנוּן מִן־הַדֶּרֶךְ וַתֵּלֶךְ בַּשָּׂדֶה וַיֵּךְ בַּלֵּעַם אֶת־הָאֵתָנוּן לְהַטָּתָהּ
 הַדֶּרֶךְ׃ 24 וַיַּעֲמֹד מִלֶּאֱדָיִי יְהוָה בְּמִשְׁעוֹל הַכֹּרֵמִים גִּדְרֵי מִזְחָה
 וַיִּגְדֵּר מִזְחָה׃ 25 וַתֵּרָא הָאֵתָנוּן אֶת־מִלְּאָדִי יְהוָה וַתֵּלַחֲץ אֶל־
 הַקִּיר וַתֵּלַחֲץ אֶת־גִּלְגַּל בַּלֵּעַם אֶל־הַקִּיר וַיִּסָּף לְהַכְתָּהּ׃ 26
 וַיִּסָּף מִלֶּאֱדָיִי יְהוָה עָבוֹר וַיַּעֲמֹד בְּמִקְוֵם צֹר אֲשֶׁר אֵין־דֶּרֶךְ
 לְנִטְוֹת יָמִין וּשְׂמֹאל׃ 27 וַתֵּרָא הָאֵתָנוּן אֶת־מִלְּאָדִי יְהוָה
 וַתִּרְבּוּ תַחַת בַּלֵּעַם וַיַּחֲרֹאֲף בַּלֵּעַם וַיֵּךְ אֶת־הָאֵתָנוּן בַּמִּקָּל׃

[: (,)]

- ♦ The *silluq* is the emperor that marks the end of every verse in the Bible. Like *etnahta*, *silluq* is also served by *tifha*, which therefore will also always mark the last disjunctive before a *silluq* unless there is only one word in the phrase. The same conjunctives as with *etnahta* are also usually found with *silluq*. So, the phrase above, reading from right to left, consists of [(*merha-tifha*) *merha-silluq*]. Here it is in the Numbers 22 passage; in the video lesson, it is the green pattern on the screen.

Num. 22

21 וַיָּקָם בִּלְעָם בַּבֹּקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־אֲתָנּוּ וַיַּגִּיד עַם־שָׂרֵי מוֹאָב :
 22 וַיַּחֲרֹאֲף אֶף־אֱלֹהִים כִּי־הוֹלִיד הוּא וַיִּתְּנָבֵב מִלְּאֲךָ יְהוָה בְּדֶרֶךְ
 לְשַׁטֵּן לוֹ וְהוּא רָכַב עַל־אֲתָנּוּ וַשֹּׁנֵי נַעֲרָיו עִמּוֹ : 23 וַתֵּרָא
 הָאֲתוֹן אֶת־מִלְּאֲךָ יְהוָה נָצַב בְּדֶרֶךְ וַתִּרְבּוּ שְׁלוּפֹה בִּידּוֹ
 וַתֵּט הָאֲתוֹן מִן־הַדֶּרֶךְ וַתֵּלֶךְ בַּשָּׂדֶה וַיָּבֶן בִּלְעָם אֶת־הָאֲתוֹן
 לְהַטִּיחַ הַדֶּרֶךְ : 24 וַיַּעֲמֵד מִלְּאֲךָ יְהוָה בְּמִשְׁעוֹל הַכֹּהֲנִים
 גִּדְר מִזֶּה וְגִדְר מִזֶּה : 25 וַתֵּרָא הָאֲתוֹן אֶת־מִלְּאֲךָ יְהוָה וַתֵּלַחַץ
 אֶל־הַקִּיר וַתֵּלַחַץ אֶת־רִגְל בִּלְעָם אֶל־הַקִּיר וַיִּסָּף לְהַכְתִּיחַ :
 26 וַיִּסָּף מִלְּאֲךָ־יְהוָה עָבֹד וַיַּעֲמֵד בְּמִקְוֵם צֹר אֲשֶׁר
 אֵין־דֶּרֶךְ לְנִשּׁוֹת יְמִין וַשְּׂמֹאוֹל : 27 וַתֵּרָא הָאֲתוֹן אֶת־מִלְּאֲךָ יְהוָה
 וַתִּרְבֵּץ תַּחַת בִּלְעָם וַיַּחֲרֹאֲף בִּלְעָם וַיֵּךְ אֶת־הָאֲתוֹן בַּמֶּקֶל :

- The *zaqef qaton* is the king that is used everywhere except immediately before *etnahta* and *silluq*. The viceroys that always serve *zaqef qaton* is *pashta*, and both of these marks (like some others) are found above the word rather than below. The conjunctive that usually precedes *zaqef qaton* (if there is one) is *munah*, and *pashta* is normally preceded by the conjunctive *mahapakh*. The phrase above, reading from right to left, consists of [(*mahapakh-pashta*) *munah-zaqef qaton*]. Here it is in the Numbers 22 passage; in the video lesson, it is the orange pattern on the screen. Note that *pashta* must always be at the far-upper-left corner of the word it marks; a good biblical font will print a second *pashta* above the first letter of the accented syllable.

Num. 22

21 וַיָּקָם בַּלְעָם בַּבֹּקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־אֲתָנּוּ וַיַּלְךְ עִם־שָׂרֵי מוֹאָב׃
 22 וַיַּחֲרֹאֲף אֱלֹהִים כִּי־הוֹלִיךְ הוּא וַיִּתִּיצֹב מִלְּאֲךָ יְהוָה בַּדֶּרֶךְ
 לְשַׁטֵּן לוֹ וְהוּא רָכַב עַל־אֲתָנּוּ וַשֹּׁנֵי נַעֲרָיו עִמּוֹ׃ 23 וַתֵּרָא הָאֵל
 תּוֹן אֶת־מִלְּאֲךָ יְהוָה נֹצֵב בַּדֶּרֶךְ וַחֲרָבוֹ שְׁלֹפָחַ בִּידּוֹ וַתֵּשׂ הָאֵל
 תּוֹן מִן־תִּדְרֵךְ וַתִּלְךְ בַּשִּׁירָה וַיֵּךְ בַּלְעָם אֶת־תְּאֵתוֹן לְהַטִּיתָהּ
 חֲדָרָךְ׃ 24 וַיַּעֲמֹד מִלְּאֲךָ יְהוָה בְּמִשְׁעוֹל חֲכָרִים גָּדָר מִנָּה
 וַגָּדָר מִנָּה׃ 25 וַתֵּרָא הָאֵתָוֶן אֶת־מִלְּאֲךָ יְהוָה וַתִּלְחֹץ אֶל־חֲקִיר
 וַתִּלְחֹץ אֶת־גִּגְל בַּלְעָם אֶל־חֲקִיר וַיִּסָּף לְהַפְתָּהּ׃ 26 וַיִּזְכֹּר
 מִלְּאֲךָ־יְהוָה עֲבוֹר וַיַּעֲמֹד בְּמִקּוֹם צֹר אֲשֶׁר אֵין־דֶּרֶךְ לְנִשְׁתּוֹת
 יָמִין וּשְׂמֹאל׃ 27 וַתֵּרָא הָאֵתָוֶן אֶת־מִלְּאֲךָ יְהוָה וַתִּדְבֹּץ
 תַּחַת בַּלְעָם וַיַּחֲרֹאֲף בַּלְעָם וַיֵּךְ אֶת־הָאֵתָוֶן בַּמִּקָּל׃

Vocabulary

חֶרֶב sword

כַּרֶם vineyard

רֶכֶב ride

ACTIVITY

Practice

- ♦ Practice reading Numbers 22:21–27.

Lesson 35

Choosing a Hebrew Bible

You have been learning biblical Hebrew throughout this course, and this lesson is about how you are going to use your Hebrew knowledge. What Bible are you going to read your Hebrew from? By now you realize—which not everyone does—that not all English Bibles are the same. To some extent, that's true about Hebrew Bibles as well. The text will be the same, or almost exactly the same, in all of them, but the presentation can be very different. When you're ready to buy a Bible, you will want to think about how you will use it and what you might want to use it for. Later in this lesson, you will resume reading Numbers 22.

GRAMMAR

Vocabulary

גָּלָה go into exile; Piel: uncover; Hiphil: send into exile

הִשְׁתַּחֲוָה prostrate oneself, worship [חָוָה in Hitpa'el]

כֹּה thus

לְקִרְאָת toward

נֹגֵד opposite, facing, corresponding

ACTIVITY

Practice

- ♦ Practice reading Numbers 22:28–35.
- ♦ Make sure (if you have not already done so) that you learn the numerical values of the Hebrew letters. They will help you navigate the Bible in all-Hebrew books and sites.

It is time to give some serious thought to which Hebrew Bible(s) you'll be using to continue your studies. Remember that you can look inside the various books, apps, and websites before you buy; it is worth spending some time doing so. Not all Bibles are alike! And your needs may change as you learn more.

Visit **PAGE 218** in the bibliography for a list of recommended Hebrew Bibles.

Lesson 36

Helpful Hebrew Reference Books

In reading the Bible in Hebrew, you have encountered unusual vocabulary words and also some places where the grammar is not standard. You may have already realized—and this is a basic truth about all translation, but especially about translation from ancient languages—that the translation may be clear and definite, even when the Bible itself is not. In this lesson, you will be introduced to some essential biblical Hebrew reference books that will help you in your biblical Hebrew journey. This lesson will also point out some surprising features of the Hebrew text that you won't know just from reading the Bible in English translation. And by the end of this lesson, you will finish reading Numbers 22.

GRAMMAR

Vocabulary

גְּבוּל	territory, border	מְאִימָה	nothing, the least bit
זָבַח	slaughter	עַתָּה	now
זָבַח	a sacrifice	קִרְיָה	town
מִזְבֵּחַ	altar		

ACTIVITY

Question

- ♦ What might have led to the phenomenon of Ketiv and Qere? Consider what it might tell us about the history of the biblical text—and of the Bible itself.

Practice

- ♦ Practice reading Numbers 22:36–41—and then keep learning!

Visit **PAGE 219** in the bibliography to help you decide what Hebrew references you will need and begin planning how to continue your learning.

SUPPLEMENTARY MATERIAL

Numbers 22

¹ וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבֹת מוֹאָב מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן וַיָּרֻחַ: ² ס וַיֵּרָא בָלָק בֶּן־צִפּוֹר אֶת כָּל־אֲשֶׁר־עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאַמְרֵי: ³ וַיֹּנֶר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם מְאֹד כִּי רַב־הָיָא וַיִּקְחַן מוֹאָב מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: ⁴ וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל־זִקְנֵי מְדִין עֲתָה יִלְחֲכוּ הַקְּהֹלִי אֶת־כָּל־סִבְיָתָיו בְּלֶחֶף הַשּׁוֹר אֶת יָרֵךְ הַשְּׂגָה וּבִלְק בֶּן־צִפּוֹר מְלֹךְ לְמוֹאָב בָּעֵת הַהוּא: ⁵ וַיִּשְׁלַח מְלָאכִים אֶל־בָּלָעַם בֶּן־בְּעוֹר פְּתוּרָה אֲשֶׁר עַל־הַנֶּתֶר אֶרֶץ בְּנֵי־עַמּוֹן לִקְרֹא־לּוֹ לֵאמֹר הִנֵּה עָם יֵצֵא מִמִּצְרָיִם הִנֵּה כֹסֶף אֶת־עֵינֵי הָאָרֶץ וְהוּא יֵשֵׁב מִמֶּלִּי: ⁶ וַעֲתֵד לְכֶהֱנָא אֲרַח־לִי אֶת־הָעָם הַזֶּה כִּי־עַצוֹם הוּא מִמֶּנִּי אוֹכְלִי אוֹכְלִי נִכְה־בּוֹ וְאֶנְרִשְׁנו מִן־הָאָרֶץ כִּי יִדְעָתִי אֶת אֲשֶׁר־תַּבְרִךְ מִבְּרֶךְ וְאֲשֶׁר תֵּאָר יוֹאֵר: ⁷ וַיֵּלְכוּ זִקְנֵי מוֹאָב וּזִקְנֵי מְדִין וַקְּסָמִים בָּיָדָם וַיָּבֹאוּ אֶל־בָּלָעַם וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו דְּבָרֵי בָלָק: ⁸ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לֵינִי כָּהֵן הַלְוִיָּה וְהִשְׁבֵּתִי אֶתְכֶם דָּבָר כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר וְהָיָה אֵלָי וַיִּשְׁבּוּ שְׁרֵי־מוֹאָב עִם בָּלָעַם: ⁹ וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־בָּלָעַם וַיֹּאמֶר מִי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה עִמָּךְ: ¹⁰ וַיֹּאמֶר בָּלָעַם אֶל־הָאֱלֹהִים בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר מְלֹךְ מוֹאָב שָׁלַח אֵלָי: ¹¹ הִנֵּה הָעָם הֵיֵצֵא מִמִּצְרָיִם וַיִּכֶּס אֶת־עֵינֵי הָאָרֶץ עֲתָה לְכֶה קְבַח־לִי אֱלֹהִי אוֹכְלִי לְהַלְחֵם בּוֹ וְגִרְשָׁתוֹ: ¹² וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־בָּלָעַם לֹא תִלָּךְ עִמָּתָם לֹא תֵאָר אֶת־הָעָם כִּי בְרוּךְ הוּא: ¹³ וַיָּקָם בָּלָעַם בִּבְקָר וַיֹּאמְרוּ שְׁרֵי אֶל־שָׂרֵי בָלָק לָכוּ אֶל־אֲדָכְכֶם כִּי מֵאֵן יִהְיֶה לְתַתִּי לְהִלָּךְ עִמָּכֶם: ¹⁴ וַיִּקְוֹמוּ שְׁרֵי מוֹאָב וַיָּבֹאוּ אֶל־בָּלָק וַיֹּאמְרוּ מֵאֵן בָּלָעַם הִלָּךְ עִמָּנוּ: ¹⁵ וַיִּסָּף עוֹד בָּלָק שְׁלַח שָׂרִים רַבִּים וְנִכְבְּדִים מֵאֵלֶּה: ¹⁶ וַיָּבֹאוּ אֶל־בָּלָעַם וַיֹּאמְרוּ לוֹ כֹּה אָמַר בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר אֶל־נָא תִמְנַע מִהִלָּךְ אֵלָי: ¹⁷ כִּי־כִכַּר אִכְבְּרְךָ מְאֹד וְכָל אֲשֶׁר־תֹּאמַר אֵלָי אֶעֱשֶׂה וְלִכְה־נָּא קְבַח־לִי אֶת הָעָם הַזֶּה: ¹⁸ וַיַּעַן בָּלָעַם וַיֹּאמֶר אֶל־עַבְדִּי בָלָק אִם־יִתֶּן־לִי בָלָק מָלֵא בֵיתוֹ כֶּסֶף וְזָהָב לֹא אוֹכְלִי לַעֲבֹל אֶת־פִּי יְהוָה אֱלֹהֵי לַעֲשׂוֹת קִשְׁטָה אוֹ גְדוּלָּה: ¹⁹ וַעֲתָה שְׂבוּ נָא בְּנֵה גִם־אֲתָם תִּלְוִיָּה וְאֶדְעָה מַה־יִּסָּף יְהוָה דְּבַר עַמִּי: ²⁰ וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־בָּלָעַם לִלְוֶה וַיֹּאמֶר לוֹ אִם־לִקְרֹא לְךָ בָּאוּ הָאֲנָשִׁים קוֹם לְךָ אֲתָם וְאֵד־אֶת־תְּדַבֵּר אֲשֶׁר־אֲדַבֵּר אֵלֶיךָ אֲתָה תַעֲשֶׂה: ²¹ וַיָּקָם בָּלָעַם בִּבְקָר וַיַּחֲבֹשׂ אֶת־

אֶתְנֶה וְנִלְךָ עִם־שָׂרֵי מוֹאָב׃ ²² וַיַּחֲרֹ־אֶתְּ אֱלֹהִים כִּי־הוֹלֵךְ הוּא וַיַּתִּיצֵב מִלְאָךְ
 יִהְיֶה בַּדֶּרֶךְ לְשֹׁטֵן לוֹ וְהוּא רֹכֵב עַל־אֶתְנֹ וְשָׁנִי נַעֲרָיו עִמּוֹ׃ ²³ וַתֵּרָא הָאֵתוֹן
 אֶת־מִלְאָךְ יִהְיֶה נֹצֵב בַּדֶּרֶךְ וְחֶרְבוֹ שְׁלוֹפֹפֶה בְּיָדוֹ וְתַטּ הָאֵתוֹן מִן־הַדֶּרֶךְ וַתִּלְךָ
 בַּשָּׂדֶה וַיָּךְ בַּלֶּעַם אֶת־הָאֵתוֹן לַהֲשֹׁתָהּ הַדֶּרֶךְ׃ ²⁴ וַיַּעֲמֹד מִלְאָךְ יִהְיֶה בְּמִשְׁעוֹל
 הַכְּרָמִים גֶּדֶר מִנָּה וְגֶדֶר מִנָּה׃ ²⁵ וַתֵּרָא הָאֵתוֹן אֶת־מִלְאָךְ יִהְיֶה וַתִּלְחֹץ אֶל־
 הַקִּיר וַתִּלְחֹץ אֶת־גִּגְל בַּלֶּעַם אֶל־הַקִּיר וַיִּסָּף לַחֲבֹתָהּ׃ ²⁶ וַיִּזְסַף מִלְאָךְ־יִהְיֶה
 עֲבֹר וַיַּעֲמֹד בְּמִקְוֵם צֹר אֲשֶׁר אֵין־דֶּרֶךְ לְנִשְׁוֹת יָמִין וּשְׂמֹאל׃ ²⁷ וַתֵּרָא הָאֵתוֹן
 אֶת־מִלְאָךְ יִהְיֶה וַתַּרְבֵּץ תַּחַת בַּלֶּעַם וַיַּחֲרֹ־אֶתְּ בַּלֶּעַם וַיָּךְ אֶת־הָאֵתוֹן בְּמַקֵּל׃
²⁸ וַיַּפְתָּח יִהְיֶה אֶת־פִּי הָאֵתוֹן וַתֹּאמֶר לְבַלֶּעַם מַה־עָשִׂיתִי לָךְ כִּי הִכִּיתֵנִי זֶה
 שְׁלֹשׁ רִגְלִים׃ ²⁹ וַיֹּאמֶר בַּלֶּעַם לָאֵתוֹן כִּי הִתְעַלְלָתָּ כִּי לוֹ יִשְׁחָרֵב בְּיָדִי כִּי
 עָתָה תִּרְגָּזִיד׃ ³⁰ וַתֹּאמֶר הָאֵתוֹן אֶל־בַּלֶּעַם הֲלוֹא אָנֹכִי אֶתְנֶה אֲשֶׁר־דָּכַכְתָּ
 עָלַי מִעוֹדֶךָ עַד־הַיּוֹם הַזֶּה הִחֲסַכְנִי הַסִּפְנָתִי לַעֲשׂוֹת לָךְ כֹּה וַיֹּאמֶר לֹא׃ ³¹ וַיַּגֵּל
 יִהְיֶה אֶת־עֵינָיו בַּלֶּעַם וַיֵּרָא אֶת־מִלְאָךְ יִהְיֶה נֹצֵב בַּדֶּרֶךְ וְחֶרְבוֹ שְׁלֹפֶה בְּיָדוֹ
 וַיִּקֶּד וַיִּשְׁתַּחוּ לֵאפָיו׃ ³² וַיֹּאמֶר אֵלָיו מִלְאָךְ יִהְיֶה עַל־מַה הִכִּיתָ אֶת־אֶתְנֶה זֶה
 שְׁלֹשׁ רִגְלִים הִנֵּה אָנֹכִי יֵצֵאתִי לְשֹׁטֵן כִּי־יָרַט הַדֶּרֶךְ לְגִגְדִי׃ ³³ וַתֵּרָאֵנִי הָאֵתוֹן
 וַתַּטּ לָפָנַי זֶה שְׁלֹשׁ רִגְלִים אוֹלִי נִשְׁתַּח מִפְּנֵי כִי עָתָה גַם־אֶחָכָה תִּרְגָּמִי וְאוֹתָהּ
 תִּחְיִיתִי׃ ³⁴ וַיֹּאמֶר בַּלֶּעַם אֶל־מִלְאָךְ יִהְיֶה חֲטָאתִי בִּי לֹא יִדְעִתִּי כִּי אַתָּה נֹצֵב
 לַקְרָאתִי בַּדֶּרֶךְ וְעָתָה אִם־רַע בְּעֵינַיִךְ אֲשׁוּבָה לִי׃ ³⁵ וַיֹּאמֶר מִלְאָךְ יִהְיֶה אֶל־
 בַּלֶּעַם לָךְ עִם־הָאֲנָשִׁים וְאַפְסָם אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר־אָדַבְּרָ אֵלַיךְ אֵתוֹ הַדָּבָר וַיִּלְךָ
 בַּלֶּעַם עִם־שָׂרֵי בָלָק׃ ³⁶ וַיִּשְׁמַע בָּלָק כִּי בָא בַלֶּעַם וַיֵּצֵא לַקְרָאתוֹ אֶל־עִיר
 מוֹאָב אֲשֶׁר עַל־גִּבּוֹל אֲרָזִן אֲשֶׁר בְּקִצֵּה הַגִּבּוֹל׃ ³⁷ וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל־בַּלֶּעַם הֲלֹא
 שְׁלַחַתִּי אֵלַיִךְ לַקְרָאֲלֶיךָ לָמוֹה לֹא־הִלַּכְתָּ אֵלָי וְהָאֲנִי לֹא אוֹכַל בְּכֶדֶךָ׃
³⁸ וַיֹּאמֶר בַּלֶּעַם אֶל־בָּלָק הִנֵּה־בָאתִי אֵלַיִךְ עָתָה תִּכּוֹל אוֹכַל דָּבָר מֵאוֹמֶה
 הַדָּבָר אֲשֶׁר יֵשִׁים אֱלֹהִים בְּפִי אֵתוֹ אָדַבְּרָ׃ ³⁹ וַיִּלְךָ בַּלֶּעַם עִם־בָּלָק וַיָּבֹאוּ
 קִרְיַת הַחַוֹּת׃ ⁴⁰ וַיִּזְבַּח בָּלָק בָּקָר וַצִּאֵן וַיִּשְׁלַח לְבַלֶּעַם וּלְשָׂרִים אֲשֶׁר אִתּוֹ׃
⁴¹ וַיְהִי בַּבֶּקֶר וַיִּקַּח בָּלָק אֶת־בַּלֶּעַם וַיַּעֲלֵהוּ בָּמֹנֹת בָּעַל וַיִּרָא מִשֵּׁם קִצֵּה הַעֵם׃

Answers to Assignments and Challenges

NOTE: The answers given here for the Numbers 22 challenges are focused on the material covered in each lesson—which means there will sometimes be correct answers that depend on knowledge that will be covered subsequently in the course. In lesson 9, for example, when you are asked to find pronominal suffixes, you may be clever enough to find them on some of the verbs, but these are not highlighted as answers because that’s beyond the scope of the question at this point for most people.

The unfortunate consequence of this choice is that you might be certain you’ve correctly identified an answer to the challenge but be unable to confirm that you were correct. Bookmark it and come back later in the course to think about it again. Even better, learn this course with a study partner and consult together about your answer. As Eccl. 4:9 puts it, “Two [heads] are better than one”!

—טִיבִים הַשְּׁנַיִם מִן־הָאֶחָד.

CHALLENGE

- Find every occurrence of the word **וַיֹּאמֶר** ("and he said") in Numbers 22.

Num. 22

1 וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבוֹת מוֹאָב מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן וְרָחוּ: 2 וַיֵּרָא בָלָק
 בֶּן-צִפּוֹר אֶת כָּל-אֲשֶׁר-עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאַמְרֵי: 3 וַיָּגֵד מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם מֵאֵד
 כִּי רַב-הָיָא וַיִּקְּץ מוֹאָב מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: 4 וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל-זִקְנֵי מִדְּבָר עֹתָהּ
 וַיִּלְחֲכוּ הַקְּהֵל אֶת-כָּל-סִבְיָתוֹ בְּלִחְדָּה הַשּׁוֹר אֶת יֵרֶק הַשָּׂדֶה וּבָלָק בֶּן-צִפּוֹר
 מִלֶּדֶד לְמוֹאָב בָּעֵת הַהִוא: 5 וַיִּשְׁלַח מְלָאכִים אֶל-בָּלָעָם בֶּן-בְּעוֹר פְּתוּרָה אֲשֶׁר
 עַל-הַנֶּגֶד אֶרֶץ בְּנֵי-עַמּוֹ לְקַרְאֵלֹו לֵאמֹר הִנֵּה עָם יֵצֵא מִמִּצְרָיִם הִנֵּה כֹסֶף
 אֶת-עֵינֵי הָאָרֶץ וְהוּא יֵשֵׁב מִמֶּלִּי: 6 וַעֲתֵדָה לְכַהֲנָא אֲרַח-לִי אֶת-הָעָם הַזֶּה כִּי-
 עָצוּם הוּא מִמֶּנִּי אוֹכְלֵי נֶכֶד-בּוֹ וְאֶנְגְּרִשְׁנוּ מִן-הָאָרֶץ כִּי יִדְעֵתִי אֶת אֲשֶׁר-
 תַּבְרִיךְ מִבְּרִיךְ וְאֲשֶׁר תֵּאָר יֵאָר: 7 וַיֵּלְכוּ זִקְנֵי מוֹאָב וְזִקְנֵי מִדְּבָר וַקְּסָמִים בִּדְגָם
 וַיָּבֹאוּ אֶל-בָּלָעָם וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו דְּבָרֵי בָלָק: 8 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לֵינּוּ פֹה הַלְיָלָה
 וְהִשְׁבַּתִּי אֶתְכֶם דָּבָר פֶּאֶשֶׁר יְדַבֵּר יְהוָה אֵלַי וַיֵּשְׁבוּ שְׂרֵי-מוֹאָב עִם-בָּלָעָם:
 9 וַיָּבֹאוּ אֱלֹהִים אֶל-בָּלָעָם וַיֹּאמֶר מִי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה עִמָּךְ: 10 וַיֹּאמֶר בָּלָעָם
 אֶל-הָאֱלֹהִים בָּלָק בֶּן-צִפּוֹר מִלֶּדֶד מוֹאָב שָׁלַח אֵלַי: 11 הִנֵּה הָעָם הֵצֵא מִמִּצְרָיִם
 וַיֵּכֶס אֶת-עֵינֵי הָאָרֶץ עֹתָהּ לְכַהֲנָה לִי אֹתוֹ אוֹכְלֵי לֶחֶלְמָם בּוֹ וְגִדְשָׁתוּ:
 12 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל-בָּלָעָם לֹא תִלָּךְ עִמָּהֶם לֹא תֵאָר אֶת-הָעָם כִּי בָרוּךְ הוּא:
 13 וַיִּקָּם בָּלָעָם בַּבֹּקֶר וַיֹּאמֶר אֶל-שְׂרֵי בָלָק לְכוּ אֶל-אֲרֻצְכֶם כִּי מֵאֵן יִהְיֶה לַתִּתִּי
 לְחִלָּךְ עִמָּכֶם: 14 וַיִּקְוֹמוּ שְׂרֵי מוֹאָב וַיָּבֹאוּ אֶל-בָּלָק וַיֹּאמְרוּ מֵאֵן בָּלָעָם תִּלָּךְ
 עִמָּנוּ: 15 וַיִּסֶּף עוֹד בָּלָק שָׁלַח שְׂרֵי רַבִּים וְנִכְבָּדִים מֵאֵלֶּה: 16 וַיָּבֹאוּ אֶל-
 בָּלָעָם וַיֹּאמְרוּ לֹא כֹה אָמַר בָּלָק בֶּן-צִפּוֹר אֶל-נָא תִמְנַע מִחִלָּךְ אֵלַי: 17 כִּי-

כבד אכבדך מאד וכל אשר-תאמר אלי אעשה ולכה-נא קבה-לי את העם
 הזה: ¹⁸ ונען בלעם וַיֹּאמֶר אל-עבדי בלק אם-יתן-לי בלק מלא ביתו כסף
 וזהב לא אוכל לעבד את-פי יהוה והנה אלהי לעשות קטנה או גדולה: ¹⁹ ועתה
 שבו נא בזה גם-אתם הלילה ואדעה מה-יסף יהוה דבר עמי: ²⁰ ויבאו אלהים
 אל-בלעם לילה וַיֹּאמֶר לוֹ אם-לקרא לך באו האנשים קום לך אתם ואד
 את-הדבר אשר-אדבר אליך אתו תעשה: ²¹ ויבסם בלעם בפקר ויחבש את-
 אתנו וילך עם-שני מואב: ²² ויחראף אלהים כי-חולף הוא ויחניב מלאך
 יהוה בדרך לשטן לו והוא רכב על-אתנו ושני נערי עמו: ²³ ותרא האתון
 את-מלאך יהוה נצב בדרך וחרבו שלופה בידו ותט האתון מן-הדרך ותלך
 בשדה ויד בלעם את-האתון להטטה הדרך: ²⁴ ויעמד מלאך יהוה במשעול
 הכרמים גר מזה וגדר מזה: ²⁵ ותרא האתון את-מלאך יהוה ותלחץ אל-
 הקיר ותלתץ את-רגל בלעם אל-הקיר ויסף להכיתה: ²⁶ ויסף מלאך-יהוה
 עבד ויעמד במקום צר אשר אין-דרך לנשות ימין ושמאל: ²⁷ ותרא האתון
 את-מלאך יהוה ותרפץ תחת בלעם ויחראף בלעם ויד את-האתון במקל:
²⁸ ויפתח יהוה את-פי האתון ותאמר לבלעם מה-עשיתי לך כי הכייתני זה
 שלש רגלים: ²⁹ וַיֹּאמֶר בלעם לאתון כי התעללת בי לו ישרלב ביד כי
 עתה חרגתיך: ³⁰ ותאמר האתון אל-בלעם הלוא אנכי אתנף אשר-דבבת
 עלי מעודך עד-היום הנה החספן הספנתי לעשות לך כה וַיֹּאמֶר לא: ³¹ ויגל
 יהוה את-עיני בלעם וירא את-מלאך יהוה נצב בדרך וחרבו שלפה בידו
 ויקר וישתחו לאפיו: ³² וַיֹּאמֶר אליו מלאך יהוה על-מה הכית את-אתנף זה
 שלוש רגלים הנה אנכי יצאתי לשטן כי-גרס הדרך לנגדי: ³³ ותראני האתון
 ותט לפני זה שלש רגלים אולי נטתה מפני כי עתה גם-אתכה הרגתי ואותה
 החייתי: ³⁴ וַיֹּאמֶר בלעם אל-מלאך יהוה חטאתי בי לא ידעתי כי אתה נצב
 לקראתי בדרך ועתה אסרע בעיניך אשובה לי: ³⁵ וַיֹּאמֶר מלאך יהוה אל-
 בלעם לך עם-האנשים ואפס את-הדבר אשר-אדבר אליך אתו תדבר וילך
 בלעם עם-שני בלק: ³⁶ וישמע בלק כי בא בלעם ויצא לקראתו אל-עיר

מוֹאֵב אֲשֶׁר עַל-גְּבֹול אֲרָזָן אֲשֶׁר בְּקֶצֶה הַגְּבֹול: ³⁷ וַיֹּאמֶר בָּלֶק אֶל-בָּלֶעָם הַלֹּא שְׁלַח שְׁלֹחֹתַי אֵלָיו לְקַרְא־לָךְ לָמָּה לֹא-הִלַּכְתָּ אֵלַי הֲאִמְנָם לֹא אוֹכַל בְּבָרְךָ: ³⁸ וַיֹּאמֶר בָּלֶעָם אֶל-בָּלֶק הִנֵּה-בָאתִי אֵלָיו עֲתָה הִכְנֹל אוֹכַל דָּבָר מֵאוֹמָה הַדְּבָר אֲשֶׁר יֵשִׁים אֱלֹהִים בְּפִי אֲתוֹ אֲדַבֵּר: ³⁹ וַיִּלָּךְ בָּלֶעָם עִם-בָּלֶק וַיָּבֹאוּ קָרִית חֲצוֹת: ⁴⁰ וַיִּזְבַּח בָּלֶק בָּקָר וְצֹאן וַיִּשְׁלַח לְבָלֶעָם וּלְשָׂרָיו אֲשֶׁר אִתּוֹ: ⁴¹ וַיְהִי בַבֶּקֶר וַיִּקַּח בָּלֶק אֶת-בָּלֶעָם וַיַּעֲלֵהוּ בְּמִנֹּת בָּעֵל וַיִּרְא מִשֵּׁם קֶצֶה הָעָם:

LESSON 2

CHALLENGE

- Find every consonant in the Hebrew alphabet—including *sh* and *s* and all 5 final forms—in the text of Numbers 22.

Num. 22

¹ וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבֹת מוֹאָב מֵעֵבֶר לְיַרְדֵּן יְרֵחוֹ: ² וַיִּרְא בָלֶק בֶּן-צֹפּוֹר אֶת כָּל-אֲשֶׁר-עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאַמְרֵי: ³ וַיִּגֵּר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם מֵאֹד כִּי רַב-הָוָא וַיִּקְוֶן מוֹאָב מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: ⁴ וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל-זִקְנֵי מִדְּיָן עֲתָה יִלְחֲכוּ הַקְּהֵל אֶת-כָּל-סְבִיבֹתֵינוּ כְּלָתָיו הַשּׁוֹר אֶת יִרְק הַשְּׂדֶה וּבָלֶק בֶּן-צֹפּוֹר מְלֹךְ לְמוֹאָב בָּעֵת הַהוּא: ...

¹⁵ וַיִּסַּף עוֹד בָּלֶק שְׁלַח שָׂרִים רַבִּים וְנִכְבְּדִים מֵאֵלָּה: ¹⁶ וַיָּבֹאוּ אֶל-בָּלֶעָם וַיֹּאמְרוּ לוֹ כֹּה אָמַר בָּלֶק בֶּן-צֹפּוֹר אֶל-גָּא תַמְנֵעַ מִהֶלֶךְ אֵלַי: ¹⁷ כִּי-כַבֵּד אֲכַבְּדְךָ מֵאֹד וְכָל אֲשֶׁר-תֹּאמַר אֵלַי אֶעֱשֶׂה וּלְכֵה-נָא קָבֵחַ-לִּי אֶת הָעָם הַזֶּה: ¹⁸ וַיַּעַן בָּלֶעָם וַיֹּאמֶר אֶל-עַבְדִּי בָלֶק אִם-יִתְּנֶנִּי לְךָ מִלֹּא בֵיתוֹ בְּכֶסֶף וְזֶהָב לֹא אוֹכַל לַעֲבֹד אֶת-פִּי יִהְיֶה אֱלֹהֵי לַעֲשׂוֹת קִשְׁטָה אוֹ גְדוּלָּה:

- ♦ While you are searching, look for the *etnahta* in every verse.

Num. 22

1 וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּהְיוּ בְּעָרְבוֹת מוֹאָב מַעְבַּר לַיַּרְדֵּן וַיָּרֻחוּ: ס 2 וַיָּרָא בָלָק
 בֶּן-צְפּוֹר אֶת כָּל-אֲשֶׁר-עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאַמְרֵי: 3 וַיִּגֶּר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם מֵאֲדָר
 כִּי רַב-הָיָא וַיִּקְנֶץ מוֹאָב מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: 4 וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל-זִקְנֵי מִדְּבַר עֲתָה
 יִלְחֲכוּ הַקְּהֵלִי-אֶת-כָּל-סִבְיָתֵינוּ בְּלַחֵף הַשּׁוֹר אֶת יִרְק הַשְּׂדֶה וּבָלָק בֶּן-צְפּוֹר
 מִלֶּד לְמוֹאָב בָּעֵת הַהִוא: 5 וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל-בָּלָעַם בֶּן-בְּעוֹר פְּתוּרָה אֲשֶׁר
 עַל-הַנֶּתֶר אֶרֶץ בְּנֵי-עַמּוֹ לְקַרְאֵל לֵאמֹר הִנֵּה עִם יֵצֵא מִמִּצְרַיִם הַנֶּה כֹּסֶף
 אֶת-עֵינַי הָאֵרֶץ וְהוּא יֵשֵׁב בְּמִלִּי: 6 וַעֲתֵד לְכֹהֵנָּה אֲרַחֲלִי אֶת-הָעָם הַזֶּה כִּי-
 עֲצוּם הוּא מִמֶּנִּי אוֹלִי אוֹכַל נִכְהִיָּו וְאֶגְרֹשְׁנו מִן-הָאֶרֶץ כִּי יִדְעָתִי אֶת אֲשֶׁר-
 תַּבְרִךְ מִבְּרִךְ וְאֲשֶׁר תֹּאדָר יוֹאֵר: 7 וַיֵּלְכוּ זִקְנֵי מוֹאָב וְזִקְנֵי מִדְּבַר וּקְסָמִים בְּיָדָם
 וַיָּבֹאוּ אֶל-בָּלָעַם וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו וַיִּבְרִי בָלָק: 8 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לֵינוּ פֹה תִּלְוִלָה
 וְהִשְׁבַּתִּי אֶתְכֶם דָּבָר כְּאֲשֶׁר יִדְבַּר וְהִנֵּה אֵלַי וַיֵּשְׁבוּ שְׁרֵי-מוֹאָב עִם-בָּלָעַם:
 9 וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל-בָּלָעַם וַיֹּאמֶר מִי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה עִמָּךְ: 10 וַיֹּאמֶר בָּלָעַם
 אֶל-הָאֱלֹהִים בָּלָק בֶּן-צְפּוֹר מִלֶּד מוֹאָב שָׁלַח אֵלַי: 11 הִנֵּה הָעָם הֵיכָּא מִמִּצְרַיִם
 וַיָּבֹס אֶת-עֵינַי הָאֶרֶץ עֲתָה לָכֶּה קְבַח־לִי אֹתוֹ אוֹלִי אוֹכַל לְהִלָּחֵם בּוֹ וְגִרְשָׁתוֹ:
 12 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל-בָּלָעַם לֹא תִלָּךְ עִמָּהֶם לֹא תֹאדָר אֶת-הָעָם כִּי בְרוּךְ הוּא:
 13 וַיָּקָם בָּלָעַם בִּבְקָר וַיֹּאמֶר אֶל-שְׁרֵי בָלָק לְכוּ אֵל-אֲרֻכָּם כִּי מֵאֵן יִהְיֶה לְתַתִּי
 לְהִלָּךְ עִמָּכֶם: 14 וַיִּקְוֹמוּ שְׁרֵי מוֹאָב וַיָּבֹאוּ אֶל-בָּלָק וַיֹּאמְרוּ מֵאֵן בָּלָעַם תִּלָּךְ
 עִמָּנוּ: 15 וַיִּסָּף עוֹד בָּלָק שְׁלַח שְׁרִים רַבִּים וַנִּכְבְּדוּם מֵאֵלֶּה: 16 וַיָּבֹאוּ אֶל-
 בָּלָעַם וַיֹּאמְרוּ לוֹ כֹּה אָמַר בָּלָק בֶּן-צְפּוֹר אֶל-נָא תִמְנַע מִהִלָּךְ אֵלַי: 17 כִּי-
 כִּבְדָּר אֲכַבְּדֶךָ מֵאֹד וְכָל אֲשֶׁר-תֹּאמַר אֵלַי אֶעֱשֶׂה וְלִכְהִנָּה קְבַח־לִי אֶת הָעָם
 הַזֶּה: 18 וַיַּעַן בָּלָעַם וַיֹּאמֶר אֶל-עַבְדִּי בָלָק אִם-וַתִּן לִי בָלָק מִלֵּא בֵּיתוֹ פָּסֶף
 וְזָהָב לֹא אוֹכַל לַעֲבֹל אֶת-פִּי וְהִנֵּה אֲלֵהִי לַעֲשׂוֹת קִשְׁטָה אוֹ גְדוּלָּה: 19 וַעֲתָה
 שְׁבוּ נָא בְּנֵה גַם-אַתֶּם תִּלְוִלָה וְאֶדְעָה מַה-יִּסָּף וְהִנֵּה דְבַר עָמִי: 20 וַיָּבֹא אֱלֹהִים
 אֶל-בָּלָעַם לִלְוֶה וַיֹּאמֶר לוֹ אִם-לְקַרְא לְךָ בָּאוּ הָאֲנָשִׁים קוּם לְךָ אִתָּם וְאֵד

אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר־אָדָּבָר אֵלָיְךָ אֹתוֹ תַעֲשֶׂה: ²¹ וַיָּקָם בַּלֵּעַם בַּבֹּקֶר וַיַּחֱבֹשׁ אֶת־
 אֶתְנֹו וַיֵּלֶךְ עִם־שָׂרֵי מוֹאָב: ²² וַיַּחֲרֹאֲף אֶל־הָיִם כִּי־הוֹלֵךְ הוּא וַיַּתְנִיב מִלֵּאָדָּ
 וַיְהִי בַדֶּרֶךְ לִשְׁטָן לוֹ וְהוּא רָכַב עַל־אֶתְנֹו וּשְׁנֵי נַעֲרָיו עִמּוֹ: ²³ וַתֵּרָא הָאֵתוֹן
 אֶת־מִלְאָד וַיְהִי נֹצֵב בַּדֶּרֶךְ וַחֲרָבוֹ שְׁלוֹפָה בְּיָדוֹ וַתֵּט מִלְאָד מִן־הַדֶּרֶךְ וַתֵּלֶךְ
 בַּשָּׂדֶה וַיֵּךְ בַּלֵּעַם אֶת־הָאֵתוֹן לְהַטִּיחַ הַדֶּרֶךְ: ²⁴ וַיַּעֲמֹד מִלְאָד וַיְהִי בְמַשְׁעוֹל
 הַכְּרָמִים וַגֵּר מִנָּה וַגֵּר מִנָּה: ²⁵ וַתֵּרָא הָאֵתוֹן אֶת־מִלְאָד וַיְהִי וַתִּלְחֹץ אֶל־
 הַקִּיָּר וַתִּלְחֹץ אֶת־גִּזְלֵ בַלֵּעַם אֶל־הַקִּיָּר וַיִּסָּף לְהַכֹּתָהּ: ²⁶ וַיִּזְסַף מִלְאָד וַיַּהֲרֹג
 עֲבָר וַיַּעֲמֹד בְּמִקְוֵם צֹר אֲשֶׁר אֵין־דֶּרֶךְ לְנִשְׁוֹת יָמִין וּשְׂמֹאל: ²⁷ וַתֵּרָא הָאֵתוֹן
 אֶת־מִלְאָד וַיְהִי וַתַּרְבֵּץ תַּחַת בַּלֵּעַם וַיַּחֲרֹאֲף בַּלֵּעַם וַיֵּךְ אֶת־הָאֵתוֹן בַּמַּקֵּל: ²⁸
 וַיַּפְתַּח וַיְהִי אֶת־פִּי הָאֵתוֹן וַתֹּאמֶר לְבַלֵּעַם מַה־עֲשִׂיתִי לָךְ כִּי הִכִּיתָנִי זֶה
 שְׁלֹשׁ רִגְלִים: ²⁹ וַיֹּאמֶר בַּלֵּעַם לְאֵתוֹן כִּי הִתְעַלְלָתְ בִּי לוֹ יִשְׁתַּחֲוֶה בְּיָדִי כִּי
 עָתָה הִרְגִּיתִּיךָ: ³⁰ וַתֹּאמֶר הָאֵתוֹן אֶל־בַּלֵּעַם הֲלוֹא אָנֹכִי אֶתְנֹו אֲשֶׁר־רָכַבְתָּ
 עָלַי מִעוֹדְךָ עַד־הַיּוֹם הַזֶּה הִסָּפֵן הִסָּפֵנִי לַעֲשׂוֹת לָךְ כֹּה וַיֹּאמֶר לֹא: ³¹ וַיֵּגֶל
 וַיְהִי אֶת־עֵינֵי בַלֵּעַם וַיֵּרָא אֶת־מִלְאָד וַיְהִי נֹצֵב בַּדֶּרֶךְ וַחֲרָבוֹ שְׁלֹפָה בְּיָדוֹ
 וַיִּקֶּד וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לְאַפּוֹ: ³² וַיֹּאמֶר אֵלָיו מִלְאָד וַיְהִי עַל־מָה הִכִּיתָ אֶת־אֶתְנֹו זֶה
 שְׁלֹשׁ רִגְלִים הִנֵּה אָנֹכִי יֵצְאִיתִי לִשְׁטָן כִּי־יָרַט הַדֶּרֶךְ לְנִגְדִי: ³³ וַתֵּרָאֲנִי הָאֵתוֹן
 וַתֵּט לְפָנָי זֶה שְׁלֹשׁ רִגְלִים אֵילִי נִטְתָּה מִפְּנֵי כִי עָתָה גַם־אֶתְכָּה הִרְגִּיתִי וְאוֹתָהּ
 הִחַיִּיתִי: ³⁴ וַיֹּאמֶר בַּלֵּעַם אֶל־מִלְאָד וַיְהִי חֲטָאתִי בִּי לֹא יָדַעְתִּי כִּי אַתָּה נֹצֵב
 לְקַרְאֲתִי בַדֶּרֶךְ וְעָתָה אִם־רַע בְּעֵינֶיךָ אֲשׁוּבָה לִי: ³⁵ וַיֹּאמֶר מִלְאָד וַיְהִי אֶל־
 בַּלֵּעַם לֵךְ עִם־הָאֲנָשִׁים וְאַפֶּס אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר־אָדָּבָר אֵלָיְךָ אֹתוֹ תַדְבֵּר וַיֵּלֶךְ
 בַּלֵּעַם עִם־שָׂרֵי בָלָק: ³⁶ וַיִּשְׁמַע בָּלָק כִּי בָא בַלֵּעַם וַיֵּצֵא לְקַרְאָתוֹ אֶל־עֵיר
 מוֹאָב אֲשֶׁר עַל־גִּבּוֹל אֲרָזִן אֲשֶׁר בְּקִצֵּה הַגִּבּוֹל: ³⁷ וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל־בַּלֵּעַם הֲלֹא
 שְׁלַחְתִּי אֵלָיְךָ לְקַרְאֲלָךְ לָמוֹה לֹא־הִלַּכְתָּ אֵלָי וְהָאֲנֹכִי לֹא אוֹכַל בַּבֶּדֶךְ: ³⁸
 וַיֹּאמֶר בַּלֵּעַם אֶל־בָּלָק הִנֵּה־בָאתִי אֵלָיְךָ עָתָה הִכּוֹל אוֹכַל דֶּבַר מֵאִימָה
 הַדָּבָר אֲשֶׁר יֵשִׁים אֱלֹהִים בְּפִי אֹתוֹ אֲדַבֵּר: ³⁹ וַיֵּלֶךְ בַּלֵּעַם עִם־בָּלָק וַיָּבֹאוּ
 קִרְיַת הַחַצוֹת: ⁴⁰ וַיִּזְבַּח בָּלָק בָּקָר וַיֵּצֵא וַיִּשְׁלַח לְבַלֵּעַם וּלְשָׂרָיו אֲשֶׁר אִתּוֹ:
⁴¹ וַיְהִי בַבֹּקֶר וַיִּקַּח בָּלָק אֶת־בַּלֵּעַם וַיַּעֲלֵהוּ בְּמִנֹּת בַּעַל וַיִּרְא מִשֶּׁם קִצֵּה הָעָם:

ASSIGNMENT

- Read the following names of biblical places and characters and identify them in English:

צִיּוֹן	Zion	יַעֲקֹב	Jacob	אַבְרָם	Abram
רְאוּבֵן	Reuben	יִשְׁמָעֵאל	Ishmael	אָדָם	Adam
רָחֵל	Rachel	יִשְׂרָאֵל	Israel	דָּוִד	David
שִׁמְעוֹן	Simeon	לֵאָה	Leah	יְהוּדָה	Judah
שָׂרָה	Sarah	מֹשֶׁה	Moses	יִצְחָק	Isaac
תָּמָר	Tamar	עֵשָׂו	Esau	יְרוּשָׁלַיִם	Jerusalem

CHALLENGE

- Find every example of the expression אֶל וַיֹּאמֶר ("Someone said to someone else") in Numbers 22.

Num. 22

...

4 וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל-זִקְנֵי מִדְיָן עֲתִידָה יִלְחֲכֻהֶם הַקְּהֵל אֶת-כָּל-סְבִיבֹתֵינוּ
בְּלִתְדָה הַשּׁוֹר אֶת יִרְכָה הַשָּׂדֶה וּבִלְקָה בֶן-צִפּוֹר מְלִיד לְמוֹאָב בַּעַת הַהוּא:

...

10 וַיֹּאמֶר בַּלְעָם אֶל-הָאֱלֹהִים בִּלְקָה בֶן-צִפּוֹר מְלִיד מוֹאָב שְׁלַח אֵלַי:

11 הִנֵּה הָעָם הֵיזָא מִמִּצְרַיִם וְכִסּוּ אֶת-עֵינֵי הָאָרֶץ עֲתִידָה לָכֶה קִבְּדָה
לִי אֹתוֹ אוֹלֵי אוֹכֵל לְהַלְחֵם בּוֹ וְגִרְשָׁתִּיו: 12 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל-בַּלְעָם
לֹא תִלְךָ עִמָּהֶם לֹא תֵאָרֵל אֶת-הָעָם כִּי בְרוּךְ הוּא:

34 וַיֹּאמֶר בְּלָעַם אֶל־מִלְאָךְ יְהוָה חֲסִאתִי כִּי לֹא יִדְעֵתִי כִּי אַתָּה נֹצֵב לִקְרָאתִי בְּהִרְדּוּ וַעֲתָה אִם־רַע בְּעֵינֶיךָ אֲשׁוּבָה לִי: 35 וַיֹּאמֶר מִלְאָךְ יְהוָה אֶל־בְּלָעַם לֵךְ עִם־הָאֲנָשִׁים וְאַפֶּס אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר־אָדָּבָר אֵלֶיךָ אַתָּה תִּדְבָּר וַיֵּלֶךְ בְּלָעַם עִם־שְׁרֵי בָלָק: 36 וַיִּשְׁמַע בָּלָק כִּי בָא בְּלָעַם וַיֵּצֵא לִקְרָאתוֹ אֶל־עִיר מוֹאָב אֲשֶׁר עַל־גְּבוּל אֲרָזָן אֲשֶׁר בְּקִצֵּה הַגְּבוּל: 37 וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל־בְּלָעַם הֲלֹא שָׁלַחְתִּי אֵלֶיךָ לִקְרֹא לָךְ לָמָּה לֹא־הִלַּכְתָּ אֵלַי הֲאִמְנָם לֹא אוֹכַל בְּכַדְךָ: 38 וַיֹּאמֶר בְּלָעַם אֶל־בָּלָק הִנֵּה־בִּאתִי אֵלֶיךָ עֹתָה הִנְכוּל אוֹכַל דָּבָר מֵאִימָה הַדָּבָר אֲשֶׁר יֵשִׁים אֱלֹהִים בְּפִי אַתָּה אֲדַבֵּר:

- While you are searching, see how many examples you can find of the *zaqef qaton* mark that often ends a biblical phrase.

Num. 22

1 וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבוֹת מוֹאָב מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן וַיְרוּ: 2 וַיֵּרָא בָלָק בֶּן־צָפּוֹר אֶת כָּל־אֲשֶׁר־עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאַמְרֵי: 3 וַיָּגֵר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם מֵאִדּוֹ כִּי רַב־הָיָא וַיִּקְחַן מוֹאָב מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: 4 וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל־זָקֵנֵי מִדְּבָר עֹתָה יִלְחֲכוּ הַקְּהֵל־אֶת־כָּל־סִבִּילֵתֵינוּ כְּלַחֵךְ הַשּׁוֹר אֶת יָרֵךְ הַשָּׂדֶה וּבָלָק בֶּן־צָפּוֹר מֶלֶךְ לַמוֹאָב בָּעֵת הַהוּא: 5 וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל־בְּלָעַם בֶּן־בְּעוֹר פְּתוּרָה אֲשֶׁר עַל־הַנֶּגֶר אֶרֶץ בְּנֵי־עַמּוֹ לִקְרֹא־לּוֹ לֵאמֹר הִנֵּה עָם יֵצֵא מִמִּצְרָיִם הִנֵּה כֹסֶף אֶת־עֵין הָאָרֶץ וְהוּא יֵשֵׁב מִמֶּלִּי: 6 וַעֲתָה לְכֵה־נָּא אֲרַחֲלִי אֶת־הָעָם הַזֶּה כִּי־עַתָּה הוּא מִמֶּנִּי אוֹכַל נֶכֶד־בּוֹ וְאֶגְרֹשׁוּ מִן־הָאָרֶץ כִּי יִדְעֵתִי אֶת אֲשֶׁר־תַּבְרִךְ מִבְּרִיךְ וְאֲשֶׁר תָּאֵר יוֹאֵר: 7 וַיֵּלְכוּ זָקֵנֵי מוֹאָב וּזְקֵנֵי מִדְּבָר וּקְסָמִים בָּרָם וַיָּבִיאוּ אֶל־בְּלָעַם וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו דְּבָרֵי בָלָק: 8 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לֵינוּ פֹה חֲלִילָה וְהִשְׁבֵּתִי אֶתְכֶם דָּבָר כֹּאֲשֶׁר יִדְבֹּר יְהוָה אֵלַי וַיֵּשְׁבוּ שְׁרֵי־מוֹאָב עִם־בְּלָעַם: 9 וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־בְּלָעַם וַיֹּאמֶר מִי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה עִמָּךְ: 10 וַיֹּאמֶר בְּלָעַם אֶל־הָאֱלֹהִים בָּלָק בֶּן־צָפּוֹר מֶלֶךְ מוֹאָב שָׁלַח אֵלַי: 11 הִנֵּה הָעָם הֵיכָּא מִמִּצְרָיִם

וַיָּבֹס אֶת־עֵינַי הָאָרֶץ עֹשֶׂה לָּהּ קָבֶה־לִּי אֹתוֹ אוֹיֵל אוֹכֵל לַחֲלָתָם בּוֹ וְגִרְשָׁתִּיו :
12 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־בָּלֶעָם לֹא תִלָּךְ עִמָּהֶם לֹא תֵאָדָר אֶת־הָעָם כִּי כִרְוֹךְ הוּא :
13 וַיָּגֶם בָּלֶעָם בַּבֶּקֶר וַיֹּאמֶר אֶל־שָׂרֵי בָלָק לִכּוּ אֶל־אַרְצֵכֶם בִּי מֵאֵן יִהְיֶה לַחֲתִי
לַחֲלָךְ עִמָּכֶם : 14 וַיִּקְדְּמוּ שָׂרֵי מוֹאָב וַיָּבֹאוּ אֶל־בָּלָק וַיֹּאמְרוּ מֵאֵן בָּלֶעָם תִּלָּךְ
עִמָּנוּ : 15 וַיֹּסֶף עוֹד בָּלָק שְׁלֹשׁ שָׂרִים רַבִּים וַנִּכְבְּדוּם מֵאֵלָּה : 16 וַיָּבֹאוּ אֶל־
בָּלֶעָם וַיֹּאמְרוּ לוֹ כֹּה אָמַר בָּלָק בֶּן־צָפּוֹר אֶל־נָא תִמְנַע מִחֲלָךְ אֵלַי : 17 כִּי־
כִבֹּד אֲכַבְּדְךָ מֵאֹד וְכָל אֲשֶׁר־תֹּאמַר אֵלַי אֶעֱשֶׂה וּלְכֶה־נָּא קִבְּה־לִּי אֶת הָעָם
הַזֶּה : 18 וַיַּעַן בָּלֶעָם וַיֹּאמֶר אֶל־עַבְדִּי בָלָק אִם־יִתֶּן־לִי בָלָק מְלֵא בֵיתִי כֶסֶף
וְזָהָב לֹא אוֹכֵל לַעֲבֹד אֶת־פִּי יִהְיֶה אֱלֹהֵי לַעֲשׂוֹת קִטְנָה אוֹ גְדוֹלָה : 19 וְעַתָּה
שָׁבוּ נָא בְּזֶה גַם־אַתֶּם חֲלִילָה וְאַדְרָכָה מִה־יֹּסֶף יִהְיֶה דְבַר עַמִּי : 20 וַיָּבֹאוּ אֱלֹהִים
אֶל־בָּלֶעָם לִילָּה וַיֹּאמֶר לוֹ אִם־לִקְרֹא לָךְ בָּאוּ הָאֲנָשִׁים קוּם לָךְ אִתָּם וְאָדָּ
אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר־אָדָּבָר אֵלֶיךָ אֹתוֹ תַעֲשֶׂה : 21 וַיָּגֶם בָּלֶעָם בַּבֶּקֶר וַיַּחֲבֹשׂ אֶת־
אֹתָנּוּ וַיִּלָּךְ עִם־שָׂרֵי מוֹאָב : 22 וַיַּחֲרֹאֲף אֱלֹהִים כִּי־חִוֵּלָךְ הוּא וַיַּתְנִיב מִלְּאֲךָ
יִהְיֶה בַדְרֹךְ לְשֹׁטֵן לוֹ וְהוּא רֹכֵב עַל־אֹתָנּוּ וּשְׁנֵי נַעֲרָיו עִמּוֹ : 23 וַתֵּרָא הָאֵתוֹן
אֶת־מִלְּאֲךָ יִהְיֶה נֹצֵב בַּדְרֹךְ וְחִרְבּוֹ שְׁלוּפָה בִּידָיו וַתֵּשׂ הָאֵתוֹן מִן־הַדְרֹךְ וַתִּלָּךְ
בַּשָּׂדֶה וַיִּךְ בָּלֶעָם אֶת־הָאֵתוֹן לַחֲטָתָה הַדְרֹךְ : 24 וַיַּעֲמֹד מִלְּאֲךָ יִהְיֶה בְּמִשְׁעוֹל
הַכְּרָמִים וְגֵר מִזֶּה וְגֵר מִזֶּה : 25 וַתֵּרָא הָאֵתוֹן אֶת־מִלְּאֲךָ יִהְיֶה וַתִּלְחֹץ אֶל־
חֲקִיר וַתִּלְתֹּץ אֶת־רִגְלָ בָּלֶעָם אֶל־חֲקִיר וַיֹּסֶף לַחֲכָתָה : 26 וַיִּזְסַף מִלְּאֲךָ־יִהְיֶה
עֲבֹר וַיַּעֲמֹד בְּמָקוֹם צָר אֲשֶׁר אֵין־דְּרֹךְ לְנִשְׁתּוֹת יָמִין וּשְׂמֹאל : 27 וַתֵּרָא הָאֵתוֹן
אֶת־מִלְּאֲךָ יִהְיֶה וַתַּרְבֵּץ תַּחַת בָּלֶעָם וַיַּחֲרֹאֲף בָּלֶעָם וַיִּךְ אֶת־הָאֵתוֹן בַּמַּקֵּל :
28 וַיִּפְתַּח יִהְיֶה אֶת־פִּי הָאֵתוֹן וַיֹּאמֶר לְבָלֶעָם מִה־עֲשִׂיתִי לָךְ כִּי הִכִּיתָנִי זֶה
שְׁלֹשׁ רִגְלִים : 29 וַיֹּאמֶר בָּלֶעָם לָאֵתוֹן כִּי הִתְעַלְלָתָ בִּי לוֹ יִשְׁתַּחֲוֶה בִּידִי כִי
עַתָּה תִרְגָּזִיד : 30 וַתֹּאמֶר הָאֵתוֹן אֶל־בָּלֶעָם הֲלוֹא אֲנִכִּי אֶתָּנָה אֲשֶׁר־רָכַבְתָּ
עָלַי מִעוֹדְךָ עַד־הַיּוֹם הַזֶּה תַּחֲסֹבֵן הַסִּכָּנָתִי לַעֲשׂוֹת לָךְ כֹּה וַיֹּאמֶר לֹא : 31 וַיִּגַּל
יִהְיֶה אֶת־עֵינָי בָּלֶעָם וַיֵּרָא אֶת־מִלְּאֲךָ יִהְיֶה נֹצֵב בַּדְרֹךְ וְחִרְבּוֹ שְׁלֹפָה בִּידָיו
וַיִּקְדַּר וַיִּשְׁתַּחוּ לְאַפּוֹ : 32 וַיֹּאמֶר אֵלָיו מִלְּאֲךָ יִהְיֶה עַל־מָה הִכִּיתָ אֶת־אֶתָּנָה זֶה
שְׁלֹשׁ רִגְלִים הִנֵּה אֲנִכִּי יֵצְאִיתִי לְשֹׁטֵן כִּי־יָרַט הַדְרֹךְ לְנַגְדִּי : 33 וַתֵּרָאֲנִי הָאֵתוֹן

ותַּט לִפְנֵי זֶה שְׁלֹשׁ רִגְלִים אוֹיְלֵי נִטְתָּה מִפְּנֵי כִי עֲתָה נִסְ-אֶתְכָה תְּרַגְתִּי וְאוֹתָהּ
הִתְנִיתִי: ³⁴ וַיֹּאמֶר בְּלָעַם אֶל-מִלְאֲךָ וַיְהוּדָה חֲטָאתִי כִּי לֹא יָדַעְתִּי כִּי אַתָּה נֹכַח
לְקַרְאתִי בְּדֶרֶךְ וַעֲתָה אִסְרֵה בְּעֵינַי אֲשׁוּבָה לִי: ³⁵ וַיֹּאמֶר מִלְאֲךָ וַיְהוּדָה אֶל-
בְּלָעַם לֵךְ עִם-הָאֲנָשִׁים וְאַפְסֵם אֶת-הַדָּבָר אֲשֶׁר-אָדָּבָר אֲלֶיךָ אִתּוֹ תִּדְבָּר וַיֵּלֶךְ
בְּלָעַם עִם-שְׁרֵי בָלָק: ³⁶ וַיִּשְׁמַע בָּלָק כִּי בָּא בְלָעַם וַיֵּצֵא לְקַרְאָתוֹ אֶל-עֵיר
מוֹאָב אֲשֶׁר עַל-גְּבוּל אֲדָנָן אֲשֶׁר בְּקִצְצָה הַגְּבוּל: ³⁷ וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל-בְּלָעַם הֲלֹא
שָׁלַח שְׁלַחְתִּי אֲלֶיךָ לְקַרְא־לָךְ לָמָּה לֹא-הִלַּכְתָּ אֵלַי הָאֲמָנָם לֹא אוֹכַל בְּדָבָר:
³⁸ וַיֹּאמֶר בְּלָעַם אֶל-בָּלָק הִנֵּה-בָאתִי אֲלֶיךָ עַתָּה הִכּוֹל אוֹכַל וְדָבָר מְאוּמָה
תִּדְבָּר אֲשֶׁר יִשְׁמַע אֱלֹהִים בְּפִי אִתּוֹ אֲדַבֵּר: ³⁹ וַיֵּלֶךְ בְּלָעַם עִם-בָּלָק וַיָּבֹאוּ
קִרְיַת הַצֹּזֹת: ⁴⁰ וַיִּזְבַּח בָּלָק בָּקָר וַיִּצְאֵן וַיִּשְׁלַח לְבְלָעַם וּלְשָׂרִים אֲשֶׁר אִתּוֹ:
⁴¹ וַיְהִי בַבֶּקֶר וַיִּבָּח בָּלָק אֶת-בְּלָעַם וַיַּעֲלֵהוּ בְּמִנּוֹת בָּעַל וַיִּרְא מִשֵּׁם קִצְצָה הָעָם:

LESSON 4

ASSIGNMENT

- ◆ Determine the trilateral (three-letter) root of the related words in each column:

אָמַר	וַיֹּאמֶר	שָׁמַר	וַיִּשְׁמֹר	לָמַד	מָלַמַּד
אָמַר	לֹא-אָמַר	שָׁמַר	וּלְשִׁמְרָהּ	לָמַד	לְמִדְּתִי
אָמַר	אֲמַרְיָכֶם	שָׁמַר	מִשְׁמֶרֶתִּי	לָמַד	יְלָמְדוּן
אָמַר	אָמְרָהּ	שָׁמַר	הַשְׁמֹר	לָמַד	לְלָמַד
אָמַר	הָאֲמָרִים	שָׁמַר	וּשְׁמֶרְתֶּם	לָמַד	תִּלְמָדֶם
אָמַר	הָאֲמִירָךְ	שָׁמַר	שְׁמֵרוֹת	לָמַד	מְלָמְדִי

CHALLENGE

- Find five examples in Numbers 22 of **אלהים** and five of the Tetragrammaton.

Num. 22

⁸ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְיִנּוּ פֹה תִלְיָלָה וְהִשְׁבַּתִּי אֶתְכֶם דָּבָר כַּאֲשֶׁר יִדְבֹּר יְהוָה
 אֵלַי וַיִּשְׁכְּבוּ שְׁרֵי־מוֹאָב עִם־בָּלְעָם: ⁹ וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־בָּלְעָם וַיֹּאמֶר מִן־
 הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה עִמָּךְ: ¹⁰ וַיֹּאמֶר בָּלְעָם אֶל־הָאֱלֹהִים בָּלָק בֶּן־צֶפֶר מֶלֶךְ
 מוֹאָב שָׁלַח אֵלַי: ¹¹ הֲנֵה הָעַם הַיֵּצֵא מִמִּצְרָיִם וַיְכַסּ אֶת־עֵינָיו הָאָרֶץ עֲתִידָה
 לִכְהֹן קְבֹה־לִּי אִתּוֹ אוֹיֵל אוֹכֵל לְהַלְחֵם בּוֹ וַיְגִדְשִׁתִּיו: ¹² וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־
 בָּלְעָם לֹא תִלְךָ עִמָּהֶם לֹא תֹאֵר אֶת־הָעָם כִּי בָרוּךְ הוּא: ¹³ וַיָּקָם בָּלְעָם
 בִּבְקָר וַיֹּאמֶר אֶל־שָׂרֵי בָלָק לֹכֵי אֶל־אַרְצְכֶם כִּי מֵאֵן יְהוָה לְהַתִּיר לְהַלְךָ
 עִמָּכֶם: ¹⁴ וַיִּקְרְמוּ שְׁרֵי מוֹאָב וַיָּבֹאוּ אֶל־בָּלָק וַיֹּאמְרוּ מֵאֵן בָּלְעָם הִלָּךְ עִמָּנוּ:
¹⁵ וַיֹּסֶף עוֹד בָּלָק שְׁלַח שְׂרָיִים רַבִּים וְנִכְבְּדִים מֵאֵלָּה: ¹⁶ וַיָּבֹאוּ אֶל־בָּלְעָם
 וַיֹּאמְרוּ לוֹ פֹּה אָמַר בָּלָק בֶּן־צֶפֶר אֶל־נָא תִמְנַע מִהַלְךָ אֵלַי: ¹⁷ כִּי־כִבְדָּר
 אֶכְבְּדְּךָ מְאֹד וְכָל אֲשֶׁר־תֹּאמַר אֵלַי אֶעֱשֶׂה וּלְכֵה־נָא קְבֹה־לִּי אֵת הָעַם
 הַזֶּה: ¹⁸ וַיַּעַן בָּלְעָם וַיֹּאמֶר אֶל־עַבְדִּי בָלָק אִם־יִתֵּן־לִי בָלָק מְלֵא בֵיתוֹ כֶּסֶף
 וְזָהָב לֹא אוֹכֵל לַעֲבֹל אֶת־פִּי יְהוָה אֱלֹהֵי לַעֲשׂוֹת קִטְנָה אוֹ גְדוֹלָה: ¹⁹ וַעֲתִידָה
 שְׁכֹוֹ נָא בָּזֶה גַם־אַתֶּם תִּלְיָלָה וְאַרְעָה מִה־יִּסְרָאֵל יְהוָה דִּבֶּר עִמִּי: ²⁰ וַיָּבֹא
 אֱלֹהִים וְאֶל־בָּלְעָם לִילְכֹה וַיֹּאמֶר לוֹ אִם־לִקְרָא לְךָ בָּאוּ הָאֲנָשִׁים קֹוֶם לְךָ
 אַתֶּם וְאֵךְ אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר־אָדַבְרָה אֵלַיִךְ אֵתוֹ תַּעֲשֶׂה: ²¹ וַיָּקָם בָּלְעָם בִּבְקָר
 וַיַּחֲבֹשׂ אֶת־אַתָּנּוֹ וַיִּלָּךְ עִם־שְׂרֵי מוֹאָב: ²² וַיַּחֲרֹ־אֵף אֱלֹהִים כִּי־חָלַף הוּא
 וַיִּתְּנָב מִלְאָךְ יְהוָה בִּדְרֹךְ לִשְׁטָן לוֹ וְהוּא רֹכֵב עַל־אַתָּנּוֹ וַיִּשָּׁנֶה נֶעְרָיו עִמּוֹ:

ASSIGNMENT

- ◆ In Genesis 1:1–5, which examples of the letter ה are the definite article, and which are not?

Gen. 1

¹ בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ: ² וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ וְחָשֶׁךְ עַל־פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל־פְּנֵי הַמָּיִם: ³ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי אוֹר וַיְהי־אוֹר: ⁴ וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת־הָאֹר וְכִי טוֹב וַיִּבְרַךְ אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחָשֶׁךְ: ⁵ וַיִּקְרָא אֱלֹהִים אֶל־אוֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא לַיְלָה וַיְהי־עֶרֶב וַיְהי־בֹקֶר יוֹם אֶחָד: פ

CHALLENGE

- ◆ Find five examples in Numbers 22 of the conjunction ו, five of the definite article ה, and five of the definite direct object marker אֶת or אֵת.

Num. 22

¹ וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבֹת מוֹאָב מֵעֵבֶר לְיַרְדֵּן יַרְחוֹ: ² וַיֵּרָא בָלָק בֶּן־צֻפּוֹר אֶת כָּל־אֲשֶׁר־עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאַמְרֵי: ³ וַיִּגֵּר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם מֵאֹד כִּי רַב־הוּא וַיִּקְרַן מוֹאָב מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: ⁴ וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל־זַקְנֵי מִדְיָן עֹמֵה וְלַחֲכוֹ הַחֵהֶל אֶת־כָּל־סִבִּיבֵינוּ כְּלַתֶּךָ הַשּׂוֹר אֶת יֶרֶק הַשָּׂדֶה וּבָלָק בֶּן־צֻפּוֹר מִלֶּךְ לְמוֹאָב בָּעֵת הַהוּא: ⁵ וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל־בָּלָעָם בֶּן־בְּעוֹר פְּתוּרָה אֲשֶׁר עַל־הַנֶּחֱרָר אֶרֶץ בְּנֵי־עַמּוֹ לְקַרְא־לּוֹ לֵאמֹר הִנֵּה עָם זָצָא מִמִּצְרַיִם הִנֵּה כֶסֶף אֶת־עֵין הָאָרֶץ וְהוּא יֵשֵׁב מִמְּלִי: ⁶ וְעַתָּה לְכֶ־נָּא אַרְחֶ־לִּי אֶת־הָעָם הַזֶּה כִּי־עֲצוּם הוּא מִמֶּנִּי אוּכַל־נִפְחֵבוּ וְאֶגְרֹשֵׁנוּ מִן־הָאָרֶץ כִּי יִדְעֵתִי אֶת אֲשֶׁר־תַּבְרִךְ מִבְּרֶךְ וְאֲשֶׁר תֵּאָדָר: וַיֹּאדָר:

ASSIGNMENT

- ♦ Which of the following words begins with the preposition מִן?

מִן	מִלְאֲכָתוֹ	מִכָּל
מִתְחַת	מִבְדִּיל	מִדְּחָפֶת
מִקּוֹה	מִקּוֹם	מֵעַל
מֵאֵד	מֵאֲרֶת	מִזְרִיעַ
מִשְׁעָרָן	מִדְּרָאָה	מִקְדָּם

CHALLENGE

- ♦ Find examples in Numbers 22 of each of the four prepositions you learned in this lesson: מִן, מֵ, מִן, and מִן—both attached and unattached.

Num. 22

¹ וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּחַנּוּ בְּעַרְבוֹת מוֹאָב מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן יִרְחוֹ: ² ס וַיֵּרָא בָלָק בֶּן-צִפּוֹר אֶת כָּל-אֲשֶׁר-עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאַמְרֵי: ³ וַיִּגֵּר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם מְאֹד כִּי רַב-הוּא וַיִּקְרָן מוֹאָב מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: ⁴ וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל-זִקְנֵי מִדְיָן עֹמֵה וַיִּלַּחֲכוּ הַקְּהֵל אֶת-כָּל-סְבִיבֹתֵינוּ כִּלְחָד הַשּׂוֹר אֶת יֶרֶק הַשָּׂדֶה וּבָלָק בֶּן-צִפּוֹר מֶלֶךְ לְמוֹאָב בָּעֵת הַהוּא: ⁵ וַיִּשְׁלַח מִלְאָכִים אֶל-בָּלָעָם בֶּן-בְּעוֹר פְּתוּרָה אֲשֶׁר עַל-הַנֶּחֱרָר אֶרֶץ בְּנֵי-עַמּוֹ לְקָרְאָהּ לֵאמֹר הִנֵּה עָם זָצֵא מִמִּצְרָיִם הִנֵּה כֹסֶה אֶת-עֵינֵי הָאָרֶץ וְהוּא יִשָּׁב מִמֶּלֶי: ⁶ וְעַתָּה לְכֶ-נָּא אַרְחֶלְי אֶת-הָעָם הַזֶּה כִּי-עֲצוּם הוּא מִמֶּנִּי אוֹכֵל וְנֹכַח בּוֹ וְאֶגְרֹשְׁנוּ מִן-הָאָרֶץ כִּי יִדְעָתִי אֶת אֲשֶׁר-תִּבְרָךְ מִבְּרָךְ וְאֲשֶׁר תֵּאָד וַיֹּאד:

ASSIGNMENT

- ♦ Give the gender and number of each of the following adjectives:

עֲרוּמִים	m. p.	רַע	m. s.	חַיָּה	f. s.
צָדִיק	m. s.	רַבָּה	f. s.	טֹבֵה	f. p.
אַחֲרִים	m. p.	גְּבוּהִים	m. p.	מְהוּרָה	f. s.
עֲקָה	f. s.	גְּדֹלָה	f. s.	מָהָר	m. s.
רְבוֹת	f. p.	רֹאשֶׁנָּה	f. s.	כָּבֵד	m. s.

CHALLENGE

- ♦ Find all the adjectives you can in Numbers 22—masculine singular, feminine singular, and masculine plural (there are no feminine plural adjectives in this chapter).

Num. 22

¹ וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבוֹת מוֹאָב מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן יְרֵחוֹ: ² וַיֵּרָא בָלָק בֶּן־צִפּוֹר אֶת כָּל־אֲשֶׁר־עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאַמְרֵי: ³ וַיָּגֵד מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם מֵאֵד כִּי רַב־הוּא וַיִּנָּקֶץ מוֹאָב מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: ⁴ וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל־זִקְנֵי מִדְּוָן עֲתִידָה יִלְחֲכוּ הַקְּהָל־אֶת־כָּל־סְבִיבֹתָיו בְּלַחֲוֹת הַשּׁוּר אֶת יֶרֶק הַשָּׂדֶה וּבָלָק בֶּן־צִפּוֹר מִלָּד לְמוֹאָב בָּעֵת הַהוּא: ⁵ וַיִּשְׁלַח מֶלֶאכִים אֶל־בָּלָעַם בֶּן־בְּעוֹר פְּתוּרָה אֲשֶׁר עַל־הַנֶּגֶד אֶרֶץ בְּנֵי־עַמּוֹ לְקַרְאֵלָו לֵאמֹר הִנֵּה עָם יֵצֵא מִמִּצְרָיִם הִנֵּה כֹסֵף אֶת־עֵין הָאָרֶץ וְהוּא יֵשֵׁב מִמֶּלִּי: ⁶ וַעֲתֵדָה לְכֹהֵן־נָא אֲדָה־לִּי אֶת־הָעָם הַזֶּה כִּי־עֲצוּם הוּא מִמֶּנִּי אוֹלֵי אוֹכְלֵי נֶכֶד־בּוֹ וְאֶגְרָשְׁנוּ מִן־הָאָרֶץ כִּי יִדְעֵתִי אֶת אֲשֶׁר־

תִּבְרָךְ מְבָרֵךְ וְאֲשֶׁר תֵּאָדָר יוֹאֵר: ⁷ וַיֵּלְכוּ זִקְנֵי מוֹאָב וְזִקְנֵי מִדְיָן וַיִּקְסְמוּ בְיָדָם
 וַיָּבִיאוּ אֶל-בָּלְעָם וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו וַדְּבָרֵי בָלָק: ⁸ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לֵינוּ כֹּה הַלְיִלָה
 וְהִשְׁתִּי אִתְּכֶם דָּבָר כַּאֲשֶׁר יִדְבֹּר יְהוָה אֵלַי וַיֵּשְׁבוּ שְׂרֵי-מוֹאָב עִם-בָּלְעָם:
⁹ וַיָּבֹאוּ אֱלֹהִים אֶל-בָּלְעָם וַיֹּאמֶר מִי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה עִמָּךְ: ¹⁰ וַיֹּאמֶר בָּלְעָם
 אֶל-הָאֱלֹהִים בָּלָק בֶּן-צֶפּוֹר מֶלֶךְ מוֹאָב שָׁלַח אֵלַי: ¹¹ הִנֵּה הֵעָם הֵיזָא מִמִּצְרָיִם
 וַיָּבֹס אֶת-עֵינֵי הָאָרֶץ עִתָּה לָכֶּה קִבְּהָ-לִי אֹתוֹ אוֹלֵי אוֹכֵל לֶחֶמָם בּוֹ וְגִדְּשָׁתוּ:
¹² וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל-בָּלְעָם לֹא תִלָּךְ עִמָּהֶם לֹא תֹאֵר אֶת-הָעָם כִּי בְרוּךְ הוּא:
¹³ וַיָּקָם בָּלְעָם בִּבְקָר וַיֹּאמֶר אֶל-שָׂרֵי בָלָק לֹכוּ אֵל-אֲדָצְכֶם כִּי מֵאֵן יִהְיֶה לְתַתִּי
 לְחִלָּךְ עִמָּכֶם: ¹⁴ וַיָּקוּמוּ שְׂרֵי מוֹאָב וַיָּבִיאוּ אֶל-בָּלָק וַיֹּאמְרוּ מֵאֵן בָּלְעָם תִּלָּךְ
 עִמָּנוּ: ¹⁵ וַיִּסֹּף עוֹד בָּלָק שְׁלַח שָׂרִים רַבִּים וַיִּנְכַּדְרִים מֵאֵלֶּה: ¹⁶ וַיָּבִיאוּ אֶל-
 בָּלְעָם וַיֹּאמְרוּ לוֹ כֹּה אָמַר בָּלָק בֶּן-צֶפּוֹר אֵל-נָא תַמְנַע מִחִלָּךְ אֵלַי: ¹⁷ כִּי-
 כִבְדָּר אֲכַבְּדְךָ מְאֹד וְכָל אֲשֶׁר-תֹּאמַר אֵלַי אֶעֱשֶׂה וְלִכְבֹּה-נָא קִבְּהָ-לִי אֵת הָעָם
 הַזֶּה: ¹⁸ וַיַּעַן בָּלְעָם וַיֹּאמֶר אֶל-עַבְדֵּי בָלָק אִם-יִתֶּן-לִי בָלָק מִלֹּא בֵּיתוֹ כֶּסֶף
 וְזֶהָב לֹא אוֹכֵל לַעֲבֹד אֶת-פִּי יְהוָה אֱלֹהֵי לַעֲשׂוֹת קִשְׁתָּה אוֹ גִּדְּלָה: ¹⁹ וְעִתָּה
 שְׁבוּ נָא בְּנֵה גֶם-אַתֶּם תִּלְיִלָה וְאֶדְעָה מַה-יִּסֹּף יְהוָה דְּבָר עִמִּי: ²⁰ וַיָּבֹאוּ
 אֲלֵיהֶם וְאֶל-בָּלְעָם לִילָלָה וַיֹּאמֶר לוֹ אִם-לִקְרָא לָךְ כֹּאֵו הָאֲנָשִׁים קוּם לָךְ אַתֶּם
 וְאִךְ אֶת-חֲדָכָר אֲשֶׁר-אֲדָבָר אֵלֶיךָ אֹתוֹ תַעֲשֶׂה: ²¹ וַיָּקָם בָּלְעָם בִּבְקָר וַיִּחַבֵּשׁ
 אֶת-אַתָּנֹו וַיִּלָּךְ עִם-שְׂרֵי מוֹאָב: ²² וַיַּחֲרֹאֲף אֱלֹהִים כִּי-חִלָּךְ הוּא וַיִּתְּצֵב
 מִלֵּאדָּה וַיְהִי בַּדֶּרֶךְ לִשְׁמֹן לוֹ וְהוּא רֹכֵב עַל-אַתָּנֹו וְשֹׁנֵי נַעֲרָיו עִמּוֹ: ²³ וַתֵּרָא
 הָאֵתָנוֹן אֶת-מִלְאָךְ וַיִּתְּחַב נֶצֶב בַּדֶּרֶךְ וַתִּרְבּוּ שְׁלוֹפָפָה בְּנִדּוֹ וַתֵּשׁ הָאֵתָנוֹן מִן-הַדֶּרֶךְ
 וַתִּלָּךְ בַּשִּׁירָה וַיִּךְ בָּלְעָם אֶת-הָאֵתָנוֹן לְהַשְׁתָּה הַדֶּרֶךְ: ²⁴ וַיַּעֲמֹד מִלֵּאדָּה וַיִּתְּחַב
 בְּמִשְׁעוֹל חַפְרָמִים גֶּדֶר מִזֶּה וְגֶדֶר מִזֶּה: ²⁵ וַתֵּרָא הָאֵתָנוֹן אֶת-מִלְאָךְ וַיִּתְּחַב
 וַתִּלְחֹץ אֶל-הַקִּיּוֹר וַתִּלְחֹץ אֶת-רִגְלָהּ בָּלְעָם אֶל-הַקִּיּוֹר וַיִּסֹּף לְהַפְתָּה: ²⁶ וַיִּזְסַף
 מִלֵּאדָּה-יְהוָה עֲבֹר וַיַּעֲמֹד בְּמִקְוֹם צֹר אֲשֶׁר אֵין-דֶּרֶךְ לְנִשּׁוֹת וְעִין וְשִׁמְאוֹל:
²⁷ וַתֵּרָא הָאֵתָנוֹן אֶת-מִלְאָךְ וַיִּתְּחַב תַּחַת בָּלְעָם וַיַּחֲרֹאֲף בָּלְעָם וַיִּךְ
 אֶת-הָאֵתָנוֹן בְּמִקְלָהּ: ²⁸ וַיַּפְתָּח יְהוָה אֶת-פִּי הָאֵתָנוֹן וַתֹּאמֶר לְבָלְעָם מַה-עֲשִׂיתִי
 לָךְ כִּי הִפְתִּיתִי זֶה שְׁלֹשׁ רִגְלַיִם: ²⁹ וַיֹּאמֶר בָּלְעָם לְאֵתָנוֹן כִּי הִתְעַלְלָתָ כִּי לוֹ

יִשְׁחַרְבֵּן בְּיָדֵי כִי עֵתָה הִרְגָתִיךָ: ³⁰ וַתֹּאמֶר הָאִתּוֹן אֶל-בָּלָעַם הַלּוֹא אֲנִכִּי
 אֲתִנָּךְ אֲשֶׁר-דָּכַכְתָּ עָלַי מִעוֹדְךָ עַד-הַיּוֹם הַזֶּה הַחֲסַפְנִי לַעֲשׂוֹת לָךְ כֹּחַ
 וַיֹּאמֶר לֹא: ³¹ וַיַּגֵּל יְהוָה אֶת-עֵינָי בָּלָעַם וַיֵּרָא אֶת-מִלְאָךְ יְהוָה נֹצֵב בְּדֶרֶךְ
 וַתִּרְבּוּ שְׁלֹפָה בִּידוֹ וַיִּקְדּוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּ לְאִפְּיוֹ: ³² וַיֹּאמֶר אֵלָיו מִלְאָךְ יְהוָה עַל-
 מָה הִכִּיתָ אֶת-אֲתִנָּךְ זֶה שְׁלוֹשׁ רִגְלִים הֵנָּה אֲנִכִּי וְצֵאתִי לְשֹׁטֵן כִּי-יָרַט הַדֶּרֶךְ
 לְנִגְדִי: ³³ וַתִּרְאֵנִי הָאִתּוֹן וַתֵּט לִפְנֵי זֶה שְׁלֹשׁ רִגְלִים אוֹלֵי נְטִיתָה מִפְּנֵי כִי עֵתָה
 גַּם-אֲתִכָּה הִרְגָתִי וְאוֹתָהּ הִחַיִּיתִי: ³⁴ וַיֹּאמֶר בָּלָעַם אֶל-מִלְאָךְ יְהוָה חֲטֵאתִי
 כִּי לֹא יָדַעְתִּי כִּי אֵתָּה נֹצֵב לְקִרְאָתִי בְּדֶרֶךְ וְעֵתָה אִם-רָע בְּעֵינֶיךָ אֲשׁוּבָה לִי:

LESSON 8

ASSIGNMENT

- Translate the following into English:

כָּל-אֵלֶּה	all these	הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה	these men
כְּאֵלֶּה	like these	אֵלֶּה הָאֲנָשִׁים	these are the men
הָעִיר הַגְּדוֹלָה	the big city	הָאֲנָשִׁים הָהֵם	those men
עָרִים גְּדוֹלֹת	big cities	הֵם הָאֲנָשִׁים	those are the men
בַּיּוֹם הַזֶּה	on this day	זֹאת הָעִיר	this is the city
הָאָרֶץ הַזֹּאת	this land	נָשִׁים רַבּוֹת	many women

CHALLENGE

- Find the demonstrative **זֶה** and its plural in Numbers 22, as well as the plural of **שָׂנֵא**.

Num. 22

וַיִּסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּהְיוּ בְּעֶרְבוֹת מוֹאָב מֵעֶבֶר לְיַרְדֵּן וַיְהִי: ² וַיֵּרָא בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר אֶת כָּל־אֲשֶׁר־עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאַמְרֵי: ³ וַיִּגֹּד מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם מֵאֲדָמָה כִּי רַב הָיָה וַיִּקְחֵן מוֹאָב מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: ⁴ וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל־זִקְנֵי מְדִיָּן עֲתִיד לִכְרֹךְ הַקְּהֵל אֶת־כָּל־סִבְיֹתֵינוּ בְּלִחְדָּה הַשּׁוּר אֶת יִרְכָּה הַשָּׂדֶה וּבָלָק בֶּן־צִפּוֹר מֶלֶךְ לְמוֹאָב בָּעֵת הַהִוא: ⁵ וַיִּשְׁלַח מְלָאכִים אֶל־בָּלָעַם בֶּן־בְּעוֹר פְּתוּרָה אֲשֶׁר־עַל־הַנֶּחֱדָר אֲרָץ כְּנַעַן לֵאמֹר הִנֵּה עָם יֹצֵא מִמִּצְרָיִם הֲנֵה כֹסֵף אֶת־עֵין הָאָרֶץ וְהָיָה יֹשֵׁב מִמֶּלֶךְ: ⁶ וַעֲתִיד לִכְרֹךְ אֶת־הָעָם הַזֶּה כִּי־עָצוּם הוּא מִמֶּנִּי אוֹיֵל אוֹכֵל נִפְחָד וַאֲנִישָׁנו מִן־הָאָרֶץ כִּי יֵדְעֵתִי אֶת־אֲשֶׁר־תִּבְרָךְ מִבְּרֶךְ וְאֲשֶׁר תֹּאדָר יוֹאֵד: ⁷ וַיִּלְכוּ זִקְנֵי מוֹאָב וּזְקְנֵי מְדִיָּן וַיִּקְסְמוּ בְּיָדָם וַיָּבֹאוּ אֶל־בָּלָעַם וַיַּדְּבֵרוּ אֵלָיו דְּבָרֵי בָלָק: ⁸ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לֵינוּ פֹה חֲלִילָה וְהִשְׁבַּתִּי אֶתְכֶם דָּבָר כַּאֲשֶׁר יִדְבֹּר וַהֲנֵה אֵלַי וַיִּשְׁבּוּ שְׂרֵי־מוֹאָב עִם־בָּלָעַם: ⁹ וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־בָּלָעַם וַיֹּאמֶר מִן־הַנְּאֻשִׁים הָאֵלֶּה עִמָּךְ: ¹⁰ וַיֹּאמֶר בָּלָעַם אֶל־הָאֱלֹהִים בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר מֶלֶךְ מוֹאָב שְׁלַח אֵלָי: ¹¹ הֲנֵה הָעָם הַיּוֹצֵא מִמִּצְרָיִם וַיִּקְס וַיִּשְׁבַּתִּי אֶת־עֵין הָאָרֶץ עֲתִיד לִכְרֹךְ קְהֵל־לִי אֹתוֹ אוֹכֵל לִחְלָחֵם בּוֹ וַיְגַדְּשֵׁתוּ: ¹² וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־בָּלָעַם לֹא תִלְךָ עִמָּהֶם לֹא תֹאדָר אֶת־הָעָם כִּי בְרוּךְ הוּא: ¹³ וַיִּקְם בָּלָעַם בִּפְקֹד וַיֹּאמֶר אֶל־שְׂרֵי בָלָק לְכוּ אֶל־אַרְצְכֶם כִּי מֵאֵן יִהְיֶה לַחֲתֹתִי לַחֲלָד עִמָּכֶם: ¹⁴ וַיִּקְוּמוּ שְׂרֵי מוֹאָב וַיָּבֹאוּ אֶל־בָּלָק וַיֹּאמְרוּ מֵאֵן בָּלָעַם חֲלָד עִמָּנוּ: ¹⁵ וַיִּסָּפֶד עוֹד בָּלָק שְׁלַח שְׂרֵים רַבִּים וַיִּבְכְּדֵם מֵאֵלֶּה: ¹⁶ וַיָּבֹאוּ אֶל־בָּלָעַם וַיֹּאמְרוּ לוֹ פֹּה אָמַר בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר אֶל־נָא תִמְנַע מִחֲלָד אֵלָי: ¹⁷ כִּי־כַבֵּד אֲכַבְּדֶךָ מֵאֹד וְכָל־אֲשֶׁר־תֹּאמַר אֵלַי אֶעֱשֶׂה וְלִכְרֹךְ נָא קְהֵל־לִי אֶת הָעָם הַזֶּה: ¹⁸ וַיַּעַן בָּלָעַם וַיֹּאמֶר אֶל־עַבְדִּי בָלָק אִם־יִתֵּן־לִי

בָּלֶק מְלֹא בֵיתוֹ כֶּסֶף וְזָהָב לֹא אוֹכֵל לַעֲבֹד אֶת־פִּי יְהוָה אֱלֹהֵי לַעֲשׂוֹת קִטְמָה
 אוֹ גְדוּלָה: ¹⁹ וַעֲמָה שָׁבוּ נָא בְּיָדָם גַּם־אַתָּם תִּלְוֶינָה וְאֶרְשָׁה מִת־יֶסֶד יְהוָה
 דְּבַר עַמּוֹ: ²⁰ וַיָּבֹא אֱלֹהִים וְאֶל־בָּלֶעָם לִילָה וַיֹּאמֶר לוֹ אִם־לִקְרָא לָךְ בָּאוּ
 הָאֲנָשִׁים קוּם לָךְ אַתָּם וְאֵךְ אֶת־הַדְּבָר אֲשֶׁר־אָדַבְרָה אֵלֶיךָ אַתָּה תַעֲשֶׂה: ²¹ וַיָּקָם
 בָּלֶעָם בַּבֹּקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־אַתָּנּוֹ וַיֵּלֶךְ עִם־שְׁנֵי מֹוָאֵב: ²² וַיַּחֲרֹאֲף אֱלֹהִים
 כִּי־הוֹלֵךְ הוּא וַיַּחֲנִיֵּב מִלֶּאֶף יְהוָה בַּדֶּרֶךְ לִשְׁטָן לוֹ וְהוּא רָכַב עַל־אַתָּנּוֹ וּשְׁנֵי
 נַעֲרָיו עִמּוֹ: ²³ וַתֵּרָא הָאֵתוֹן אֶת־מִלְאָךְ יְהוָה נֹצֵב בַּדֶּרֶךְ וַתִּרְבּוּ שְׁלוֹפָה בְּיָדוֹ
 וַתֵּט אֵתוֹן מִן־הַדֶּרֶךְ וַתֵּלֶךְ בַּשָּׂדֶה וַיֵּךְ בָּלֶעָם אֶת־הָאֵתוֹן לְהַטְמִיתָה הַדֶּרֶךְ:
²⁴ וַיַּעֲמֹד מִלְאָךְ יְהוָה בְּמִשְׁעוֹל חַפְרָמִים גֶּדֶר מִזָּה וּגְדֵר מִזָּה: ²⁵ וַתֵּרָא
 הָאֵתוֹן אֶת־מִלְאָךְ יְהוָה וַתִּלְחֹץ אֶל־הַקִּיר וַתִּלְתֹּץ אֶת־רִגְלָהּ בָּלֶעָם אֶל־הַקִּיר
 וַיִּסָּף לְהַכְתֶּה: ²⁶ וַיִּזְסַף מִלְאָךְ־יְהוָה עָבֹד וַיַּעֲמֹד בְּמָקוֹם צָר אֲשֶׁר אֵין־דֶּרֶךְ
 לְנִשְׁתּוֹת זְמַן וּשְׁמֹאוֹל: ²⁷ וַתֵּרָא הָאֵתוֹן אֶת־מִלְאָךְ יְהוָה וַתִּרְבֹּץ תַּחַת בָּלֶעָם
 וַיַּחֲרֹאֲף בָּלֶעָם וַיֵּךְ אֶת־הָאֵתוֹן בַּמַּקֵּל: ²⁸ וַיַּפְתַּח יְהוָה אֶת־פִּי הָאֵתוֹן וַתֹּאמֶר
 לְבָלֶעָם מִח־עֲשִׂיתִי לָךְ כִּי הִפִּיתָנִי זֶה שְׁלֹשׁ רִגְלִים: ²⁹ וַיֹּאמֶר בָּלֶעָם לָאֵתוֹן
 כִּי־הַתַּעֲלִיתָ בִּי לוֹ יִשְׁתַּרֵּב בְּיָדִי כִי עָתָה תִּרְגַּמֶּיךָ: ³⁰ וַתֹּאמֶר הָאֵתוֹן אֶל־
 בָּלֶעָם הֲלוֹא אָנֹכִי אֲתִנֶּךָ אֲשֶׁר־דָּבַכְתָּ עָלַי מִעוֹדְךָ עַד־הַיּוֹם הַזֶּה תִּהְיֶה
 הַסִּבְנָתִי לַעֲשׂוֹת לָךְ כֹּה וַיֹּאמֶר לֹא: ³¹ וַיַּגֵּל יְהוָה אֶת־עֵינָיו בָּלֶעָם וַיֵּרָא אֶת־
 מִלְאָךְ יְהוָה נֹצֵב בַּדֶּרֶךְ וַתִּרְבּוּ שְׁלָפָה בְּיָדוֹ וַיִּקְדּוּ וַיִּשְׁתַּחוּ לְאַפּוֹ: ³² וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהֵי מִלְאָךְ יְהוָה עַל־מָה הִפִּיתָ אֶת־אַתָּנְךָ זֶה שְׁלוֹשׁ רִגְלִים הִנֵּה אָנֹכִי וַיִּצְאֵתִי
 לִשְׁטָן כִּי־יָרַט הַדֶּרֶךְ לְנִגְדִי: ³³ וַתִּרְאֵנִי הָאֵתוֹן וַתֵּט לִפְנֵי זֶה שְׁלֹשׁ רִגְלִים
 אוֹלֵי נִשְׁתָּה מִפְּנֵי כִי עָתָה גַם־אַתָּכֶה תִּרְגַּמֶּתִּי וְאוֹתָהּ הַחֲיִיתִי: ³⁴ וַיֹּאמֶר בָּלֶעָם
 אֶל־מִלְאָךְ יְהוָה חֲטָאתִי בִּי לֹא יָדַעְתִּי כִּי אַתָּה נֹצֵב לִקְרָאתִי בַּדֶּרֶךְ וַעֲתָה
 אִם־רַע בְּעֵינֶיךָ אֲשׁוּבָה לִי: ³⁵ וַיֹּאמֶר מִלְאָךְ יְהוָה אֶל־בָּלֶעָם לָךְ עִם־הָאֲנָשִׁים
 וְאַפֶּס אֶת־הַדְּבָר אֲשֶׁר־אָדַבְרָה אֵלֶיךָ אַתָּה תִּדְבָּר וַיֵּלֶךְ בָּלֶעָם עִם־שְׁנֵי בָלָק:

ASSIGNMENT

- Identify the PGN (person, gender, and number) of each suffix:

פָּנִיו	3 m. s.	וּבְנֵיךָ	2 m. s.	אֹתָם	3 m. p.
מִצָּאֵי	1 c. s.	בְּדַמוֹתָנוּ	1 c. p.	לִי	1 c. s.
לוֹ	3 m. s.	בְּצִלְמוֹ	3 m. s.	לָכֶם	2 m. p.
לְמִינָהּ	3 f. s.	אִישֶׁךָ	2 f. s.	מִלְּמוֹ	3 m. s. / 1 c. p.
אֲבֹתָיִךְ	2 m. s.	מִלְּמִנָּה	3 f. s.	אֵלֶיהָ	1 c. s.

CHALLENGE

- In Numbers 22, find five different independent pronouns and five different pronominal suffixes; find a verb followed by a pronoun suffix (on the preposition **אֶל**) that is an indirect object followed by a noun-subject.

Num. 22

¹ וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבוֹת מוֹאָב מֵעֶבֶר לְיַרְדֵּן וְרָחוּ: ² וַיָּרֶא בָלָק בֶּן-צִפּוֹר אֶת כָּל-אֲשֶׁר-עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאַמְרֵי: ³ וַיָּגֵד מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם מֶאֱדָר כִּי רַב-הָיָא וַיִּקְרָן מוֹאָב מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: ⁴ וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל-זִקְנֵי מִדְּבַר עֲתִידָה וַיִּלַּחֲכוּ הַקְּהָלִי אֶת-כָּל-סִבִּיבֹתֵינוּ כִּלְחָד הַשּׁוֹר אֶת יָרֵק הַשָּׂדֶה וּבָלָק בֶּן-צִפּוֹר מִלָּד לְמוֹאָב בָּעֵת תְּהִיָּא: ⁵ וַיִּשְׁלַח מִלְּאָכִים אֶל-בָּלָעַם בֶּן-בְּעוֹר פְּתוּרָה אֲשֶׁר עַל-חֲנֹתֵי אֶרֶץ בְּנֵי-עַמּוֹן לֵקְרָא-לּוֹ לֵאמֹר חֲנֹה עִם יִצְחָק מִמְּצֹרִים חֲנֹה כִּסְהָ אֶת-עֵינֵי הָאָרֶץ וְהָיָא יֹשֵׁב מִמְּלִי: ⁶ וַעֲתִידָה לְכַהֵן נָא אֲדָה-לִּי אֶת-הָעָם הַזֶּה

כִּי־עַצֹמִים הוּא מִמֶּנִּי אוֹכֵל נֶכְחִי־בִּי וְאֶנְרִשְׁנו מִן־הָאָרֶץ כִּי יִדְעָתִי אֵת אֲשֶׁר־תִּכְרֹךְ מִבְּרִיךְ וְאֲשֶׁר תֵּאָדָּר יוֹאֵר: ⁷ וַיֵּלְכוּ זִקְנֵי מוֹאָב וְזִקְנֵי מִדְּיָן וְקַסְמִים בְּנֵדָם וַיָּבֹאוּ אֶל־בִּלְעָם וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו וַדְּבָרֵי בִלְעָם: ⁸ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לֵינּוּ כֹה הִלְלִיָּה וְהִשְׁבַּתִּי אֶתְכֶם דְּבָר פֶּאֶשֶׁר יְדַבֵּר יְהוָה אֵלַי וְנִשְׁבְּנו שְׁרֵי־מוֹאָב עִם־בִּלְעָם: ⁹ וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־בִּלְעָם וַיֹּאמֶר מִי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה עִמָּךְ: ¹⁰ וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־הָאֱלֹהִים בִּלְעָם בֶּן־צֶפֶר מִלֶּךְ מוֹאָב שְׁלַח אֵלָי: ¹¹ הִנֵּה הָעַם הַיָּצֵא מִמִּצְרַיִם וַיִּכַּס אֶת־עֵינֵי הָאָרֶץ עֹתָה לִכְתָּ קִבְּה־לִּי אֹתוֹ אוֹכֵל לְהַלְחֵם בּוֹ וְגִרְשָׁתִּיו: ¹² וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־בִּלְעָם לֹא תִלְךָ עִמָּהֶם לֹא תֵאָדָר אֶת־הָעַם כִּי בָרוּךְ הוּא: ¹³ וַיָּקָם בִּלְעָם בַּבֶּקֶר וַיֹּאמֶר אֶל־שְׁרֵי בִלְעָם לָכוּ אֶל־אַרְצְכֶם כִּי מֵאֵן יְהוָה לַתַּתִּי לְהַלְךָ עִמָּכֶם: ¹⁴ וַיִּקְוִמוּ שְׁרֵי מוֹאָב וַיָּבֹאוּ אֶל־בִּלְעָם וַיֹּאמְרוּ מֵאֵן בִּלְעָם הִלְךָ עִמָּנוּ: ¹⁵ וַיֹּסֶף עוֹד בִּלְעָם שְׁלַח שְׂרָיִם רַבִּים וְנִכְבְּדִים מֵאֵלֶּה: ¹⁶ וַיָּבֹאוּ אֶל־בִּלְעָם וַיֹּאמְרוּ לֹא כֹה אָמַר בִּלְעָם בֶּן־צֶפֶר אֶל־נָא תִמְנַע מִתְּלִיד אֵלָי: ¹⁷ כִּי־כִבְדָּר אֲכַבְּדֶךָ מֵאֹד וְכָל אֲשֶׁר־תֹּאמַר אֵלַי אֶעֱשֶׂה וּלְכֹה־נָא קִבְּה־לִּי אֵת הָעַם הַזֶּה: ¹⁸ וַיַּעַן בִּלְעָם וַיֹּאמֶר אֶל־עַבְדֵּי בִלְעָם אֲסִיפוּ־לִי בִלְעָם מִלֵּא בֵיתוֹ בֶּסֶף וְזָהָב לֹא אוֹכֵל לַעֲבֹד אֶת־פִּי יְהוָה אֱלֹהֵי לַעֲשׂוֹת קִטְמָה אוֹ גְדוּלָּה: ¹⁹ וְעֹתָה שָׁבוּ נָא בֹנָה גַם־אַתֶּם הִלְלִיָּה וְאֶדְעָה מִה־פֶּסֶף יְהוָה דְּבָר עִמִּי:

...

³⁰ וְתֹאמַר הָאֲתֹן אֶל־בִּלְעָם חִלּוֹא אֲנֹכִי אֶתְנֶךָ אֲשֶׁר־רַבְּבַתְּ עָלִי מִעוֹדְךָ עַד־הַיּוֹם הַזֶּה תַּחֲסִיבֵנִי לַעֲשׂוֹת לְךָ כֹּה וַיֹּאמֶר לֹא: ³¹ וַיִּגַּל יְהוָה אֶת־עֵינָי בִּלְעָם וַיֵּרָא אֶת־מִלְאָךְ יְהוָה נֹצֵב בְּדֶרֶךְ וּסְרָבָה שְׁלֹפָה בְּיָדוֹ וַיִּקְדּוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָאֲפִי: ³² וַיֹּאמֶר אֵלָיו מִלְאָךְ יְהוָה עַל־מָה הִפִּיתְּ אֶת־אַתְנֶךָ זֶה שְׁלֹשׁ רִגְלִים הִנֵּה אֲנֹכִי יֵצְאִתִּי לְשֹׁטֵן כִּי־יָרֵט הַדֶּרֶךְ לְנִגְדִי: ³³ וְתִרְאֵנִי הָאֲתֹן וְתֵט לְפָנַי זֶה שְׁלֹשׁ רִגְלִים אוֹלִי נִשְׁתַּח מִפְּנֵי כִי עֹתָה גַם־אֶתְכֶה הַרְגָתִי וְאוֹתָהּ תַחֲיִיתִי: ³⁴ וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־מִלְאָךְ יְהוָה חֲטָאִיתִי כִי לֹא יִדְעָתִי כִי אֶתְּךָ נֹצֵב לִקְרָאתִי בְּדֶרֶךְ וְעֹתָה אֲסַרְעַ בְּעֵינַי אֲשִׁיבָה לִּי:

ASSIGNMENT

- Identify the words from 3rd-ל roots (not ל the guttural consonant):

וּנְקָבָה	לְמִינָהּ	לְיֵלֶהָ
יְהִיָּה	בְּהִמָּה	וּתְרָאָהּ
לְאֹכְלָהּ	הָאֲדָמָה	הַיְבֻשָּׁה
הַשְּׂדֵה	נַעֲשֶׂה	עֲשֵׂה

CHALLENGE

- Find every case in Numbers 22 where the guttural letters ל, ה, and ע appear at the end of a word. Remember that ל at the end of a word is not a guttural unless it has a *mappiq* (לֵּ)!

Num. 22

¹ וַיִּסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבוֹת מוֹאָב מֵעֵבֶר לְיַרְדֵּן וְרֵחוֹ: ² וַיָּרָא בָלָק בֶּן־צִפּוֹר אֶת כָּל־אֲשֶׁר־עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאַמְרֵי: ³ וַיָּגֵד מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם מֵאֵד כִּי רַב־הָיָא וַיִּקְרָן מוֹאָב מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: ⁴ וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל־זִקְנֵי מִדְּוָן עֹתָהּ יִלְחֲכוּ הַקְּהֵל־אֶת־כָּל־סְבִיבֵתָיו בְּלַחֵד הַשּׁוֹר אֶת יִרְק הַשְּׂדֵה וּבָלָק בֶּן־צִפּוֹר מִלָּד לְמוֹאָב בָּעֵת הַהוּא: ⁵ וַיִּשְׁלַח מְלָאכִים אֶל־בָּלָעָם בֶּן־בְּעוֹר פְּתוּרָה אֲשֶׁר עַל־הַנֶּחֱר אֲרָץ בְּנֵי־עַמּוֹ לְקַרְאֵלֹ לֵאמֹר הִנֵּה עָם יֵצֵא מִמִּצְרַיִם הִנֵּה כָסֶה אֶת־עֵין הָאָרֶץ וְהוּא יֹשֵׁב מִמֶּלִּי: ⁶ וְעַתָּה לְכֵה־נָּא אֲרַחֲלֵי אֶת־הָעָם הַזֶּה כִּי־עֲצוּם הוּא מִמֶּנִּי אוּלַי אוּכַל נִכְהֲבֹ וְאֶגְרָשְׁנו מִן־הָאָרֶץ כִּי יִדְעָתִי אֶת־אֲשֶׁר־תִּבְרָךְ מִבְּרָךְ וְאֲשֶׁר תֵּאָר יוֹאֵר: ⁷ וַיִּלְכּוּ זִקְנֵי מוֹאָב וְזִקְנֵי מִדְּוָן וַיִּקְסְמוּ בְּיָדָם

וַיָּבֹאוּ אֶל־בִּלְעָם וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו דְּבָרֵי בָלָק: ⁸ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לֵינוּ פֹה הַלְיִלָה וְהִשְׁבֵּתִי אֶתְכֶם דָּבָר כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר יְהוָה אֵלַי וַיֵּשְׁבוּ שְׂרֵי־מוֹאָב עִם־בִּלְעָם:

⁹ וַיָּבֹאוּ אֱלֹהִים אֶל־בִּלְעָם וַיֹּאמֶר מִי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה עִמָּךְ: ¹⁰ וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־הָאֱלֹהִים בָּלָק בֶּן־צֶפֶר מֶלֶךְ מוֹאָב **שָׁלַח** אֵלָי: ¹¹ הִנֵּה הֵעָם הֵי־צֵא מִמִּצְרָיִם וַיָּבֹאוּ אֶת־עֵינֵי הָאָרֶץ עִתָּה לְכָה קִבְּה־לִּי אֹתוֹ אוּלַי אוּכַל לְהַלְחֵם בּוֹ וְגַדְשָׁתִיו:

¹² וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־בִּלְעָם לֹא תִלָּךְ עִמָּתָם לֹא תֵאָדָר אֶת־הָעָם כִּי כְרוּךְ הוּא: ¹³ וַיָּקָם בִּלְעָם בִּבְקֹר וַיֹּאמֶר אֶל־שָׂרֵי בָלָק לֹכוּ אֶל־אֲדָכְכֶם כִּי מֵאֵן יִהְיֶה לְתַתִּי לְהִלָּךְ עִמָּכֶם: ¹⁴ וַיָּקֻמוּ שְׂרֵי מוֹאָב וַיָּבֹאוּ אֶל־בָּלָק וַיֹּאמְרוּ מֵאֵן בִּלְעָם הִלָּךְ עִמָּנוּ: ¹⁵ וַיִּסָּף עוֹד בָּלָק **שָׁלַח** שְׂרָיִם רַבִּים וַנִּכְבְּדוּם מֵאֵלֶּה: ¹⁶ וַיָּבֹאוּ אֶל־בִּלְעָם וַיֹּאמְרוּ לוֹ כֹּה אָמַר בָּלָק בֶּן־צֶפֶר אֶל־נָא **תַּמְנֵעַ** מִהֲלָךְ אֵלַי: ¹⁷ כִּי־כִבֵּד אֶכְבְּדְּךָ מֵאֹד וְכָל אֲשֶׁר־תֹּאמַר אֵלַי אֶעֱשֶׂה וְלִכְבֹּד־נָא קִבְּה־לִּי אֶת הָעָם הַזֶּה: ¹⁸ וַיַּעַן בִּלְעָם וַיֹּאמֶר אֶל־עַבְדִּי בָלָק אִם־יִתֶּן־לִּי בָלָק מָלֵא בֵיתִי כֶּסֶף וְזָהָב לֹא אוּכַל לַעֲבֹל אֶת־פִּי יְהוָה אֱלֹהֵי לַעֲשׂוֹת כְּטַעַם אוֹ גְדוּלָּה: ¹⁹ וְעַתָּה שָׁבוּ נָא בְּזֶה גַם־אַתֶּם הַלְיִלָה וְאֲדַלֵּעַ מִחֲסֹף יְהוָה דְּבַר עָמִי: ²⁰ וַיָּבֹאוּ אֱלֹהִים אֶל־בִּלְעָם לִילָלָה וַיֹּאמֶר לוֹ אִם־לִקְרֹא לָךְ בָּאוּ הָאֲנָשִׁים קוֹם לָךְ אִתָּם וְאֲדַת־תְּדַבֵּר אֲשֶׁר־אֲדַבֵּר אֵלֶיךָ אֹתוֹ תַעֲשֶׂה: ²¹ וַיָּקָם בִּלְעָם בִּבְקֹר וַיַּחֲבֹשׂ אֶת־אַחֲגוֹ וַיִּלָּךְ עִם־שְׂרֵי מוֹאָב: ²² וַיַּחֲרֹאֲף אֱלֹהִים כִּי־הוֹלִךְ הוּא וַיִּתְּנֵי־ב מִלֶּאֲדָה יְהוָה בַּדֶּרֶךְ לְשַׁטֵּן לוֹ וְהוּא רָכַב עַל־אַחֲגוֹ וַיִּשְׁנֵי נַעֲרָיו עִמּוֹ: ²³ וַתֵּרָא הָאֵתוֹן אֶת־מִלֶּאֲדָה וַיְהִי נֶגֶד בַּדֶּרֶךְ וַחֲרָבוֹ שְׁלוּפָה בְּיָדוֹ וַתֵּט מִלֶּאֲדָה מִן־מִדְּרֹךְ וַתִּלָּךְ בַּשָּׂדֶה וַיֵּךְ בִּלְעָם אֶת־הָאֵתוֹן **לְהַשְׁתִּתָּה** הַדֶּרֶךְ: ²⁴ וַיַּעֲמֵל מִלֶּאֲדָה וַיְהִי בְּמַשְׁעוֹל הַכְּרָמִים גִּדֵּר מִנָּה וּגְדֵר מִנָּה: ²⁵ וַתֵּרָא הָאֵתוֹן אֶת־מִלֶּאֲדָה וַיְהִי וַתִּלְחַץ אֶל־הַקִּיר וַתִּלְחַץ אֶת־גִּרְגֹּל בִּלְעָם אֶל־תְּקִיר וַיִּסָּף **לְהַכְתִּתָּה**: ²⁶ וַיִּזְסַף מִלֶּאֲדָה־יְהוָה עֲבֹר וַיַּעֲמֵל בְּמִקְוֵם צֹר אֲשֶׁר אֵין־דֶּרֶךְ לְנִשְׁתּוֹת יָמִין וּשְׂמֹאל: ²⁷ וַתֵּרָא הָאֵתוֹן אֶת־מִלֶּאֲדָה וַיְהִי וַתַּרְבֵּץ תַּחַת בִּלְעָם וַיַּחֲרֹאֲף בִּלְעָם וַיֵּךְ אֶת־הָאֵתוֹן בַּמַּקֵּל: ²⁸ **וַיַּפְתִּחַ** יְהוָה אֶת־פִּי הָאֵתוֹן וַתֹּאמֶר לְבִלְעָם מַה־עֲשִׂיתִי לָךְ כִּי הִכִּיתִנִּי זֶה שְׁלֹשׁ רָגְלִים: ²⁹ וַיֹּאמֶר בִּלְעָם לְאֵתוֹן כִּי הִתְעַלְלָתָּ כִּי לוֹ יִשְׁחָרֵב בְּיָדִי כִּי עַתָּה תִּרְגַּזִּיד: ³⁰ וַתֹּאמֶר הָאֵתוֹן אֶל־בִּלְעָם הֲלוֹא אֲנִכִּי אֶתְנָךְ אֲשֶׁר־דִּכְבַּתָּ

עלי מעורף עד-היום הזה החספן הספנתי לעשות לך כה ויאמר לא: ³¹ ויגל
 יהוה את-עיני בלעם וירא את-מלאך יהוה נצב בדרך וחרפו שלפה בידו
 ויכר וישתחו לאפיו: ³² ויאמר אליו מלאך יהוה על-מה הכית את-אתנך זה
 שלוש רגלים הנה אנכי נצאתי לששן כי-זרע הררף לנגדי: ³³ ותראני האתון
 ותט לפני זה שלש רגלים אולי נטתה מפני כי עתה גם-אתכת הרגתי ואותה
 החייתי: ³⁴ ויאמר בלעם אל-מלאך יהוה חטאתי כי לא נדעתי כי אתה נצב
 לקראתי בדרך ועתה אם-רע בעיניך אשובה לי: ³⁵ ויאמר מלאך יהוה אל-
 בלעם לך עם-האנשים ואפס את-הדבר אשר-אדבר אליך אתו הדבר ויגלך
 בלעם עם-שגרי בלק: ³⁶ וישמע בלק כי בא בלעם ויצא לקראתו אל-עיר
 מואב אשר על-גבול ארץ אשר בקצה הגבול: ³⁷ ויאמר בלק אל-בלעם הלא
 שלחתי שליחתי אליך לקרא-לך למה לא-הלכת אלי האמנם לא אוכל בבקר:
³⁸ ויאמר בלעם אל-בלק הנה-באתי אליך עתה היכול אוכל דבר מאומה
 הדבר אשר ישום אלהים בפי אתו אדבר: ³⁹ ויגלך בלעם עם-בלק ויבא
 וקרית חצות: ⁴⁰ ויזבח בלק בקר וצאן וישלח לבלעם ולשרים אשר אתו:
⁴¹ ויהי בבקר ויבא בלק את-בלעם ויעלהו במוֹת בעל וירא משם קצה העם:

- ♦ See what other examples you can find of guttural letters with a compound *sheva* as well as compensatory lengthening.

Num. 22

¹ ויסעו בני ישראל ויחנו בערבות מואב מעבר לירדן ויהו: ² וירא בלק
 בן-צפּוֹר את כל-אשר-עשה ישראל לאמרי: ³ ויגר מואב מפני העם מאד
 כי רב-הוא ונקץ מואב מפני בני ישראל: ⁴ ויאמר מואב אל-זקני מדין
 עתה ילחכו הקהל-את-כל-סביבתינו בלחך השור את נרק השנה ובלק
 בן-צפּוֹר מלך למואב בעת ההוא: ⁵ וישלח מלאכים אל-בלעם בן-בעור
 פתורה אשר על-הנהר ארץ בני-עמון לקרא-לו לאמור הנה עם יצא ממצרים

הנה כסה את-עין הארץ והוא ישב ממלי: ⁶ ועתה לכה-נא ארה-לי את-העם הזה כר-עצום הוא מפניי אולי אוכל נפח-בו ואגרשנו מן הארץ כי ידעתי את אשר-תברך מברך ואשר תאר ויאר: ⁷ וילכו זקני מואב וזקני מדין וקסמים בידם ויבאו אל-בלעם וידברו אליו דברי בלק: ⁸ ויאמר אליהם לינו פה תלילה והשבתי אתכם דבר פאשר ודבר יהנה אלי וישבו שרי-מואב עם-בלעם: ⁹ ויבא אליהם אל-בלעם ויאמר מן האנשים האלה עמך: ¹⁰ ויאמר בלעם אל-האלהים בלק בן-צפר מלך מואב שלח אלי: ¹¹ הנה העם היצא ממצרים ויבס את-עין הארץ עתה לכה קבה-לי אתו אולי אוכל להעלותם בו וגרשתי: ¹² ויאמר אליהם אל-בלעם לא תלך עמכם לא תאר את-העם כי ברוד הוא: ¹³ ויגם בלעם בפקר ויאמר אל-שרי בלק לכו אל-ארצכם כי מאן יהנה לתתי לך עמכם: ¹⁴ ויקומו שרי מואב ויבאו אל-בלק ויאמרו מאן בלעם הלך עמנו: ¹⁵ ויסף עוד בלק שלח שרים רבים ונכבדים מאלה: ¹⁶ ויבאו אל-בלעם ויאמרו לו כה אמר בלק בן-צפור אל-נא תמנע מהלך אלי: ¹⁷ כי-כבד אכבדך מאד וכל אשר-תאמר אלי אעשה ולכה-נא קבה-לי את העם הזה: ¹⁸ ויען בלעם ויאמר אל-עברי בלק אם יתן-לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבר את-פי יהנה אלתי לעשות קטנה או גדולה: ¹⁹ ועתה שבו נא בנה וס-אתם תלילה ואדעה מה-יסף יהנה דבר עמי: ²⁰ ויבא אליהם ואל-בלעם לילה ויאמר לו אם לקרא לך באו האנשים קום לך אתם ואך את-תדבר אשר-אמר אליך אתו תעשה: ²¹ ויגם בלעם בפקר ויחבש את-אתגו וילך עם-שרי מואב: ²² ויתר-אף אליהם כיהולך הוא ויתנצב מלאך יהנה בדרך לשטן לו וחוא רכב על-אתגו ושני נערי עמו: ²³ ותרא האתון את-מלאך יהנה נצב בדרך ותברו שלופה בידו ותט האתון מן-תדרך ותלך בשדה ויד בלעם את-תאחזן להטתה תדרך: ²⁴ ויעמד מלאך יהנה במשעול הכרמים גדר מזה וגדר מזה: ²⁵ ותרא האתון את-מלאך יהנה ותלחץ אל-הקיר ותלתן את-רגל

בלעם אל־תקיר ויִסֹף להכתה: ²⁶ ויִסֹף מלאך־יהוה עבֹר ויעֲמֹד בַּמְקוֹם צָר
 אֲשֶׁר אֵין דֶּרֶךְ לְנִשְׁתֵּי יָמִין וּשְׂמֹאל: ²⁷ וַתֵּרָא הָאֵתוֹן אֶת־מֶלֶאךָ וַיְהִי וַתִּרְבֶּן
 תַּחַת בָּלְעָם וַיַּחֲרֹאֲרָ בָלְעָם וַיֵּךְ אֶת־הָאֵתוֹן בַּמֶּקֶל: ²⁸ וַיַּפְתָּה יְהוָה אֶת־פִּי
 הָאֵתוֹן וַתֹּאמֶר לְבָלְעָם מַה־עֲשִׂיתִי לָךְ כִּי הִפִּיתָנִי זֶה שְׁלֹשׁ רִגְלִים: ²⁹ וַיֹּאמֶר
 בָּלְעָם לָאֵתוֹן כִּי הִתְעַלְלָתָּ כִּי לֹא יִשְׁחָרֵב בְּיָדִי כִּי עֲתָה תִּרְגַּזִּיד: ³⁰ וַתֹּאמֶר
 הָאֵתוֹן אֶל־בָּלְעָם הֲלֹא אָנֹכִי אֲתִנֶּךָ אֲשֶׁר־דָּרַכְתָּ עָלַי מֵעוֹדֶךָ עַד־הַיּוֹם הַזֶּה
 הַחֲסֹפִים הִסְפַּנְתִּי לַעֲשׂוֹת לָךְ כֹּה וַיֹּאמֶר לֹא: ³¹ וַיִּגַּל יְהוָה אֶת־עֵינֵי בָלְעָם
 וַיֵּרָא אֶת־מֶלֶאךָ וַיְהִי וַתִּבֶּן בְּדֶרֶךְ וַתִּרְבֶּן שְׁלֹשָׁה בְּדִרְוֹ וַיִּקֶּד וַיִּשְׁתַּחוּ לְאַפּוֹ:
³² וַיֹּאמֶר אֵלָיו מֶלֶאךָ וַיְהִי עַל־מָה הִפִּיתָ אֶת־אֲתִנְךָ זֶה שְׁלֹשׁ רִגְלִים הִנֵּה
 אָנֹכִי וַיֵּצֵאנִי לְשָׂטֵן כִּי־גֵרַם תִּהְיֶה לְנַגְדִּי: ³³ וַתִּרְאֵנִי הָאֵתוֹן וַתֵּט לִפְנָי זֶה שְׁלֹשׁ
 רִגְלִים אֵילִי נִטְתָּה מִפְּנֵי כִּי עֲתָה גַם־אֲתַכָּה הַרְגָתִי וְאוֹתָהּ הַחֲתִיתִי: ³⁴ וַיֹּאמֶר
 בָּלְעָם אֶל־מֶלֶאךָ וַיְהִי הֲטֹאתִי כִּי לֹא יָדַעְתִּי כִּי אַתָּה נָצַב לְקִרְאָתִי בְּדֶרֶךְ
 וְעַתָּה אֲסַרְעָ בְּעֵינֶיךָ אֲשׁוּבָה לִּי: ³⁵ וַיֹּאמֶר מֶלֶאךָ וַיְהִי אֶל־בָּלְעָם לֵךְ עִם־
 הָאֲנָשִׁים וְאַפֵּס אֶת־תְּדַבְּרֶךָ אֲשֶׁר־אָדַבְּרָ אֵלָיךְ אֹתוֹ תִּדְבָּר וַיֵּלֶךְ בָּלְעָם עִם־שְׁנֵי
 בָּלָק: ³⁶ וַיִּשְׁמַע בָּלָק כִּי בָא בָלְעָם וַיֵּצֵא לְקִרְאָתוֹ אֶל־עֵיר מוֹאָב אֲשֶׁר עַל־
 גְּבוּל אֲרָנָן אֲשֶׁר בְּקֶצֶה הַגְּבוּל: ³⁷ וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל־בָּלְעָם הֲלֹא שְׁלַח שְׁלֹחֹתַי
 אֵלָיךְ לְקִרְאָתְךָ לָמָּה לֹא־הִלַּכְתָּ אֵלָי הֲאִמְנָם לֹא אוֹכַל בְּבִדָּךְ: ³⁸ וַיֹּאמֶר
 בָּלְעָם אֶל־בָּלָק הִנֵּה־בֹאתִי אֵלָיךְ עֲתָה וַיִּכְוֹל אוֹכַל וַדָּבָר מֵאוֹמָה הַדָּבָר
 אֲשֶׁר יֵשִׁים אֱלֹהִים בְּפִי אֹתוֹ אֲדַבֵּר: ³⁹ וַיֵּלֶךְ בָּלְעָם עִם־בָּלָק וַיָּבֹאוּ קִרְיַת
 חֲצוֹת: ⁴⁰ וַיִּזְבַּח בָּלָק בָּקָר וַצֹּאן וַיִּשְׁלַח לְבָלְעָם וּלְשָׂרִים אֲשֶׁר אֹתוֹ: ⁴¹ וַיְהִי
 בַּבֹּקֶר וַיִּקַּח בָּלָק אֶת־בָּלְעָם וַיַּעֲלֵהוּ בְּמִנּוֹת בָּעֵל וַיִּקְרָא מִשְׁם קֶצֶה הָעָם:

ASSIGNMENT

- Identify who is/was/will be doing the following verbs, either by pronoun (e.g., “he”) or by PGN (e.g., 3 m. s.):

אָנְדִּילְט	you / 2 m. s.	הַפִּקְחָנָה	you / they; 2 f. p. / 3 f. p.	וַיִּקְרָא	he / 3 m. s.
יִשְׁרְצוּ	they / 3 m. p.	הַשְּׁמֵרוֹ	you / 2 m. p.	אֶעֱשֶׂה	I / 1 c. s.
וְאֶחָבָא	I / 1 c. s.	נִפְלוּ	they / 3 c. p.	נֹאכַל	we / 1 c. p.
הַתִּחְרוֹ	you / 2 m. p.	יִרְעֵתִי	I / 1 c. s.	נִמְלִיָּתֶם	you / 2 m. p.
תֹּאכֵל	you / she; 2 m. s. / 3 f. s.	יִתְבַּשְּׁשׂוּ	they / 3 m. p.	יִפְרֹד	he / 3 m. s.

CHALLENGE

- In Numbers 22, find five perfect verbs that are 3rd masculine singular, five converted imperfect verbs that are 3rd masculine singular, and five converted imperfect verbs that are 3rd feminine singular.

Num. 22

¹ וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבוֹת מוֹאָב מֵעֶבֶר לְיַרְדֵּן יַרְחוֹ: ² וַיִּרְא בָלָק
 בֶּן־צִפּוֹר אֶת כָּל־אֲשֶׁר־עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאַמְרֵי: ³ וַיִּגֵּר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם מְאֹד
 כִּי רַב־הָיָא וַיִּקְרָן מוֹאָב מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: ⁴ וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל־זִמְרִי מִדִּין עֵתָּה
 יִלְחֲכֵנִי הַקָּהָל אֶת־כָּל־סִבִּיבֹתָיו בְּלַחֵךְ הַשּׁוֹר אֶת יֶרֶק הַשָּׂדֶה וּבָלָק בֶּן־צִפּוֹר
 מִלֵּךְ לְמוֹאָב בָּעֵת הַהִיא: ⁵ וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל־בָּלָעַם בֶּן־בְּעוֹר פְּתוּרָה אֲשֶׁר

על־הנהגת ארץ בני־עמון לקרא־לו לאמור הנה עם יצא ממצרים הנה כסף
את־עין הארץ והוא ישב ממלי: ⁶ ועתה לכה נא ארה־לי את־העם הזה כי־
עצום הוא ממני ואלי אוכל נכה־בו ואנהשנו מן־הארץ כי ידעתי את אשר־
תברך מבדך ואשר תאר יאמר: ⁷ וילכו זקני מואב וזקני מדן וקסמים בינם
ויבאו אל־בלעם וידברו אליו דברי בלק: ⁸ ויאמר אליהם לינו פה הלילה
והשבתי אתכם דבר כאשר ידבר יהוה אלי וישבו שרי־מואב עם־בלעם:
⁹ ויבא אלהים אל־בלעם ויאמר מי האנשים האלה עמך: ¹⁰ ויאמר בלעם
אל־האלהים בלק בן־צפור מלך מואב שלח אלי: ¹¹ הנה העם היצא ממצרים
ויכם את־עין הארץ עתה לכה קבה־לי אתו ואלי אוכל להלחם בו וגרשתיו:
¹² ויאמר אלהים אל־בלעם לא תלך עמכם לא תאר את־העם כי ברוד הוא:
¹³ ויכם בלעם בבקר ויאמר אל־שרי בלק לכו אל־ארצכם כי מאן יהוה
לתתי להלך עמכם: ¹⁴ ויקומו שרי מואב ויבאו אל־בלק ויאמרו מאן בלעם
הלך עמנו: ¹⁵ וינסף עוד בלק שלח שרים רבים ונכבדים מאלה: ¹⁶ ויבאו
אל־בלעם ויאמרו לו זה אמר בלק בן־צפור אל־נא תפגע מהלך אלי:

...

²³ ותרא האתון את־מלאך יהוה נצב בדרך ומרבו שלופה בידי ותט האתון
מן־הדרך ותלך בשדה ויד בלעם את־האתון להטתה הדרך: ²⁴ ויעמול
מלאך יהוה במשעול הכרמים גדר מזה וגדר מזה: ²⁵ ותרא האתון את־
מלאך יהוה ותלחץ אל־הקיר ותלתץ את־רגל בלעם אל־הקיר וינסף
להכתה: ²⁶ וינסף מלאך־יהוה עבדו ויעמול במקום זר אשר אין־דרך
לנשות זמן ושמואל: ²⁷ ותרא האתון את־מלאך יהוה ותברץ תחת בלעם
ויחר־אף בלעם ויד את־האתון במקל: ²⁸ ויפתח יהוה את־פי האתון
ותאמר לבלעם מה עשיתי לך כי הכיתני זה שלש רגלים: ²⁹ ויאמר בלעם
לאתון כי התעללת בי לו יש־חרב בידי כי עתה הרגתיך: ³⁰ ותאמר
האתון אל־בלעם הלא אנכי אתנך אשר־דכבת עלי מעודך עד־היום הנה

הַחֶסֶד הַסִּפְּנִיתִי לַעֲשׂוֹת לְךָ כֹּה וַיֹּאמֶר לֹא: ³¹ וַיִּגַּל יְהוָה אֶת־עֵינָי בְּלִעָם
וַיֵּרָא אֶת־מִלְאָךְ יְהוָה נֹצֵב בְּדֶרֶךְ וְתִרְכּוֹ שְׁלֹפָה בְּדֶרֶךְ וַיִּקַּד וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לְאַפָּיו:
³² וַיֹּאמֶר אֵלָיו מִלְאָךְ יְהוָה עַל־מָה הִכִּיתָ אֶת־אַתְנָדְךָ זֶה שְׁלוֹשׁ רִגְלִים הִנֵּה
אֲנִכִּי וַצֵּאתִי לְשֹׁטֵן כִּי־יָרַט תִּהְרָד לְנִגְדִי: ³³ וַתֵּרָאֵנִי הָאֵתוֹן וַתֵּט לִפְנֵי זֶה
שְׁלֹשׁ רִגְלִים אוֹלִי נִטְתָּה מִפְּנֵי כִי עָתָה גַם־אֶתְּכָה תִּהְרָגְתִּי וְאוֹתָהּ תִּחְיֶיתִי:

LESSON 12

ASSIGNMENT

- What is the standard form represented by each of the following pausal forms? (The accent mark telling you to pause is included with each.)

רָגַל	רָגַלְ	נָפֵשׁ	נָפֵשְׁ	כֶסֶד	כֶסֶדְ
כָּלֵב	כָּלֵבְ	שָׁקֵל	שָׁקֵלְ	יָלַד	יָלַדְ
שָׁמְרוּ	שָׁמְרוְּ	יִשְׁמְרוּ	יִשְׁמְרוְּ	עָשְׂתָה	עָשְׂתָהְ

CHALLENGE

- Find five segholate nouns in Numbers 22. Can you find any in the plural?

Num. 22

¹ וַיִּסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבוֹת מוֹאָב מֵעֵבֶר לְיַרְדֵּן וְרָחוּ: ² וַיֵּרָא בָלָק
בֶּן־צִפּוֹר אֶת כָּל־אֲשֶׁר־עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאַמְרֵי: ³ וַיִּגֵּר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם מֵאֵד
כִּי רַב־הוּא וַיִּקְרָן מוֹאָב מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: ⁴ וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל־זִקְנֵי מְדִיָּן עָתָה

וְלַחֲכוּ הַקָּהָל אֶת־כָּל־סִבְיָתָיו בְּלִחְךָ הַשּׁוֹר אֶת־יָרֵךְ הַשָּׂרָה וּבִלְקֹךְ בְּרִצְפוֹר
מִלֶּךְ לְמוֹאָב בַּעַת הַהוּא: ⁵ וַיִּשְׁלַח מַלְאָכָיו אֶל־בָּלְעָם בֶּן־בְּעוֹר פְּתוּרָה אֲשֶׁר
 עַל־הַנֶּחֱר **אֶרֶץ בְּנֵי־עַמּוֹן** לְקַרְאֵלָו לֵאמֹר הִנֵּה עִם יֵצֵא מִמִּצְרָיִם הִנֵּה כֹסֶף
 אֶת־עֵינֵי הָאֶרֶץ וְהוּא יֹשֵׁב מִמֶּלִּי: ⁶ וַעֲתֵד לָכֶּה נָא אֶרֶץ־לִי אֶת־הָעָם הַזֶּה כִּי־
 עֲצוּם הוּא מִמֶּנִּי אוֹכֵל נֶכֶד־בּוֹ וְאֶגְרֹשְׁנו מִן־הָאֶרֶץ כִּי יָדַעְתִּי אֶת־אֲשֶׁר־
 תַּכְרִיד מִבְּיָד וְאֲשֶׁר תֵּאָד יוֹאָר: ⁷ וַיֵּלְכוּ וַקָּנִי מוֹאָב וַקָּנִי מִדִּין וּקְסָמִים בְּיָדָם
 וַיָּבֹאוּ אֶל־בָּלְעָם וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו דְּבָרֵי בָלָק: ⁸ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לֵינוּ פֹה הַלִּילָה
 וְהִשְׁבֵּתִי אֶתְכֶם דָּבָר כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר יְהוָה אֵלַי וַיֵּשְׁבוּ שְׁרֵי־מוֹאָב עִם־בָּלְעָם:
⁹ וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־בָּלְעָם וַיֹּאמֶר מִי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה עִמָּךְ: ¹⁰ וַיֹּאמֶר בָּלְעָם
 אֶל־הָאֱלֹהִים בָּלָק בֶּן־צְפּוֹר **מִלֶּךְ מוֹאָב** שָׁלַח אֵלַי: ¹¹ הִנֵּה הָעָם הַיֵּצֵא מִמִּצְרָיִם
 וַיִּכֶּס אֶת־עֵינֵי הָאֶרֶץ עֲתֵד לָכֶּה קִבְּהָ לִּי אֹתוֹ אוֹלֵי לַהֲלָחֵם בּוֹ וְגִרְשָׁתוֹ:
¹² וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־בָּלְעָם לֹא תִלָּךְ עִמָּהֶם לֹא תֵאָד אֶת־הָעָם כִּי בְרוּךְ הוּא:
¹³ וַיָּקָם בָּלְעָם בַּבֹּקֶר וַיֹּאמֶר אֶל־שְׁרֵי בָלָק לָכוּ אֶל־אֲרֻצְכֶּם כִּי מֵאֵן יִהְיֶה לַתִּתִּי
 לַחֲלָךְ עִמָּכֶם: ¹⁴ וַיִּקְוּמוּ שְׁרֵי מוֹאָב וַיָּבֹאוּ אֶל־בָּלָק וַיֹּאמְרוּ מֵאֵן בָּלְעָם חֲלָךְ
 עִמָּנוּ: ¹⁵ וַיִּסַּף שׂוֹד בָּלָק שְׁלֹשׁ שָׁרִים רַבִּים וְנִכְבָּדִים מֵאֵלֶּה: ¹⁶ וַיָּבֹאוּ אֶל־
 בָּלְעָם וַיֹּאמְרוּ לוֹ כֹּה אָמַר בָּלָק בֶּן־צְפּוֹר אֶל־נָא תִמְנַע מִחֲלָךְ אֵלַי: ¹⁷ כִּי־
 כִּבְדָּר אֲכַבְּדְךָ מְאֹד וְכָל אֲשֶׁר־תֹּאמַר אֵלַי אֶעֱשֶׂה וּלְכֶּה־נָּא קִבְּהָ־לִי אֶת־הָעָם
 הַזֶּה: ¹⁸ וַיַּעַן בָּלְעָם וַיֹּאמֶר אֶל־עַבְדִּי בָלָק אִם־יִתֵּן־לִי בָלָק מִלֹּא בֵיתוֹ **כֶּסֶף**
 וְזָהָב לֹא אוֹכֵל לַעֲבֹל אֶת־פִּי יִהְיֶה אֱלֹהֵי לַעֲשׂוֹת קִטְמָה אוֹ גְדוּלָה: ¹⁹ וַעֲתֵד
 שְׁבוּ נָא בְּזֹה גַם־אַתֶּם הַלִּילָה וְאֶדְעָה מַה־יִּסַּף יְהוָה דְּבַר עִמִּי: ²⁰ וַיָּבֹא אֱלֹהִים
 אֶל־בָּלְעָם לִילָה וַיֹּאמֶר לוֹ אִם־לִקְרֹא לָךְ בָּאוּ הָאֲנָשִׁים קוֹם לָךְ אִתָּם וְאָד
 אֶת־תַּדְבָּר אֲשֶׁר־אָדַבְּרָה אֵלֶיךָ אֹתוֹ תַעֲשֶׂה: ²¹ וַיָּקָם בָּלְעָם בַּבֹּקֶר וַיַּחֲבֹשׂ אֶת־
 אֹתוֹ וַיִּלָּךְ עִם־שְׁרֵי מוֹאָב: ²² וַיַּחֲרֹ־אֵף אֱלֹהִים כִּי־חִלָּךְ הוּא וַיַּחֲבֹשׁ מִלְּאָד
 יִהְיֶה בְּיָדְךָ לְשֹׁטֵן לוֹ וְהוּא רֹכֵב עַל־אַתְנֹו וְשֹׁטֵן נִעְרָיו עִמּוֹ: ²³ וַתֵּרָא הָאֵתוֹן

אֶת־מִלְאָדָּךְ יִהְיֶה נֶצֶב בְּדָרְךָ וְתִרְבּוֹ שְׁלוֹפָה בְּיָדוֹ וְתַטּ הָאֲתוֹן מִן־תִּדְרֹךְךָ וְתִלָּךְ
 בַּשָּׂדֶה וְיָד בַּלְעָם אֶת־הָאֲתוֹן לְהַטִּיחַ תִּדְרֹךְךָ : ²⁴ וַיַּעֲמֹד מִלְאָדָּךְ יִהְיֶה בְּמִשְׁעוֹל
 הַכְּרָמִים גָּדֵר מִנֶּה וְגָדֵר מִנֶּה : ²⁵ וְתִרְאֵה הָאֲתוֹן אֶת־מִלְאָדָּךְ יִהְיֶה וְתִלָּחֵץ אֶל־
 הַקִּיר וְתִלָּחֵץ אֶת־גִּגְלֵךְ בַּלְעָם אֶל־הַקִּיר וְיִסָּף לְהַכְתִּיחַ : ²⁶ וַיִּסָּף מִלְאָדָּךְ־יִהְיֶה
 עֲבֹדֹר וַיַּעֲמֹד בְּמִקְוֶה צֹר אֲשֶׁר אֵין־דְּרֹךְ לְנִשְׁוֹת יָמִין וּשְׂמָאוֹל : ²⁷ וְתִרְאֵה הָאֲתוֹן
 אֶת־מִלְאָדָּךְ יִהְיֶה וְתִרְבֵּץ תַּחַת בַּלְעָם וְתִרְאֵה אֶת־בַּלְעָם וְיָד אֶת־הָאֲתוֹן בְּמִקְלֵךְ :
²⁸ וַיַּפְתַּח יִהְיֶה אֶת־פִּי הָאֲתוֹן וְתִאֲמַר לְבַלְעָם מַה־עָשִׂיתִי לָךְ כִּי הִפְסַדְתִּי נֶה
 שְׁלֹשׁ רְגָלִים : ²⁹ וַיֹּאמֶר בַּלְעָם לְאֲתוֹן כִּי הִתְעַלְלַתְּ בִּי לֹא יִשְׁתַּרְבּ בְּיָדִי כִּי
 עָתָה תִּרְגָּעִידִי : ³⁰ וְתִאֲמַר הָאֲתוֹן אֶל־בַּלְעָם הֲלֹא אֲנִכִּי אֶתְנָה אֲשֶׁר־רַכְבְּתָה
 עָלַי מִעוֹדְךָ עַד־הַיּוֹם הַזֶּה הִחֲסַפְנִי לַעֲשׂוֹת לָךְ כֹּה וַיֹּאמֶר לֹא : ³¹ וַיַּגֵּל
 יִהְיֶה אֶת־עֵינָיו בַּלְעָם וַיִּרְאֵה אֶת־מִלְאָדָּךְ יִהְיֶה נֶצֶב בְּדָרְךָ וְתִרְבּוֹ שְׁלֹפָה בְּיָדוֹ
 וַיִּקְדֹּ וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לְאַפּוֹ : ³² וַיֹּאמֶר אֵלָיו מִלְאָדָּךְ יִהְיֶה עַל־מָה הִכִּיתָ אֶת־אֶתְנָה נֶה
 שְׁלוֹשׁ רְגָלִים הִנֵּה אֲנִכִּי וְצִאֲתִי לְשֹׁטֵן כִּי־יָרֵט תִּדְרֹךְ לְגִגְדִּי : ³³ וְתִרְאֵה הָאֲתוֹן
 וְתַטּ לְפָנָי נֶה שְׁלֹשׁ רְגָלִים אוֹלִי נִטְתָּה מִפְּנֵי כִי עָתָה גַם־אֶתְכָּה תִּרְגָּעִי וְאוֹתָהּ
 תִּהְיֶה : ³⁴ וַיֹּאמֶר בַּלְעָם אֶל־מִלְאָדָּךְ יִהְיֶה חֲטָאִיתִי בִּי לֹא יָדַעְתִּי כִּי אַתָּה נֶצֶב
 לְקִרְאָתִי בְּדָרְךָ וְעָתָה אִם־רַע בְּעֵינֶיךָ אֲשׁוּבָה לִי : ³⁵ וַיֹּאמֶר מִלְאָדָּךְ יִהְיֶה אֶל־
 בַּלְעָם לָךְ עַם־הָאֲנָשִׁים וְאַפֶּס אֶת־תִּדְבָּר אֲשֶׁר־אָדָּבֵר אֵלֶיךָ אֲתוֹ תִּדְבָּר וַיִּלָּךְ
 בַּלְעָם עַם־שָׂרֵי בָלָק : ³⁶ וַיִּשְׁמַע בָּלָק כִּי בָא בַלְעָם וַיֵּצֵא לְקִרְאָתוֹ אֶל־עֵיר
 מוֹאָב אֲשֶׁר עַל־גְּבוּל אֲרָן אֲשֶׁר בְּקֶצֶה הַגְּבוּל : ³⁷ וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל־בַּלְעָם הֲלֹא
 שְׁלַח שְׁלַחְתִּי אֵלֶיךָ לְקִרְאָתְךָ לָמָּה לֹא־הִלַּכְתָּ אֵלָי וְהָאֲנָשִׁים לֹא אוֹכֵל בְּכֶדֶךָ :
³⁸ וַיֹּאמֶר בַּלְעָם אֶל־בָּלָק הִנֵּה־בָאתִי אֵלֶיךָ עֲתָה הִיכֹל אוֹכֵל דָּבָר מֵאוֹמָה
 הַדְּבָר אֲשֶׁר יִשְׂיִים אֲלֵהֶם בְּפִי אֲתוֹ אָדָּבֵר : ³⁹ וַיִּלָּךְ בַּלְעָם עַם־בָּלָק וַיָּבֹאוּ
 קִרְיַת חֶצְרוֹת : ⁴⁰ וַיִּזְבַּח בָּלָק בָּקָר וַיֵּצֵא וַיִּשְׁלַח לְבַלְעָם וּלְשָׂרָיו אֲשֶׁר אִתּוֹ :
⁴¹ וַיְהִי בַּבֹּקֶר וַיִּקָּח בָּלָק אֶת־בַּלְעָם וַיַּעֲלֵהוּ בַּמֶּנֶה בַּעַל וַיִּרְאֵה מִשָּׁם קֶצֶה הָעָם :

ASSIGNMENT

- ◆ Give the absolute form of the following words in construct:

טוֹכִים	טוֹכִי	אֲנָשִׁים	אֲנָשִׁי	רֹחַ	רֹחַ
מִלְכָּה	מִלְכַּת	פָּנִים	פָּנֵי	אֱלֹהִים	אֱלֹהֵי
מֶלֶךְ	מֶלֶךְ	מְמוֹשֶׁלָּה	מְמוֹשֶׁלַת	בָּנוֹת	בָּנוֹת
דָּבָר	דָּבָר	דְּבָרִים	דְּבָרֵי	שָׂדֶה	שָׂדֶה

CHALLENGE

- ◆ Find at least five different nouns in construct form in Numbers 22.

Num. 22

¹ וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבֹת מוֹאָב מֵעֶבֶר לַיַּרְדֵּן וְיָרְחוֹ: ² ס וַיָּרָא בָלָק בֶּן-צִפּוֹר אֶת כָּל-אֲשֶׁר-עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאַמְרֵי: ³ וַיָּגֵד מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם מֵאֲדָר כִּי רַב-הוּא וַיַּגִּץ מוֹאָב מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: ⁴ וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל-זִמְרִי מִדִּין עֵתָּה יִלְחֲכוּ הַקְּהָלִי אֶת-כָּל-סִבִּיבֹתֵינוּ כִּלְחָף הַשּׁוֹר אֶת יָרֵךְ הַשָּׂדֶה וּבָלָק בֶּן-צִפּוֹר מֶלֶךְ לְמוֹאָב דָּעַת הָיוּא: ⁵ וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל-בָּלָעַם בֶּן-בְּעוֹר פְּתוּרָה אֲשֶׁר עַל-הַנֶּחֱרָ אֶרֶץ בְּנֵי-עַמּוֹ לְקַרְאֵלָו לֵאמֹר הִנֵּה עָם יֵצֵא מִמִּצְרָיִם הִנֵּה כֹסֶה אֶת-עֵינָי הָאָרֶץ וְהוּא יֵשֵׁב מִמְּלִי: ⁶ וְעַתָּה לְכֹה-נָא אֲרַה-לִּי אֶת-הָעָם הַזֶּה כִּי-עַצוֹם הוּא מִמֶּנִּי אוֹכַל נִכְחֹבֻ וְאֶגְרָשְׁנו מִן-הָאָרֶץ כִּי יִדְעַתִּי אֶת אֲשֶׁר-תִּבְרָךְ מִבְּרֵךְ וְאֲשֶׁר תֵּאָדָר יוֹאֵר: ⁷ וַיֵּלְכוּ זִמְרִי וּבָלָק וַיַּגִּיזוּ מוֹאָב וַיַּגִּיזוּ מִדִּין וּקְסָמִים בָּרָם וַיָּבֹאוּ אֶל-בָּלָעַם וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו דְּבָרֵי בָלָק: ⁸ וַיֹּאמֶר אֵלֵיהֶם לֵינוּ פֹה הַלִּילָה וְהִשְׁבַּתִּי אִתְּכֶם דָּבָר כְּאֲשֶׁר יִדְבֹר וְהוּא אֵלַי וַיִּשְׁבּוּ שְׁרֵי מוֹאָב עִם-בָּלָעַם:

ASSIGNMENT

- ◆ What is the difference in meaning between אָבִי and אָבִי?
- ◆ אָבִי my father
- ◆ אָבִי father of [construct]
- ◆ Give the absolute form of the following words in construct or with suffixes:

אָבִי	אָח	אָשְׁתִּי	אָשָׁה	פִּי	פֶּה
נָשִׁי	נָשִׁים	וּבָנָיִךְ	בָּנִים	אָשֶׁת	אִשָּׁה
עֲרַת	עֲרָה	אָבִיו	אָב	אִמֶּךָ	אִם

CHALLENGE

- ◆ Find the word פִּי in Numbers 22.

Num. 22

¹⁸ וַיַּעַן בִּלְעָם וַיֹּאמֶר אֶל-עֲבָדָי בִּלְקָם אִם-יִתֶּן-לִי בָלָק מִלֹּא בֵּיתוֹ כֶּסֶף
וְזָהָב לֹא אוֹכֵל לַעֲבֹד אֶת-פִּי יִהְיֶה אֱלֹהֵי לַעֲשׂוֹת קִטְנָה אוֹ גְדוֹלָה:

...

²⁸ וַיַּפְתָּח יְהוָה אֶת-פִּי הָאֲתוֹן וַתֹּאמֶר לְבִלְעָם מֶה-
עָשִׂיתִי לָךְ כִּי הִכִּיתָנִי זֶה שְׁלֹשׁ רָגְלִים:

³⁸ וַיֹּאמֶר בְּלִעָם אֶל-בָּלָק הִנֵּה-בָאתִי אֵלֶיךָ עֲתָה תִּזְכָּר אוֹכַל
דָּבָר מֵאוֹמָה תִּדְבָּר אֲשֶׁר יֹשִׁים אֱלֹהִים בְּפִי אֶתוּ אֲדַבֵּר:

- ♦ Translate לְפָנָי כָּל-קְהֵל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, the construct chain from Numbers 14:5, into English.

before the whole assembly of the congregation of the sons of Israel

NJPS: before all the assembled congregation of the Israelites

KJV: before all the assembly of the congregation of the children of Israel

NRSV: before all the assembly of the congregation of the Israelites

Schocken Bible: before the entire assembled community of the Children of Israel

LESSON 15

CHALLENGE

- ♦ Find as many Piel verbs as you can in Numbers 22.

Num. 22

¹ וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבֹת מוֹאָב מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן וְיָחִי: ² וַיֵּרָא בָלָק
בֶּן-צִפּוֹר אֶת כָּל-אֲשֶׁר-עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאַמְרֵי: ³ וַיָּגֵר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם מֵאֲדָם
כִּי רַב-הָיָא וַיִּקְרָן מוֹאָב מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: ⁴ וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל-זִקְנֵי מִדְיָן עֲתָה
יִלְחֲכוּ חֲקֹנָי אֶת-כָּל-סְבִיבֵיתֵינוּ כִּלְחָף הַשּׁוֹר אֶת יָרֵךְ הַשִּׁירָה וּבָלָק בֶּן-צִפּוֹר
מִלֵּךְ לְמוֹאָב בָּעֵת הַהִיא: ⁵ וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל-בָּלָעַם בֶּן-בְּעוֹר פְּתוּרָה אֲשֶׁר
עַל-הַנֶּחֱרָץ אֶרֶץ בְּנֵי-עַמּוֹ לִקְרֹא לּוֹ לֵאמֹר הִנֵּה עָם יֵצֵא מִמִּצְרָיִם הִנֵּה כֹסֶה
אֶת-עֵינֵי הָאָרֶץ וְהוּא יֹשֵׁב מִמְּלִי: ⁶ וְעַתָּה לְכָה-נָא אֲרַהֲלֵי אֶת-הָעָם הַזֶּה

כִּי־עָצוּם הוּא מִמֶּנִּי אוֹכֵל נֶכֶד־בּוֹ וְאֶנְרֶשֶׁנוּ מִן־הָאָרֶץ כִּי יִדְעָתִי אֵת אֲשֶׁר־תִּכְרֹךְ מִבְּרֹךְ וְאֲשֶׁר תֵּאָדָר יוֹאֵר: ⁷ וַיִּלְכוּ זָקְנֵי מוֹאָב וְזָקְנֵי מִדְּיָן וְקַסְמִים בְּנֵדָם וַיָּבֹאוּ אֶל־בִּלְעָם וַיִּדְּבְרוּ אֵלָיו וַדְּבָרֵי בִלְקָם: ⁸ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לֵינּוּ פֹה הַלִּילָה וְהִשְׁבַּתְתָּ אֶתְכֶם דֹּבֵר פֶּאֶשֶׁר וַדְּבָרֵי יְהוָה אֵלַי וַיִּשְׁבוּ שְׂרֵי־מוֹאָב עִם־בִּלְעָם: ⁹ וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־בִּלְעָם וַיֹּאמֶר מִי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה עִמָּךְ: ¹⁰ וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־אֱלֹהִים בִּלְקָם בֶּן־צֶפֶר מִלֶּדֶ מוֹאָב שְׁלַח אֵלָי: ¹¹ הִנֵּה הֵעָם הֵיכָא מִמִּצְרַיִם וַיָּבֹא אֶת־עֵין הָאָרֶץ עֹפָה לִבָּה קִבְּה־לִּי אֹתוֹ אוֹכֵל לִהְלָחֵם בּוֹ וַיִּגְרֹשְׁתִּיו: ¹² וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־בִּלְעָם לֹא תִלְךָ עִמָּהֶם לֹא תֵאָדָר אֶת־הָעָם כִּי בְרוּךְ הוּא: ¹³ וַיָּקָם בִּלְעָם בַּבֶּקֶר וַיֹּאמֶר אֶל־שְׂרֵי בִלְקָם לָכוּ אֶל־אַרְצְכֶם בִּי מֵאֵן יְהוָה לַתֵּתִי לַהֲלָךְ עִמָּכֶם: ¹⁴ וַיִּקְוֹמוּ שְׂרֵי מוֹאָב וַיָּבֹאוּ אֶל־בִּלְקָם וַיֹּאמְרוּ מֵאֵן בִּלְעָם הִלְךָ עִמָּנוּ: ¹⁵ וַיִּסָּפֶר עוֹד בִּלְקָם שְׁלַח שְׂרֵי רַבִּים וְנִכְבָּדִים מֵאֵלֶּה: ¹⁶ וַיָּבֹאוּ אֶל־בִּלְעָם וַיֹּאמְרוּ לוֹ פֹּה אָמַר בִּלְקָם בֶּן־צֶפֶר אֶל־נָא תִפְנֹעַ מִהֲלָךְ אֵלַי: ¹⁷ כִּי־כִבְדָּה אִכְבַּדְךָ מְאֹד וְכָל אֲשֶׁר־תֹּאמַר אֵלַי אֶעֱשֶׂה וְלִכְבֹּד נָא קִבְּה־לִּי אֵת הָעָם הַזֶּה: ¹⁸ וַיַּעַן בִּלְעָם וַיֹּאמֶר אֶל־עַבְדִּי בִלְקָם אִם־יִמְלֹךְ בִּלְקָם מֵלֵא בֵיתוֹ כִּסֵּף וְזָהָב לֹא אוֹכֵל לַעֲבֹד אֶת־פִּי יְהוָה אֱלֹהֵי לַעֲשׂוֹת קִטְנָה אֲוִי גְדוּלָּה: ¹⁹ וְעֹפָה שָׁבוּ נָא בְּזַהֲרָם אֲתֶם הַלִּילָה וְאִדְעָה מִה־יִּסָּפֶר יְהוָה דְּבָרֵי עַמִּי: ²⁰ וַיָּבֹא אֱלֹהִים וְאֶל־בִּלְעָם לִילָה וַיֹּאמֶר לוֹ אִם־לִקְרָא לָךְ בָּאוּ הָאֲנָשִׁים קוֹם לָךְ אֲתָם וְאִדְ אֶת־הַדְּבָר אֲשֶׁר־אָדַבְרָה אֵלֶיךָ אֹתוֹ תַעֲשֶׂה:

...

³¹ וַיִּגַּל יְהוָה אֶת־עֵינָי בִּלְעָם וַיֵּרָא אֶת־מִלְאָךְ יְהוָה נֹצֵב בְּדֶרֶךְ וְחֹרֵף שְׁלֹפָה בִּדְרוֹ וַיִּקַּד וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לְאַפּוֹ: ³² וַיֹּאמֶר אֵלָיו מִלְאָךְ יְהוָה עַל־מֹה הִכִּיתָ אֶת־אַתְנָדָה זֶה שְׁלוֹשׁ רִגְלִים הִנֵּה אֲנִכִּי יִצְאָתִי לְשֹׁטֵן כִּי־יִגְרַם תִּדְרֹךְ לַנֶּגֶד: ³³ וְתִרְאֵנִי הָאֲתוֹן וְתֵת לִפְנֵי זֶה שְׁלוֹשׁ רִגְלִים אוֹלֵי נִטְתָּה מִפְּנֵי כִי עָתָה גַם־אֲחַכָּה תִרְגַּמִּי וְאוֹתָהּ תַחֲיִיתִי: ³⁴ וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־מִלְאָךְ יְהוָה חֲטָאתִי בִּי לֹא יִדְעָתִי כִּי אֲתָה נֹצֵב לִקְרָאתִי בְּדֶרֶךְ וְעָתָה אִם־רַע בְּעֵינֶיךָ אֲשׁוּבָה לִי: ³⁵ וַיֹּאמֶר מִלְאָךְ יְהוָה אֶל־בִּלְעָם לָךְ עַם־הָאֲנָשִׁים וְאַפָּס אֶת־

הַדָּבָר אֲשֶׁר-אָדָּבָר אֵלָיוּ אֹתוֹ תִּדְבָּר וַיִּלָּךְ בַּלֶּעַם עִם-שְׂרֵי בָלָק: ³⁶ וַיִּשְׁמַע בָּלָק כִּי בָא בַלֶּעַם וַיֵּצֵא לִקְרָאתוֹ אֶל-עִיר מוֹאָב אֲשֶׁר עַל-גְּבוּל אֲרָזָן אֲשֶׁר בְּקֶצֶה הַגְּבוּל: ³⁷ וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל-בַּלֶּעַם הֲלֹא שָׁלַח שְׁלֹחֹתַי אֵלָיִךְ לִקְרֹא-לָיִךְ לָמָּה לֹא-הִלַּכְתָּ אֵלָיִי הָאֲמֹנִים לֹא אוֹכַל בְּכַדְךָ: ³⁸ וַיֹּאמֶר בַּלֶּעַם אֶל-בָּלָק הִנֵּה-בֹאֲתִי אֵלָיִךְ עִתָּה הִיכֹנֹל אוֹכַל דָּבָר מֵאוֹמָה הַדָּבָר אֲשֶׁר יֵשִׁים אֱלֹהִים בְּפִי אֹתוֹ אֲדַבֵּר: ³⁹ וַיִּלָּךְ בַּלֶּעַם עִם-בָּלָק וַיָּבֹאוּ קִרְיַת חֶזְקוֹת: ⁴⁰ וַיִּזְבַּח בָּלָק בֶּקָר וַיֵּצֵאֵן וַיִּשְׁלַח לְבַלֶּעַם וּלְשָׂרִים אֲשֶׁר אִתּוֹ: ⁴¹ וַיָּתִי בְּכֶקֶר וַיִּשָּׂח בָּלָק אֶת-בַּלֶּעַם וַיַּעֲלֵהוּ בַּמֹּנֹת בָּעַל וַיִּרְא מִשָּׁם קֶצֶה הָעָם:

- ♦ Find as many Hiphil verbs as you can in Numbers 22.

Num. 22

⁸ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לֵינוּ פֹה תִלְיִלָה וְהִשְׁבַּתִּי אִתְּכֶם דָּבָר כַּאֲשֶׁר יִדְבָּר יְהוָה אֵלַי וַיֵּשְׁבוּ שְׂרֵי-מוֹאָב עִם-בַּלֶּעַם: ... ¹⁵ וַיִּסַּר עוֹד בָּלָק שְׁלֹחַ שְׂרָיִם רַבִּים וַנִּכְבְּדוּם מֵאֲלָה: ... ¹⁹ וַעֲתָה שְׂבוּ נָא בְּנֵה גִם-אֹתָם תִּלְיִלָה וְאִדְעָה מַה-יִּסַּר יְהוָה דָּבָר עִמִּי: ... ²³ וַתֵּרָא הָאֵתוֹן אֶת-מִלְאָךְ יְהוָה נֹצֵב בְּדֶרֶךְ וַחֲרָבוֹ שֶׁל וּפָה בִידּוֹ וַתֵּט הָאֵתוֹן מִן-הַדֶּרֶךְ וַתִּלָּךְ בַּשָּׂדֶה וַיֵּךְ בַּלֶּעַם אֶת-הָאֵתוֹן לְחַטָּאתָה הַדֶּרֶךְ: ²⁴ וַיַּעֲמֵל מִלְאָךְ יְהוָה בְּמִשְׁעוֹל הַכֹּרֵמִים גָּדַר מִזֶּה וַגָּדַר מִזֶּה: ²⁵ וַתֵּרָא הָאֵתוֹן אֶת-מִלְאָךְ יְהוָה וַתִּלְחֹץ אֶל-חֲקִיר וַתִּלְחֹץ אֶת-רִגְלֵי בַלֶּעַם אֶל-חֲקִיר וַיִּסַּר לְחַטָּאתָה: ²⁶ וַיִּסַּר מִלְאָךְ יְהוָה עֲבוֹד וַיַּעֲמֵל בְּמִקְוֹם צֹר אֲשֶׁר אֵין-דֶּרֶךְ לְנִשְׁתּוֹת יָמִין וּשְׂמֹאל: ²⁷ וַתֵּרָא הָאֵתוֹן אֶת-מִלְאָךְ יְהוָה וַתִּרְבֹּץ תַּחַת בַּלֶּעַם וַיַּחֲרֹאֲף בַּלֶּעַם וַיֵּךְ אֶת-הָאֵתוֹן בְּמַקֵּל: ²⁸ וַיַּפְתָּח יְהוָה אֶת-פִּי הָאֵתוֹן וַתֹּאמֶר לְבַלֶּעַם מַה-עֲשִׂיתִי לָךְ כִּי הִכִּיתָנִי זֶה שְׁלֹשׁ רִגְלִים: ²⁹ וַיֹּאמֶר בַּלֶּעַם לְאֵתוֹן כִּי הִתְעַלְלָתָּ בִּי לוֹ יִשְׁ-חַרְבֵּל בְּיָדִי כִּי עֲתָה תִרְגָּזִיךְ: ³⁰ וַתֹּאמֶר הָאֵתוֹן אֶל-בַּלֶּעַם הֲלוֹא אֲנִי אֲתִנֶּךָ אֲשֶׁר-דָּכַכְתָּ עָלַי מֵעוֹדךָ עַד-הַיּוֹם הַזֶּה

הַחֶסֶדן הַסִּפְּנִיתִי לַעֲשׂוֹת לָךְ כֹּה וַיֹּאמֶר לָא: ³¹ וַיִּגַּל יְהוָה אֶת־עֵינֵי בָלָעַם וַיֵּרָא אֶת־מַלְאָךְ יְהוָה נֹצֵב בְּדֶרֶךְ וְתִרְכּוּ שְׁלֹפָה בְּיָדָהּ וַיִּקְרָא וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לְאַפְּיוֹ: ³² וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַלְאָךְ יְהוָה עַל־מָה הַכִּיתָ אֶת־אַתְנָדָה זֶה שְׁלוֹשׁ רִגְלִים הִנֵּה אֲנִכִּי וַיִּצְאָתִי לְשֹׁטֵן כִּי־יָרַט הַדֶּרֶךְ לְנִגְדִי: ³³ וַתֵּרָאֵנִי הָאֲתוֹן וַתֵּט לִפְנֵי זֶה שְׁלֹשׁ רִגְלִים אוֹלֵי נִטְתָּה מִפְּנֵי כִי עָתָה גַם־אַתְּכָה תִּרְגְּמִי וְאוֹתָהּ תַּחְיִיתִי: ... ⁴¹ וַיְהִי בַּבֹּקֶר וַיִּקָּח בָּלָק אֶת־בָּלָעַם וַיַּעֲלֵהוּ בְּמֹת כָּעֵל וַיֵּרָא מִשָּׁם קֶצֶה הָעָם:

- ♦ Find as many Hitpa'el verbs as you can in Numbers 22.

Num. 22

²² וַיַּחֲרֹאֲרָ אֱלֹהִים כִּי־הוֹלֵךְ הוּא וַיִּתְּצֵב מַלְאָךְ יְהוָה בְּדֶרֶךְ לְשֹׁטֵן לוֹ וְהוּא רֹכֵב עַל־אַתְנָד וּשְׁנֵי נִעְרָיו עִמּוֹ: ... ²⁹ וַיֹּאמֶר בָּלָעַם לְאַתָּן כִּי הִתְעַלְלָתָ כִּי לֹא יִשְׁתַּחֲוֶה בְּיָדֵי כִי עָתָה תִּרְגְּמִידָה:

LESSON 16

ASSIGNMENT

- ♦ What is the difference between the phrases מַה־זֹּאת עֲשִׂית and מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ?
 - ♦ עֲשִׂית is addressed to a woman (2 f. s.).
 - ♦ עָשִׂיתָ is addressed to a man (2 m. s.).

- ♦ Translate the following phrases into English:

בַּת־בְּנֵי אֹתִי	Whose daughter are you?
לָמָּה אָמַרְתָּ אֶתְחִי הוּא	Why did you say, "She is my sister"?
מִדּוּעַ עָשִׂיתָן הַדָּבָר הַזֶּה	Why did you do this thing?

CHALLENGE

- ♦ Find five questions in Numbers 22 and identify how they are asked; find the unique examples in that chapter of **וַיִּשׂ** and of **וַיִּן**.

Num. 22

9 וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־בִּלְעָם וַיֹּאמֶר מִי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה עִמָּךְ: 26 ... וַיֹּסֶף מִלֵּאד־יְהוָה עֲבֹד וַיַּעֲמֹל בְּמִקְוֹם צֹר אֲשֶׁר אֵין־דֶּרֶךְ לְנִשְׁתּוֹת יָמִין וּשְׂמֹאֹל: 27 וַתֵּרָא הָאֵתוֹן אֶת־מִלְאָךְ יְהוָה וַתִּרְבֹּץ תַּחַת בִּלְעָם וַיַּחֲרֹץ־אָף בִּלְעָם וַיִּן אֶת־הָאֵתוֹן בְּמִקְלֵ: 28 וַיִּפְתַּח יְהוָה אֶת־פִּי הָאֵתוֹן וַתֹּאמֶר לְבִלְעָם מַח־עֲשִׂיתָ לָּךְ כִּי הִכִּיתָנִי זֶה שְׁלֹשׁ רִגְלִים: 29 וַיֹּאמֶר בִּלְעָם לָאֵתוֹן כִּי הִתְעַלְלָתָ בִּי לֹא וְשִׁחֲרַב בְּיָדִי כִי עָתָה תִּרְגְּמִיד: 30 וַתֹּאמֶר הָאֵתוֹן אֶל־בִּלְעָם הֲלֹא אָנֹכִי אֶתְנֶה אֲשֶׁר־רָכַבְתָּ עָלַי מֵעוֹדָךְ עַד־הַיּוֹם הַזֶּה הִחֲסִיבְנִי הַסִּפְנִיתִי לַעֲשׂוֹת לָךְ כֹּחַ: 31 וַיַּגֵּל יְהוָה אֶת־עֵינָיו בִּלְעָם וַיֹּרֶא אֶת־מִלְאָךְ יְהוָה נֹצֵב בְּדֶרֶךְ וַתִּרְבֹּץ שְׁלֹפָה בְּיָדוֹ וַיִּקַּד וַיִּשְׁתַּחוּ לְאַפָּיו: 32 וַיֹּאמֶר אֵלָיו מִלְאָךְ יְהוָה עַל־לָמָּה הִכִּיתָ אֶת־אֶתְנֶךָ זֶה שְׁלֹשׁ רִגְלִים הִנֵּה אָנֹכִי יִצְאָתִי לִשְׁטֹן כִּי־יִרַט הַדֶּרֶךְ לְנִגְדִי: 33 וַתֵּרָאֲנִי הָאֵתוֹן וַתִּלְכְּנִי זֶה שְׁלֹשׁ רִגְלִים אוֹלִי נִטְתָּה מִפְּנֵי כִי עָתָה גַם־אֶתְכָּה תִּרְגְּמִי וְאוֹתָהּ הִתְנִיתִי: 34 וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־מִלְאָךְ יְהוָה חֲטָאתִי בִּי לֹא יָדַעְתִּי כִּי אַתָּה נֹצֵב לִקְרֹאתִי בְּדֶרֶךְ וַעֲתָה אֶסַּרְעַ בְּעֵינַיִךְ אֲשׁוּבָה לִי: 35 וַיֹּאמֶר מִלְאָךְ יְהוָה אֶל־בִּלְעָם לֵךְ עִם־הָאֲנָשִׁים וְאַפְסָ אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר־אָדַרְבָּ

אליך אתו תדבר וגילך בלעם עם-שגרי בלק: ³⁶ וישמע בלק פי בא
בלעם ויצא לקראתו אל-עיר מואב אשר על-גבול ארנן אשר בקצה
הגבול: ³⁷ ויאמר בלק אל-בלעם הלא שלח שלחתי אליך לקרא-לך
למה לא-הלכת אלי? תאמנם לא אוכל כבודך: ³⁸ ויאמר בלעם אל-
בלק הנה-באתי אליך עתה תוכל אוכל דבר מאומה הדבר אשר ישים
אלהים בפי אתו אדבר: ³⁹ וגילך בלעם עם-בלק ויבאו קרית חצות:
⁴⁰ ויזבח בלק בקר וצאן וישלח לבלעם ולשגרים אשר אתו: ⁴¹ ויחי
בבקר ויבשר בלק את-בלעם ויעלהו במוֹת בעל ויגא משם קצה העם:

LESSON 17

ASSIGNMENT

- ♦ Translate the following phrases into English:

והמלך דוד זקן

And King David was old.

איש יוצא מן-העיר

A man was coming out of the city.

השומרים אתי

Those who are guarding me.

השפט כל-הארץ לא יעשה משפט:

Shall the Judge of all the earth not do justice?

CHALLENGE

- ♦ Find the three Qal passive participles in Numbers 22.

Num. 22

¹² וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל-בִּלְעָם לֹא תֵלֵךְ עִמָּהֶם לֹא תֵאדָר אֶת-הָעָם כִּי בְרִיךְ הוּא :

...

²³ וַתֵּרָא הָאִתּוֹן אֶת-מִלְאָךְ יְהוָה נֹצֵב בְּדֶרֶךְ וַתִּרְבּוּ שְׁלוֹפָה בְּיָדוֹ וַתֵּטַח הָאִתּוֹן מִן-תֵּדֶרֶךְ וַתֵּלֶךְ בַּשִּׁירָה וַיָּךְ בִּלְעָם אֶת-הָאִתּוֹן לְהַטִּיטָהּ הַדֶּרֶךְ :

...

³¹ וַיַּגֵּל יְהוָה אֶת-עֵינָיו בִּלְעָם וַיֵּרָא אֶת-מִלְאָךְ יְהוָה נֹצֵב בְּדֶרֶךְ וַתִּרְבּוּ שְׁלֹפָה בְּיָדוֹ וַיִּקְדּוּ וַיִּשְׁתַּחוּ לְאַפָּיו :

- ♦ Find as many Qal active participles as you can in Numbers 22.

Num. 22

⁵ וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל-בִּלְעָם בֶּן-בְּעוֹר פְּתוּרָה אֲשֶׁר עַל-הַנֶּחֱדָר אֶרֶץ בְּנֵי-עַמּוֹ לְקַרְאֵלֹו לֵאמֹר הִנֵּה עִם יִצְחָק מִמִּצְרַיִם הִנֵּה כֹסֶה אֶת-עֵין הָאָרֶץ וְהוּא יֵשֵׁב מִמְּלִי :

...

¹¹ הִנֵּה הָעָם הַיִּצְחָק מִמִּצְרַיִם וַיָּכֶס אֶת-עֵין הָאָרֶץ עֲתִידָה לִכְהַן קָבָה-לִי אֹתוֹ אוֹלֵי אוֹכֵל לְהִלָּחֶם בּוֹ וַיַּגְרִשְׁתּוּ :

...

²² וַיַּחֲרֹאֲךָ אֱלֹהִים כִּי-חִלָּךְ הוּא וַיִּתְנַצֵּב מִלְאָךְ יְהוָה בְּדֶרֶךְ לְשַׁטֵּן לוֹ וְהוּא רָכַב עַל-אַתְנֹו וַיִּשְׁנֶה נִעְרָיו עִמּוֹ :

ASSIGNMENT

- Write the following numbers in numerals:

ארבעה ושבועים אלף ונש מאות	74,600
שבע ושלשים ומאת שנה	137 years
מאת אלף ושמנים אלף ושמשת אלפים וארבע מאות	186,400
עשרים ושנים אלף ושלשים וארבעה	22,034
תשע מאות וארבעים וחמשה	945

CHALLENGE

- Find all the occurrences in Numbers 22 of the word רָגַל and make sure you understand the different ways they are being used.

Num. 22

²⁵ וַתֵּרָא הָאֵתוֹן אֶת־מִלְאָךְ יְהוָה וַתִּלְחַץ אֶל־הַקִּיר וַתִּלְחַץ אֶת־רַגְלָהּ בַּלֶּעָם
 אֶל־הַקִּיר וַיִּסָּף לַחֲפֹתָהּ: ²⁶ וַיִּנָּסֶף מִלְאָךְ־יְהוָה עֲבֹד וַיַּעֲמֹד בְּמִקְוֶם צֹר אֲשֶׁר
 אֵין־בְּרֶדֶד לַנָּשׁוֹת יָמִין וּשְׂמֹאל: ²⁷ וַתֵּרָא הָאֵתוֹן אֶת־מִלְאָךְ יְהוָה וַתִּרְבֵּץ
 תַּחַת בַּלֶּעָם וַיַּחֲרֹאֲף בַּלֶּעָם וַיֵּךְ אֶת־הָאֵתוֹן בַּמֶּקֶל: ²⁸ וַיַּפְתַּח יְהוָה אֶת־פִּי
 הָאֵתוֹן וַתֹּאמֶר לְבַלֶּעָם מַה־עָשִׂיתִי לָךְ כִּי כִּפִּיתִנִּי זֶה שְׁלֹשׁ רַגְלָיִם: ²⁹ וַיֹּאמֶר
 בַּלֶּעָם לָאֵתוֹן כִּי הִתְעַלְלָתָּ כִּי לֹא יִשְׁחַרְבַּ בְּגִדִּי כִּי עָתָה חֲרַגְתִּיךָ: ³⁰ וַתֹּאמֶר
 הָאֵתוֹן אֶל־בַּלֶּעָם הֲלוֹא אֲנִי אֶתְנָךְ אֲשֶׁר־דָּבַבְתָּ עָלַי מֵעוֹדְךָ עַד־הַיּוֹם הַזֶּה

הַחֶסֶד הַסִּפְּנִיתִי לַעֲשׂוֹת לְךָ כֹּה וַיֹּאמֶר לֹא: ³¹ וַיִּגַּל יְהוָה אֶת־עֵינָי בְּלֶעָם
וַיֵּרָא אֶת־מִלְאֵךְ יְהוָה נֹצֵב בְּדֶרֶךְ וְתִרְבּוֹ שְׁלֹפָה בְּדֶרֶךְ וַיִּקַּד וַיִּשְׁתַּחוּ לְאַפָּיו:
³² וַיֹּאמֶר אֵלָיו מִלְאֵךְ יְהוָה עַל־מָה הִבִּיתָ אֶת־אַתְנָךְ זֶה שְׁלוֹשׁ רִגְלִים הִנֵּה
אֲנִכִּי וַיֵּצְאֵנִי לְשֹׁטֵן כִּי־יָרַט הַדֶּרֶךְ לְנִגְדִי: ³³ וַתֵּרָאֵנִי הָאֱלֹהִים וַתֵּט לִפְנֵי זֶה
שְׁלֹשׁ רִגְלִים אוֹלֵי נִטְתָּה מִפְּנֵי כִי עָתָה גַם־אֶתְּכָה תִרְגַּמְתִּי וְאוֹתָהּ תַּחֲיִיתִי:

LESSON 19

ASSIGNMENT

- ◆ Replace the guttural roots in the following verbs with the root שמר, making sure to correct the vowel pattern appropriately:

יִרְחֲצֵנִי	יִשְׁמְרוּ	פָּרַחַת	שִׁמְרַת	עֲזַבְתָּם	שִׁמְרָתָם
יַעֲמֹד	יִשְׁמֹר	פָּתוּת	שִׁמּוֹר	צִחְקָה	שִׁמְרָה
אֶעֱמֹד	אִשְׁמֹר	עֲזַבּוֹת	שִׁמּוֹרֹת	לָקַחַת	שִׁמְרָה
וַיִּשְׁמַע	וַיִּשְׁמֹר	יִשְׁלַח	יִשְׁמֹר	בָּעָרִים	שִׁמְרִים

CHALLENGE

- ◆ Find five verbs in Numbers 22 where guttural letters change the standard form.

1 וַיִּסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבוֹת מוֹאָב מֵעֵבֶר לְיַרְדֵּן יַרְחוֹ: 2 וַיֵּרָא בָלָק
 בֶּן־צִפּוֹר אֶת כָּל־אֲשֶׁר־עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאַמְרֵי: 3 וַיִּגֵּר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם מֵאֹד
 כִּי רַב־הָיָא וַיִּקְנָץ מוֹאָב מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: 4 וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל־זִקְנֵי מִדְּוָן עֹתָהּ
 לֵאמֹר הִקְהֵל אֶת־כָּל־סִבְיֹתֶינִי בַּחֹדֶשׁ הַשּׁוֹר אֶת יִרְכָּה הַשָּׂדֶה וּבָלָק בֶּן־צִפּוֹר
 מִלֶּלֶךְ לְמוֹאָב בָּעֵת הַהִוא: 5 וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל־בָּלָעָם בֶּן־בְּעוֹר פְּתוּרָה
 אֲשֶׁר עַל־הַנֶּחֱדָר אֶרֶץ בְּנֵי־עַמּוֹן לִקְרֹא־לּוֹ לֵאמֹר הִנֵּה עִם יִצְאָ מִמִּצְרַיִם הִנֵּה
 כֹּסֶף אֶת־עֵינַי הָאֶרֶץ וְהוּא יֹשֵׁב מִמְּלִי: 6 וְעַתָּה לְכֶה־נָּא אֲרַה־לִּי אֶת־הָעָם
 הַזֶּה כִּי־עֲצוּם הוּא מִמֶּנִּי אוֹלִי אוֹכַל נִכְבֹּד בּוֹ וְאֶגְרֹשְׁנו מִן־הָאֶרֶץ כִּי יִדְעֵתִי
 אֶת אֲשֶׁר־תַּכְרִךְ מִבְּרִיךְ וְאֲשֶׁר תֵּאָר יוֹאֵר: 7 וַיֵּלְכוּ זִקְנֵי מוֹאָב וּזִקְנֵי מִדְּוָן
 וּקְסָמִים בָּיָדָם וַיָּבֹאוּ אֶל־בָּלָעָם וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו דְּבָרֵי בָלָק: 8 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם
 לֵינִי כֹה הַלְיִלָה וְהַשְׁבַּתִּי אֶתְכֶם דָּבָר כַּאֲשֶׁר יִדְבֹּר יְהוָה אֵלַי וַיִּשְׁבוּ שְׂרֵי־
 מוֹאָב עִם־בָּלָעָם: 9 וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־בָּלָעָם וַיֹּאמֶר מִי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה עִמָּךְ:
 10 וַיֹּאמֶר בָּלָעָם אֶל־הָאֱלֹהִים בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר מִלֶּלֶךְ מוֹאָב שְׁלַח אֵלַי: 11 הִנֵּה
 הָעָם הַיֹּצֵא מִמִּצְרַיִם וַיִּכַּס אֶת־עֵינַי הָאֶרֶץ עֹתָהּ לְכֶה קִבְּדָה לִי אֹתוֹ אוֹלִי אוֹכַל
 לְהַלְחֵם בּוֹ וְגִרְשָׁתִּיו: 12 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־בָּלָעָם לֹא תִלָּךְ עִמָּהֶם לֹא תֵאָר
 אֶת־הָעָם כִּי בְרוּךְ הוּא: 13 וַיָּקָם בָּלָעָם בַּבֹּקֶר וַיֹּאמֶר אֶל־שְׂרֵי בָלָק לְכוּ
 אֶל־אֲרֻצֵּכֶם כִּי מֵאֵן יִהְיֶה לְחַתִּי לְהִלָּךְ עִמָּכֶם: 14 וַיִּקְוּמוּ שְׂרֵי מוֹאָב וַיָּבֹאוּ
 אֶל־בָּלָק וַיֹּאמְרוּ מֵאֵן בָּלָעָם הִלָּךְ עִמָּנוּ: 15 וַיִּסֹּף עוֹד בָּלָק שְׁלַח שְׂרֵי רִבִּים
 וְנִכְבָּדִים מֵאֵלֶּה: 16 וַיָּבֹאוּ אֶל־בָּלָעָם וַיֹּאמְרוּ לוֹ כֹּה אָמַר בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר
 אֶל־נָא תִמְנַע מִחִלָּךְ אֵלַי: 17 כִּי־כַבֵּד אֶכְבְּדְּךָ מֵאֹד וְכָל אֲשֶׁר־תֹּאמַר אֵלַי
 אֶעֱשֶׂה וּלְכֶה־נָּא קִבְּדָה לִי אֶת הָעָם הַזֶּה: 18 וַיַּעַן בָּלָעָם וַיֹּאמֶר אֶל־עַבְדִּי
 בָּלָק אִם־יִתֵּן־לִי בָּלָק מָלֵא בִיתוֹ כֶּסֶף וְזָהָב לֹא אוֹכַל לַעֲבֹל אֶת־פִּי יְהוָה
 אֱלֹהֵי לַעֲשׂוֹת קִטְשָׁה אוֹ גְדוּלָּה: 19 וְעַתָּה שָׁבוּ נָא בָּיְתָה גַם־אַתֶּם הַלְיִלָה וְאִדְּעָה
 מִה־יִּסֹּף יְהוָה דְּבַר עָמִי: 20 וַיָּבֹא אֱלֹהִים וַאֲלֵהֶם לֵילָה וַיֹּאמֶר לוֹ אִם־
 לִקְרֹא לְךָ בָּאוּ הָאֲנָשִׁים קוּם לְךָ אִתָּם וְאֵךְ אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר־אָדַבְּרָה אֵלֶיךָ
 אֹתוֹ תַעֲשֶׂה: 21 וַיָּקָם בָּלָעָם בַּבֹּקֶר וַיַּחְבֹּשׁ אֶת־אַתָּנּוּ וַיִּלָּךְ עִם־שְׂרֵי מוֹאָב:

ASSIGNMENT

- ◆ Replace the ל"ה roots in the following verbs with the root שׁמר, making sure to correct the vowel pattern appropriately:

שָׁמַר	עָשָׂה	שָׁמְרָת	עָשָׂה	וַיִּשְׁמַר	וַיַּחֲזִי
שָׁמְרָתִי	קָנִיתִי	נִשְׁמַר	נָרְאָה	שָׁמְרָה	עָשִׂיה
יִשְׁמְרוּ	יֵרְאוּ	שָׁמְרֶתָן	רֵאִיתָן	שָׁמְרֶתֶם	עָשִׂיתֶם
תִּשְׁמְרֶנָּה	תִּרְאֶינָה	שָׁמְרִים	עָשִׂים	שָׁמְרָה	עֲנִתָה

CHALLENGE

- ◆ Find five examples of ל"ה verbs in Numbers 22. (All the examples given here are Qal verbs.)

Num. 22

¹ וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבוֹת מוֹאָב מֵעֵבֶר לְיַרְדֵּן וַיָּחֳזֶה: ² וַיִּרְא בָלָק
 בֶּן-צִפּוֹר אֶת כָּל-אֲשֶׁר-עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאַמְרֵי: ¹⁷ ... כִּי-כַבֵּד אֶכְבְּדֶךָ מְאֹד
 וְכָל אֲשֶׁר-תֹּאמַר אֵלַי אֶעֱשֶׂה וְלִכְהֶנָּה קָבַח-לִי אֶת הָעָם הַזֶּה: ¹⁸ וַיַּעַן בָּלָעַם
 וַיֹּאמֶר אֶל-עֲבָדָי בָּלָק אִם-יִתֶּן-לִי בָלָק מָלֵא בִיתִי בָסָף וְזֶהָב לֹא אוֹכֵל לַעֲבָר
 אֶת-פִּי וַיְהִי וְאֵלָהִי לַעֲשׂוֹת קִטְנָה אוֹ גְדוֹלָה: ¹⁹ וַעֲתָה שָׁבוּ נָא בְּזֶה גַם-אַתֶּם
 הַלֵּילָה וְאִדְעָה מַה-יִּסַּף יְהוָה דִּבֶּר עִמִּי: ²⁰ וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל-בָּלָעַם לֵילָלָה
 וַיֹּאמֶר לוֹ אִם-לִקְרָא לָךְ בָּאוּ הָאֲנָשִׁים קוֹם לָךְ אַתֶּם וְאֶת-הַדִּבְרָה אֲשֶׁר-
 אֲדַבֵּר אֵלֶיךָ אַתָּה תַעֲשֶׂה: ²¹ וַיָּקָם בָּלָעַם בַּבֹּקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת-אַתָּנֹו וַיֵּלֶךְ עִם-שְׁגָרֵי

מואב: ²² וַיִּתֵּר אֶף אֱלֹהִים כִּי־הוֹלֵךְ הוּא וַיִּתְּנָב מִלֶּאֱד יְהוָה בְּדֶרֶךְ לִשְׁטֹן
 לוֹ וְהוּא רֹכֵב עַל־אֲתָנּוֹ וְשָׁנֵי נַעֲרָיו עִמּוֹ: ²³ וַתֵּרָא הָאֲתֹנִן אֶת־מִלְּאָד יְהוָה
 נֶצֶב בְּדֶרֶךְ וַתִּרְבּוּ שְׁלֹפָה בְּיָדוֹ וַתֵּט הָאֲתֹנִן מִן־הַדֶּרֶךְ וַתִּלָּךְ בַּשָּׂדֶה וַיָּךְ בַּלָּעַם
 אֶת־הָאֲתֹנִן לְהַטִּיחַ הַדֶּרֶךְ: ²⁴ וַיַּעֲמֹד מִלְּאָד יְהוָה בְּמַשְׁעוֹל הַכְּרֹמִים וַגֵּר מִזֶּה
 וַגֵּר מִזֶּה: ²⁵ וַתֵּרָא הָאֲתֹנִן אֶת־מִלְּאָד יְהוָה וַתִּלְחֹץ אֶל־הַקִּיֹּר וַתִּלְחֹץ אֶת־רַגְלָהּ
 בַּלָּעַם אֶל־הַקִּיֹּר וַיִּסָּף לְהַכֹּתָהּ: ²⁶ וַיִּזְסַף מִלְּאָד יְהוָה עֲבֹר וַיַּעֲמֹד בְּמִקוֹם
 צֹר אֲשֶׁר אֵין־דֶּרֶךְ לְנִשְׁוֹת יָמִין וּשְׂמֹאוֹל: ²⁷ וַתֵּרָא הָאֲתֹנִן אֶת־מִלְּאָד יְהוָה
 וַתִּרְבֹּץ פָּתַח בַּלָּעַם וַיִּתֵּר אֶף בַּלָּעַם וַיָּךְ אֶת־הָאֲתֹנִן בַּמִּקֵּל: ²⁸ וַיַּפְתַּח יְהוָה
 אֶת־פִּי הָאֲתֹנִן וַתֹּאמֶר לְבַלָּעַם מַה־עֲשִׂיתִי לָךְ כִּי הִכִּיתִנִי זֶה שְׁלֹשׁ רִגְלִים:
²⁹ וַיֹּאמֶר בַּלָּעַם לָאֲתֹנִן כִּי הִתְעַלְלָתָּ בִּי לֹא יִשְׁתַּחֲרֵב בְּיָדִי כִּי עָתָה הִרְגִּיתִיךָ:
³⁰ וַתֹּאמֶר הָאֲתֹנִן אֶל־בַּלָּעַם הֲלוֹא אֲנֹכִי אֲתִנֶּךָ אֲשֶׁר־רַכַּבְתָּ עָלַי מִעוֹדְךָ עַד־
 הַיּוֹם הַזֶּה הִסְכַּסְנִי הַסִּכַּסְנִי לַעֲשׂוֹת לָךְ כֹּה וַיֹּאמֶר לֹא: ³¹ וַיִּגַּל יְהוָה אֶת־עֵינָיו
 בַּלָּעַם וַתֵּרָא אֶת־מִלְּאָד יְהוָה נֶצֶב בְּדֶרֶךְ וַתִּרְבּוּ שְׁלֹפָה בְּיָדוֹ וַיִּקְדַּר וַיִּשְׁתַּחוּ
 לְאִפָּיו: ³² וַיֹּאמֶר אֵלָיו מִלְּאָד יְהוָה עַל־מַה הִכִּיתָ אֶת־אֲתִנֶּךָ זֶה שְׁלֹשׁ רִגְלִים
 חֲנָה אֲנֹכִי וַיֵּצֵאתִי לִשְׁטֹן כִּי־יָרַט הַדֶּרֶךְ לְנִגְדִי: ³³ וַתֵּרָאֵנִי הָאֲתֹנִן וַתֵּט לִפְנֵי
 זֶה שְׁלֹשׁ רִגְלִים אֵילִי וַיִּטְּחָהּ מִפְּנֵי כִּי עָתָה גַם־אֶתְכָּה הִרְגִּיתִי וְאוֹתָהּ הִחִיתִי:
³⁴ וַיֹּאמֶר בַּלָּעַם אֶל־מִלְּאָד יְהוָה חֲסֹאתִי בִּי לֹא יִדְעֵתִי כִּי אֲתָה נֶצֶב לִקְרָאתִי
 בְּדֶרֶךְ וַעֲתָה אִם־עַר עֲשִׂיתָ אֲשׁוּכָה לִי: ³⁵ וַיֹּאמֶר מִלְּאָד יְהוָה אֶל־בַּלָּעַם
 לָךְ עַם־הָאֲנָשִׁים וְאַפְסִי אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר־אַדְבָּר אֵלֶיךָ אַתָּה תִּדְבָּר וַיִּלָּךְ בַּלָּעַם
 עַם־שָׂרֵי בָלָק: ³⁶ וַיִּשְׁמַע בָּלָק כִּי כֹה בַלָּעַם וַיֵּצֵא לִקְרָאתוֹ אֶל־עֵיר מוֹאָב
 אֲשֶׁר עַל־גְּבוּל אֲרָנָן אֲשֶׁר בְּקִצֵּה הַגְּבוּל: ³⁷ וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל־בַּלָּעַם הֲלֹא
 שָׁלַח שְׁלֹחָתִי אֵלֶיךָ לִקְרָאֲלֶיךָ לָמָּה לֹא־הִלַּכְתָּ אֵלָי הֲאִמְנָם לֹא אוֹכַל בְּכֶדֶךָ:
³⁸ וַיֹּאמֶר בַּלָּעַם אֶל־בָּלָק הִנֵּה־בָאתִי אֵלֶיךָ עָתָה תִּכְבֹּל אוֹכַל דָּבָר מֵאוֹמָה
 הַדָּבָר אֲשֶׁר יֵשִׁים אֲלֵתִים בְּפִי אַתָּה אֲדַבֵּר: ³⁹ וַיִּלָּךְ בַּלָּעַם עַם־בָּלָק וַיָּבֹאוּ
 קָרְיַת חֲצוֹת: ⁴⁰ וַיִּזְבַּח בָּלָק בָּקָר וַצִּאֵן וַיִּשְׁלַח לְבַלָּעַם וּלְשָׂרִים אֲשֶׁר אִתּוֹ:
⁴¹ וַיָּתִי בַּבֶּקֶר וַיִּקַּח בָּלָק אֶת־בַּלָּעַם וַיַּעֲלֵהוּ בָמֹת בָּעַל וַיֵּרָא מִשֶּׁם קִצֵּה הָעָם:

ASSIGNMENT

- Identify the roots of the following verbs:

נָפַל	וַיִּפֹּל	נָתַן	תָּתֵנוּ	יָצַר	וַיִּצֹר
יָטַב	וַיֵּיטֵב	יָלַד	וַתֵּלֶד	נָטַע	תָּטְעִי
יָשַׁב	תָּשַׁב	יָרַד	נָרַד	יָצָא	יָצָא
רָאָה	וַיִּרְאֵהוּ	יָרָא	אִירָא	נָשָׂא	וַיִּשָּׂאוּ

CHALLENGE

- Find two examples of נָטַח in Numbers 22, plus as many other 1st-נ verbs as you can.

Num. 22

¹ וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבוֹת מוֹאָב מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן יִרְחוֹ: ס ... ⁶ וַעֲתָה לָכֶּה-נָּא אֶרְחֶה-לִּי אֶת-הָעָם הַזֶּה כִּי-עֲצוּם הוּא מִמֶּנִּי אוֹלִי אוֹכַל נִכְחֶה-בּוֹ וְאֶנְרָשְׁנוּ מִן-הָאָרֶץ כִּי יִדְעֵתִי אֵת אֲשֶׁר-תִּבְרָךְ מִבְּרָךְ וְאֲשֶׁר תָּאֵר יוֹאֵר: ... ¹³ וַיָּקָם בַּלְעָם בִּבְקֹר וַיֹּאמֶר אֶל-שְׁרִי בָלָק לֵכּוּ אֶל-אֲדָמָכֶם בִּי מֵאֵן יִהְיֶה לְתַתִּי לְחֹלֶךְ עִמָּכֶם: ¹⁴ וַיִּקְוִמוּ שְׁרֵי מוֹאָב וַיָּבֹאוּ אֶל-בָּלָק וַיֹּאמְרוּ מֵאֵן בַּלְעָם הָלַךְ עִמָּנוּ: ¹⁵ וַיִּסֹּף עוֹד בָּלָק שְׁלַח שְׂרָיִם רַבִּים וְנִכְבְּדִים מֵאֵלֶּה: ¹⁶ וַיָּבֹאוּ אֶל-בַּלְעָם וַיֹּאמְרוּ לוֹ זֶה אָמַר בָּלָק בְּרַצְפוֹר אֶל-נָא תִפְנַע מִחֲלֹךְ אֵלַי: ¹⁷ כִּי-כִבֵּד אֶכְבְּדֶךָ מְאֹד וְכָל אֲשֶׁר-תֹּאמַר אֵלַי אֶעֱשֶׂה וְלָכֶּה-נָּא קִבְּהָ לִּי אֵת הָעָם

הזה: ¹⁸ ונענן בלעם ויאמר אל-עבדך בלק אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבר את-יהוה אלהי לעשות קטנה או גדולה: ¹⁹ ועתה שבו נא בזה גם-אתם הלילה ואדע מה-ינסף יהוה דבר עמי: ²⁰ ויבא אלהים ואל-בלעם לילה ויאמר לו אם-לקרא לך באו האנשים קום לך אתם ואד את-הדבר אשר-אדבר אליך אתו תעשה: ²¹ ויגס בלעם בפקר ויחבש את-אתנו וילך עם-שני מואב: ²² ויחר-אף אלהים כי-הולך הוא ויתנצב מלאך יהוה בדרך לשטן לו והוא רכב על-אתנו ושני נערי עמו: ²³ ותרא האתון את-מלאך יהוה בדרך ותרבו שלופה בידי ותט האתון מן-הדרך ותלך בשדה ויד בלעם את-האתון להטתה הדרך: ²⁴ ויעמד מלאך יהוה במשעול חברים גדר מזה וגדר מזה: ²⁵ ותרא האתון את-מלאך יהוה ותלחץ אל-חמור ותלתץ את-רגל בלעם אל-חמור וינסף להפכתה: ²⁶ וינסף מלאך-יהוה עבד ויעמד במקום צר אשר איז-דרך לנסות ימיו ושמואל: ²⁷ ותרא האתון את-מלאך יהוה ותרפץ תחת בלעם ויחר-אף בלעם ויד את-האתון במקל: ²⁸ ויפתח יהוה את-פי האתון ותאמר לבלעם מה-עשיתי לך כי הכיתני זה שלש רגלים: ²⁹ ויאמר בלעם לאתון כי התעללת בי לו יש-חרב בידי כי עתה תרגתיו: ³⁰ ותאמר האתון אל-בלעם הלא אנכי אתנך אשר-רכבת עלי מעודך עד-היום הזה הספן הספנתי לעשות לך כח ויאמר לא: ³¹ ויגל יהוה את-עיני בלעם וירא את-מלאך יהוה נצב בדרך ותרבו שלופה בידי וימד וישתחו לאפיו: ³² ויאמר אליו מלאך יהוה על-מה הכית את-אתנך זה שלוש רגלים הגה אנכי יצאתי לשטן כי-גרס הדרך לנגדי: ³³ ותראני האתון ותט לפני זה שלש רגלים אולי נטתה מפני כי עתה גם-אתכה תרגתי ואותה תחיתי: ³⁴ ויאמר בלעם אל-מלאך יהוה חסאתי כי לא ידעתי כי אתה נצב לקראתי בדרך ועתה אם-רע בעיניך אשובה לי:

- ♦ Find as many 1st-³ verbs in Numbers 22 as you can. (The irregular verb יכל, which you will learn in lesson 24, is not included here.)

Num. 22

1 וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבוֹת מוֹאָב מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן יַרְחוֹ : 2 וַיֵּרָא בָלָק
 בֶּן־צִפּוֹר אֶת כָּל־אֲשֶׁר־עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאַמְרֵי : 3 וַיִּגֵּר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם מֵאִד
 כִּי רַב־הָיָא וַיִּקְחַן מוֹאָב מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל : 4 וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל־זִקְנֵי מִדְּוָן עֹתָה
 יִלְחֲכוּ הַקְּהֵל אֶת־כָּל־סִבְיָתוֹ בְּלַחֵד הַשּׁוֹר אֶת יֶרֶק הַשָּׂדֶה וּבָלָק בֶּן־צִפּוֹר
 מְלֹךְ לְמוֹאָב בָּעֵת הַהוּא : 5 וַיִּשְׁלַח מְלָאכִים אֶל־בָּלָעַם בֶּן־בְּעוֹר פְּתוּרָה אֲשֶׁר
 עַל־הַנֶּחֱר אֶרֶץ בְּנֵי־עַמּוֹן לִקְרֹא־לּוֹ לֵאמֹר הִנֵּה עָם יִצְאָ מִמִּצְרָיִם הִנֵּה כֹסֶה
 אֶת־עֵינֵי הָאָרֶץ וְהוּא יֵשֵׁב מִמְּלִי : 6 וַעֲתֵד לְכֹהֵנָא אֲרַח־לִי אֶת־הָעָם הַזֶּה
 כִּי־עָצוּם הוּא מִמֶּנִּי אוֹכֵל נֶכֶד־בּוֹ וְאֶגְרֹשׁוֹ מִן־הָאָרֶץ כִּי יִדְעֵתִי אֶת
 אֲשֶׁר־תַּבְרִךְ מִבְּרָךְ וְאֲשֶׁר תֵּאָדַר יוֹאָר : 7 וַיִּלְכוּ זִקְנֵי מוֹאָב וּזִקְנֵי מִדְּוָן וַיִּקְרְאוּ
 בְּיָדָם וַיָּבִיאוּ אֶל־בָּלָעַם וַיַּדְּבֵרוּ אֵלָיו דְּבָרֵי בָלָק : 8 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לֵינוּ פֹה
 הַלְיָלָה וְהִשְׁבַּתִּי אֶתְכֶם דָּבָר כַּאֲשֶׁר יִדְבֹּר יְהוָה אֵלַי וַיִּשְׁבּוּ שְׁרֵי־מוֹאָב עִם־
 בָּלָעַם : 9 וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־בָּלָעַם וַיֹּאמֶר מִי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה עִמָּךְ : 10 וַיֹּאמֶר
 בָּלָעַם אֶל־הָאֱלֹהִים בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר מְלֹךְ מוֹאָב שְׁלַח אֵלַי : 11 הִנֵּה הָעָם הֵי־צָא
 מִמִּצְרָיִם וַיִּכֶס אֶת־עֵינֵי הָאָרֶץ עֹתָה לְכֹהֵן קְבֹה־לִי אֹתוֹ אוֹכֵל לְהַלְחֵם
 בּוֹ וְגִרְשָׁתִּיו : 12 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־בָּלָעַם לֹא תִלָּךְ עִמָּהֶם לֹא תֵאָדַר אֶת־הָעָם
 כִּי בְרוּךְ הוּא : 13 וַיָּקָם בָּלָעַם בַּבֹּקֶר וַיֹּאמֶר אֶל־שְׁרֵי בָלָק לְכוּ אֶל־אַרְצְכֶם
 כִּי מֵאֵן יְהוָה לְתַתִּי לְהַלָּךְ עִמָּכֶם : 14 וַיָּקוּמוּ שְׁרֵי מוֹאָב וַיָּבִיאוּ אֶל־בָּלָק
 וַיֹּאמְרוּ מֵאֵן בָּלָעַם הָלַךְ עִמָּנוּ : 15 וַיִּסַּר עוֹד בָּלָק שְׁלַח שְׁרֵי רַבִּים וְנִכְבְּדִים
 מֵאֵלֶּה : 16 וַיָּבִיאוּ אֶל־בָּלָעַם וַיֹּאמְרוּ לוֹ כֹּה אָמַר בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר אֶל־נָא תִמְנַע

מחלך אלי: ¹⁷ כי כבוד אכבדך מאד וכל אשר תאמר אלי אעשה ולכה נא קבחה לי את העם הזה: ¹⁸ וינען בלעם ויאמר אל עבדי בלק אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבר את פי יהוה אליהי לעשות קטנה או גדולה: ¹⁹ ועתה שבו נא בזה גם אתם תלילוה ואדענה מה יסר יהוה דבר עמי: ²⁰ ויבא אלתיים ואל בלעם לילה ויאמר לו אם לקרא לך באו האנשים קום לך אתם ואף את הדבר אשר אדבר אליך אתו תעשה: ²¹ ויבא בלעם בבקר ויחפש את אהנו וילך עם שרי מואב: ²² ויחראף אליהם כי הולך הוא ויהי נב מלאך יהוה בדרכו לשטן לו והוא רכב על אהנו ושני נערי עמו: ²³ ותראה האתון את מלאך יהוה נצב בדרכו וחרפו שלופה בירו ותט האתון מן הדרכו ותלך בשדה ויד בלעם את האתון להטותה הדרכ: ²⁴ ויעמוד מלאך יהוה במשעול הכרמים גדר מזה וגדר מזה: ²⁵ ותרא האתון את מלאך יהוה ותלחין אל הקיר ותלתין את רגל בלעם אל הקיר ויסר להכתה: ²⁶ ויסר מלאך יהוה עבדו ויעמוד במקום צד אשר אין דרך לנשות ימין ושמאלו: ... ³⁴ ויאמר בלעם אל מלאך יהוה חטאתי כי לא ידעתי כי אתה נצב לקראתי בדרכי ועתה אסרע בעיניך אשובה לי: ³⁵ ויאמר מלאך יהוה אל בלעם לך עם האנשים ואפס את הדבר אשר אדבר אליך אתו תדבר וילך בלעם עם שרי בלק: ³⁶ וישמע בלק כי בא בלעם ויצא לקראתו אל עיר מואב אשר על גבול ארנו אשר בקצה הנגבול:

- ♦ Find the one example in Numbers 22 of directional ה.

Num. 22

⁵ וישלח מלאכים אל בלעם בן בעור פתורה אשר על הנחל ארין בגי עמו לקרא לו לאמור הנה עם יצא ממזרים הנה כסה את עין הארץ והוא ישב ממלי:

ASSIGNMENT

- ◆ What are the other four 1st-א verbs that use the unusual אָנָה pattern?

◆ אכל

◆ אבה

◆ אפה

◆ אבר

- ◆ What preposition would you use to be angry “at” someone?

◆ ב-

- ◆ Translate the following into Hebrew: *

I was angry.

תָּרָה/נִיָּחַר לִי

You (f. s.) were angry.

תָּרָה/נִיָּחַר לָךְ

* Any of these might also be answered with אָנָה and the appropriate suffix: “I was angry” — אָנָה־אֲנִי, and so forth.

Abraham was angry.

תָּרָה/וַיִּחַר לְאַבְרָהָם

She was angry.

תָּרָה/וַיִּחַר לָהּ

We were angry.

תָּרָה/וַיִּחַר לָנוּ

They (m. p.) were angry.

תָּרָה/וַיִּחַר לָהֶם

CHALLENGE

- ♦ Find examples of **לקח**, **הלך**, and **נתן** in Numbers 22; also find the two instances of anger in that chapter.

Num. 22

¹ וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבוֹת מוֹאָב מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן וַיִּרְחוּ: ² ס וַיֵּרָא בָלָק
בֶּן-צִפּוֹר אֶת בְּלִ-אֲשֶׁר-עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאַמְרֵי: ³ וַיִּגֵּר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם מֵאֲדָר
כִּי רַב-הָיָא וַיִּקְחַן מוֹאָב מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: ⁴ וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל-זִקְנֵי מִדְּיָן עֹתָה
יִלְחֲכוּ הַקְּהִלִי אֶת-כָּל-סִבְיָתוֹנוּ בְּלַחֵךְ הַשּׁוֹר אֶת יֶרֶק הַשָּׂדֶה וּבְלָק בֶּן-צִפּוֹר
מִלָּד לְמוֹאָב בָּעֵת הַהוּא: ⁵ וַיִּשְׁלַח מְלָאכִים אֶל-בָּלָעַם בֶּן-בְּעוֹר פְּתוּרָה אֲשֶׁר
עַל-הַנֶּתֶר אֶרֶץ בְּנֵי-עַמּוֹ לְקַרְאֵלֹו לֵאמֹר הִנֵּה עִם יִצְחָא מִמִּצְרַיִם הִנֵּה כֹסֶה
אֶת-עֵין הָאָרֶץ וְהוּא יֵשֵׁב מִמְּלִי: ⁶ וַעֲתָה לְכָה נָא אֲרַה-לִּי אֶת-הָעָם הַזֶּה כִּי-
עֲצוּם הוּא מִמֶּנִּי אֵילֵי אוֹכְלֵי נֶפֶח-בּוֹ וְאֶנְרִשְׁנו מִן-הָאָרֶץ כִּי יִדְעָתִי אֶת אֲשֶׁר-
הִתְבָּרַךְ מִבְּרִךְ וְאֲשֶׁר תֹּאדָר יוֹאֵר: ⁷ וַיֵּלְכוּ זִקְנֵי מוֹאָב וּזְקֵנֵי מִדְּיָן וַקְּסָמִים בְּיָדָם

וַיָּבֹאוּ אֶל-בִּלְעָם וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו דְּבָרֵי בָלָק: ⁸ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לֵינוּ פֹה הַלְלִילָה וְהִשְׁבֵּתִי אֶתְכֶם דָּבָר כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר יְהוָה אֵלַי וַיֵּשְׁבוּ שְׂרֵי-מוֹאָב עִם-בִּלְעָם:

⁹ וַיָּבֹאוּ אֱלֹהִים אֶל-בִּלְעָם וַיֹּאמֶר מִי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה עִמָּךְ: ¹⁰ וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל-הָאֱלֹהִים בָּלָק בֶּן-צֶפּוֹר מֶלֶךְ מוֹאָב שָׁלַח אֵלַי: ¹¹ הִנֵּה הֵעָם הֵימָּנָה מִמִּצְרָיִם וַיָּבֹאוּ אֶת-עֵינֵי הָאָרֶץ עִמָּךְ לֵבָּה קִבְּהָ לִּי אֲתָּו אוֹכֵל לֶחֶמְכֶם בּוֹ וְגִדְּשִׁתּוּ:

¹² וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל-בִּלְעָם לֹא תִלָּךְ עִמָּתָם לֹא תֹאכַל אֶת-חֶמֶס כִּי כְרוּךְ הוּא: ¹³ וַיָּקָם בִּלְעָם בִּבְקֹר וַיֹּאמֶר אֶל-שָׂרֵי בָלָק לֵכוּ אֶל-אֲדָצְכֶם כִּי מֵאֵן יְהוָה לַתֵּתִי לְחִלָּךְ עִמָּכֶם: ¹⁴ וַיָּקֻמוּ שְׂרֵי מוֹאָב וַיָּבֹאוּ אֶל-בָּלָק וַיֹּאמְרוּ מֵאֵן בִּלְעָם הִלָּךְ עִמָּנוּ: ¹⁵ וַיִּסָּף עוֹד בָּלָק שְׁלַח שָׂרִים רַבִּים וְנֹכְדִים מֵאֵלֶּה: ¹⁶ וַיָּבֹאוּ אֶל-בִּלְעָם וַיֹּאמְרוּ לוֹ כֹּה אָמַר בָּלָק בֶּן-צֶפּוֹר אֵל-נָא תַפְנַע מִחִלָּךְ אֵלַי: ¹⁷ כִּי-כִבֵּד אֶכְבְּדְּךָ מֵאֹד וְכָל אֲשֶׁר-תֹּאמַר אֵלַי אֶעֱשֶׂה וְלֹכַח-נָא קִבְּהָ לִּי אֵת הָעָם הַזֶּה: ¹⁸ וַיַּעַן בִּלְעָם וַיֹּאמֶר אֶל-עַבְדִּי בָלָק אִם-וַתֵּן לִי בָלָק מָלֵא בֵיתוֹ כֶּסֶף וְזָהָב לֹא אוֹכֵל לַעֲבֹל אֶת-פִּי יְהוָה אֱלֹהֵי לַעֲשׂוֹת כַּטֶּנֶה אוֹ גְדוּלָּה: ¹⁹ וְעַתָּה שָׁבוּ נָא כִּזְהָ גַם-אַתֶּם הַלְלִילָה וְאֲדַלֵּעַ מִחֶסֶף יְהוָה דְּבַר עַמִּי: ²⁰ וַיָּבֹאוּ אֱלֹהִים אֶל-בִּלְעָם לִלְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ אִם-לִקְרֹא לָךְ בָּאוּ הָאֲנָשִׁים קוֹם לָךְ אַתֶּם וְאִדְּ אֶת-תִּדְבָּר אֲשֶׁר-אָדַבְּרָה אֵלַיְךְ אֲתָּו וַיַּעֲשֶׂה: ²¹ וַיָּקָם בִּלְעָם בִּבְקֹר וַיַּחֲבֹשׂ אֶת-אַתָּנּוֹ וַיִּלָּךְ עִם-שְׂרֵי מוֹאָב: ²² וַיַּחֲרֹ-אֶף אֱלֹהִים כִּי-חִלָּךְ הוּא וַיִּתְנִיב מִלְּאִךְ יְהוָה בַּדֶּרֶךְ לְשַׁטָּן לוֹ וְהוּא רָכַב עַל-אַתָּנּוֹ וַיִּשָּׁנֵי נַעֲרָיו עִמּוֹ: ²³ וַתֵּרָא הָאֲתָנּוֹן אֶת-מִלְּאִךְ וַיְהִי נֶחֱבֵץ בַּדֶּרֶךְ וַחֲרָבּוֹ שְׁלוּפָה בְּיָדוֹ וַתֵּט אֲתָנּוֹן מִן-תִּדְבָּר וַתִּלָּךְ בַּשָּׂדֶה וַיֵּךְ בִּלְעָם אֶת-הָאֲתָנּוֹן לַחֲטָתָה הַדֶּרֶךְ: ²⁴ וַיַּעֲמֵל מִלְּאִךְ וַיְהִי בַמַּשְׁעוֹל הַכְּרָמִים גָּדַר מִנֵּה וְגָדַר מִנֵּה: ²⁵ וַתֵּרָא הָאֲתָנּוֹן אֶת-מִלְּאִךְ וַיְהִי וַתִּלָּחֶץ אֶל-הַקִּיר וַתִּלָּחֶץ אֶת-גִּרְגֹּל בִּלְעָם אֶל-תַּקִּיר וַיִּסָּף לַחֲבֹתָהּ: ²⁶ וַיִּזְכָּף מִלְּאִךְ-יְהוָה עֲבֹר וַיַּעֲמֵל בְּמִקְוֵם צָר אֲשֶׁר אֵין-דֶּרֶךְ לְנִטְוֹת יָמִין וּשְׂמֹאל: ²⁷ וַתֵּרָא הָאֲתָנּוֹן אֶת-מִלְּאִךְ וַיְהִי וַתַּרְבֵּץ תַּחַת בִּלְעָם וַיַּחֲרֹ-אֶף בִּלְעָם וַיֵּךְ אֶת-הָאֲתָנּוֹן בַּמַּקֵּל: ²⁸ וַיַּפְתַּח יְהוָה אֶת-פִּי הָאֲתָנּוֹן וַתֹּאמֶר לְבִלְעָם מַה-עֲשִׂיתִי לָךְ כִּי הִכִּיתִנִּי זֶה שְׁלַשׁ רָגְלִים: ²⁹ וַיֹּאמֶר בִּלְעָם לְאֲתָנּוֹן כִּי הִתְעַלְלָתָ כִּי לוֹ יִשְׁ-חַרְבּ בְּיָדִי כִּי עַתָּה תִּרְגַּזִּיד: ³⁰ וַתֹּאמֶר הָאֲתָנּוֹן אֶל-בִּלְעָם הֲלוֹא אָנֹכִי אֲתָנָךְ אֲשֶׁר-דִּכְבַּתָּ

עָלִי מִעֹדֶךָ עַד־הַיּוֹם הַזֶּה הִסְכַּנְתִּי לַעֲשׂוֹת לָךְ כֹּה וַיֹּאמֶר לֹא: ³¹ וַיִּגַּל יְהוָה אֶת־עֵינֵי בָלָעַם וַיֵּרָא אֶת־מִלְאָךְ יְהוָה נֹצֵב בְּדֶרֶךְ וְחֹרֶב שְׁלֹפָה בְּיָדוֹ וַיִּקְרָא וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לְאֹפְיוֹ: ³² וַיֹּאמֶר אֵלָיו מִלְאָךְ יְהוָה עַל־מָה הִכִּיתָ אֶת־אַתְנָךְ זֶה שְׁלוֹשׁ רִגְלִים הֵנָּה וְאַנְכִי וְצִאֲתִי לְשֹׁטֵן כִּי־זָרַט הִדְרֶךְ לִנְגָדִי: ³³ וַתֵּרָאֵנִי הָאֲתוֹן וַתֵּט שֶׁלֹּפְנֵי זֶה שְׁלֹשׁ רִגְלִים אוֹלִי נִטְתָּה מִפְּנֵי כִי עֲתָה גַם־אֲתַכָּה הַרְגִיתִי וְאוֹתָהּ הַחַיִּיתִי: ³⁴ וַיֹּאמֶר בָּלָעַם אֶל־מִלְאָךְ יְהוָה חֲטֵאתִי בִּי לֹא יָדַעְתִּי כִּי אַתָּה נֹצֵב לִקְרָאתִי בְּדֶרֶךְ וַעֲתָה אִם־רַע פַּעֲמִינֶיךָ אֲשׁוּבָה לִי: ³⁵ וַיֹּאמֶר מִלְאָךְ יְהוָה אֶל־בָּלָעַם לֹךְ עִם־הָאֲנָשִׁים וְאַפֶּס אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר־אָדָּבָר אֵלֶיךָ אֲתוֹ תִּדְבָּר וַיִּלְךָ בָּלָעַם עִם־שָׂרֵי בָלָק: ³⁶ וַיִּשְׁמַע בָּלָק כִּי בָּא בָלָעַם וַיֵּצֵא לִקְרָאתוֹ אֶל־עֵיר מוֹאָב אֲשֶׁר עַל־גִּבְעוֹל אֲרִזָּן אֲשֶׁר בְּקִצֵּה הַגִּבְעוֹל: ³⁷ וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל־בָּלָעַם הֲלֹא שְׁלַחְתִּי אֵלֶיךָ לִקְרָא־לָךְ לָמָּה לֹא הִלַּכְתָּ אֵלָי הֲאִמְנָם לֹא אוֹכַל בְּכֶדֶךָ: ³⁸ וַיֹּאמֶר בָּלָעַם אֶל־בָּלָק הִנֵּה־בֵּאתִי אֵלֶיךָ עֲתָה הִיכָּנֹל אוֹכַל דָּבָר מֵאוֹמָה הַדָּבָר אֲשֶׁר יֵשִׁים אֱלֹהִים בְּפִי אֲתוֹ אֲדַבֵּר: ³⁹ וַיִּלְךָ בָּלָעַם עִם־בָּלָק וַיָּבֹאוּ קִרְיַת חֻצוֹת: ⁴⁰ וַיַּזְבַּח בָּלָק בָּקָר וַיִּצְאֹן וַיִּשְׁלַח לְבָלָעַם וּלְשָׂרָיו אֲשֶׁר אֲתוֹ: ⁴¹ וַיְהִי בַּבֶּקֶר וַיִּקַּח בָּלָק אֶת־בָּלָעַם וַיַּעֲלֵהוּ בְּמֹזֶל בָּעֵל וַיֵּרָא מִשָּׁם קִצֵּה הָעָם:

LESSON 23

ASSIGNMENT

- Identify the roots of the following verbs:

יָשַׁב	וַיֵּשְׁבוּ	שָׁב	אָשׁוּב	יָשַׁב	יָשְׁבָתָה
שׁוּב	תָּשׁוּב	שָׁבָה	שָׁבוּ	יָשַׁב	תָּשׁוּבוּ
שׁוּב	וַיֵּשְׁבוּ	שׁוּב	וַיָּשָׁב	שׁוּב	שָׁבוּ
יָשַׁב	וַתֵּשֶׁב	יָשַׁב	יּוֹשֵׁב	נָשַׁב	וַיֵּשֶׁב

CHALLENGE

- ◆ Find examples of hollow verbs with ל in the middle of the root in Numbers 22. (Only Qal verbs are given here.)

Num. 22

1 וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבוֹת מוֹאָב מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן יְרֵחוֹ: 2 וַיָּרָא בָלָק
 בֶּן־צִפּוֹר אֶת כָּל־אֲשֶׁר־עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְמֹרֵי: 3 וַיָּגֵד מוֹאָב מִכֵּן הָעָם מֵאֵד
 כִּי רַב־הוּא וַיַּקְצֵן מוֹאָב מִכֵּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: 4 וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל־זִקְנֵי מִדְּוָן עֹתָהּ
 וַלְחֻכּוֹ הַקְּהֵל אֶת־כָּל־סִבִּיבֵיהֶמוּ בְּלַתִּיךָ הַשּׂוֹר אֶת יֶרֶק הַשָּׂדֶה וּבָלָק בֶּן־צִפּוֹר
 מִלֶּדָה לְמוֹאָב בָּעֵת הַהִוא: 5 וַיִּשְׁלַח מִלְאָכִים אֶל־בָּלָעַם בֶּן־בְּעוֹר פְּתוּרָה
 אֲשֶׁר עַל־הַנֶּחֱרָר אֶרֶץ בְּנֵי־עַמּוֹן לִקְרֹא־לּוֹ לֵאמֹר הִנֵּה עָם יֵצֵא מִמִּצְרַיִם הַנֶּה
 כֹּסֶף אֶת־עֵינַי הָאֶרֶץ וְהוּא יֹשֵׁב מִמְּלִי: 6 וַעֲתָה לְכָה־נָּא אֲרַה־לִּי אֶת־הָעָם
 הַזֶּה כִּי־עֲצוֹם הוּא מִמֶּנִּי אוֹלִי אוֹכֵל־נֶפֶת־בּוֹ וַאֲגַדְשֶׁנוּ מִן־הָאֶרֶץ כִּי יִדְעֵתִי
 אֶת אֲשֶׁר־תַּבְרִיךְ מִבְּרִיךְ וְאֲשֶׁר תֹּאדָר יוֹאדָר: 7 וַיֵּלְכוּ זִקְנֵי מוֹאָב וּזִקְנֵי מִדְּוָן
 וּקְסָמִים בְּיָדָם וַיָּבִיאוּ אֶל־בָּלָעַם וַיַּדְּבֵרוּ אֵלָיו דְּבָרֵי בָלָק: 8 וַיֹּאמֶר אֵלֵיהֶם
 לִינִי כֹה הַלֵּילָה וְהַשְׁבַּתִּי אֶתְכֶם דָּבָר כֹּאֲשֶׁר יַדְבֵּר יְהוָה אֵלַי וַיִּשְׁכְּבוּ שְׁרֵי־
 מוֹאָב עִם־בָּלָעַם: 9 וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־בָּלָעַם וַיֹּאמֶר מִן הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה עִמָּךְ:
 10 וַיֹּאמֶר בָּלָעַם אֶל־הָאֱלֹהִים בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר מִלֶּדָה מוֹאָב שְׁלַח אֵלַי: 11 הִנֵּה
 הָעָם הַיֵּצֵא מִמִּצְרַיִם וַיָּבֹס אֶת־עֵינַי הָאֶרֶץ עֹתָה לְכָה קְבַח־לִי אֹתוֹ אוֹלִי אוֹכֵל
 לְהַלְחֵם בּוֹ וַיַּגִּדְשֵׁתוּ: 12 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־בָּלָעַם לֹא תִלָּךְ עִמָּהֶם לֹא תֹאדָר
 אֶת־הָעָם כִּי בְרוּךְ הוּא: 13 וַיָּקָם בָּלָעַם בִּבְקָר אֶל־שְׁנֵי בָלָק לְכוּ
 אֶל־אֲדָמָכֶם כִּי מֵאֵן יְהוָה לַתַּתִּי לְהִלָּךְ עִמָּכֶם: 14 וַיִּקְדְּמוּ שְׁרֵי מוֹאָב וַיָּבִיאוּ
 אֶל־בָּלָק וַיֹּאמְרוּ מֵאֵן בָּלָעַם הִלָּךְ עִמָּנוּ: 15 וַיִּסֹּף עוֹד בָּלָק שְׁלַח שְׂרֵי רָבִים
 וְנִבְכְּדִים מֵאֵלֶּה: 16 וַיָּבִיאוּ אֶל־בָּלָעַם וַיֹּאמְרוּ לוֹ כֹּה אָמַר בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר
 אֶל־נָא תִמְנַע מִהִלָּךְ אֵלַי: 17 כִּי־כַבֵּד אֶכְבְּדְּךָ מֵאֵד וְכָל אֲשֶׁר־תֹּאמַר אֵלַי
 אֶעֱשֶׂה וּלְכָה־נָּא קְבַח־לִי אֶת הָעָם הַזֶּה: 18 וַיַּעַן בָּלָעַם וַיֹּאמֶר אֶל־עַבְדִּי בָלָק
 אִם־יִתֶּן־לִי בָלָק מֵלֹא בִיתִי בְּסֹף וְזִהְבִּי לֹא אוֹכֵל לַעֲבֹל אֶת־פִּי יְהוָה אֱלֹהֵי

לַעֲשׂוֹת קִשְׁטָה אוֹ גְדוּלָה: ¹⁹ וַעֲתָה שָׁבוּ נָא בְנֵה גַם־אַתָּם תְּלִילָה וְאַדְלָה
 מִהַיֶּסֶד וְהוֹחַ דָּבָר עִמִּי: ²⁰ וַיָּבֹא אֱלֹהִים וְאֶל־בָּלְעָם לִילָה וַיֹּאמֶר לוֹ אִם־
 לִקְרֹא לְךָ בָּאוּ הָאֲנָשִׁים קוֹם לְךָ אַתָּם וְאֵךְ אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר־אָדָּבֵר אֵלֶיךָ
 אֵתוֹ תַעֲשֶׂה: ²¹ וַיָּקָם בָּלְעָם בַּבֹּקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־אַתְנָנוֹ וַיִּלָּךְ עִם־שָׂרֵי מוֹאָב:

- ♦ Find the two examples of a hollow verb with ם in the middle of the root in Numbers 22.

Num. 22

⁸ וַיֹּאמֶר אֵלֵיהֶם לִינֹו פֹה תְלִילָה וְהִשְׁבַּחְתִּי אֶתְכֶם דָּבָר כַּאֲשֶׁר
 יְדַבֵּר וְהוֹחַ אֵלַי וַיֵּשְׁבוּ שָׂרֵי־מוֹאָב עִם־בָּלְעָם:
³⁸ וַיֹּאמֶר בָּלְעָם אֶל־בָּלָק הִנֵּה־בָאתִי אֵלֶיךָ עֲתָה הִיכּוֹל אוֹכַל
 דָּבָר מְאֹדָּמָה הַדָּבָר אֲשֶׁר יֵשִׁים אֱלֹהִים בְּפִי אֵתוֹ אֲדַבֵּר:

LESSON 24

ASSIGNMENT

- ♦ Identify the root of the following infinitives:

עֲשׂוֹת	עֲשֵׂה	לָקַח	לִקְחַת	בָּנוּת	בָּנָה
צָאָה	יָצָא	נָתַן	נָתַת	נָשָׂת	נָגַשׁ
שָׂאָה	נִשָּׂא	הִלָּךְ	לָלַכַת	שָׂבַת	יָשַׁב

CHALLENGE

- ◆ Find five infinitive forms in Numbers 22, with or without ל, and the one example with כ.

Num. 22

¹ וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבוֹת מוֹאָב מֵעֶבֶר לַיַּרְדֵּן יַרְחוֹ: ² וַיֵּרָא בָלָק בֶּן־צִפּוֹר אֶת כָּל־אֲשֶׁר־עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאַמְרֵי: ³ וַיָּגֵר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם מְאֹד כִּי רַב־הָיָא וְנִקְץ מוֹאָב מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: ⁴ וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל־זִמְרִי בֶן־בְּלָם וַיִּלְחֲכוּ הַקְּהֵל אֶת־כָּל־סִבִּיבֵיהֶמוּ בְּלִחְךָ הַשּׁוֹר אֶת יֶרֶק הַשָּׂדֶה וּבָלָק בֶּן־צִפּוֹר מִלֶּךְ לְמוֹאָב בָּעֵת הַהִוא: ⁵ וַיִּשְׁלַח מִלְּאָכִים אֶל־בָּלָם בֶּן־בְּעוֹר פְּתוּרָה אֲשֶׁר עַל־הַנֶּחֱר אֶרֶץ בְּנֵי־עַמּוֹן לִקְרֹא־לוֹ לֵאמֹר הִנֵּה עִם יִצְחָק מִמִּצְרַיִם הִנֵּה כֹסֵף אֶת־עֵין הָאָרֶץ וְהוּא יֵשֵׁב מִמְּלִי: ⁶ וַעֲתֵד לָכֶּה נָא אֲרֻחֲלִי אֶת־הָעָם הַזֶּה כִּי־עֲצוֹם הוּא מִמֶּנִּי אוֹכְלִי נֶכֶח־בּוֹ וְאֶגְרֹשְׁנוּ מִן־הָאָרֶץ כִּי יֵדַעְתִּי אֶת אֲשֶׁר־תַּבְרִיךְ מִבְּרִיךְ וְאֲשֶׁר תֵּאָדָר יֵאָדָר: ⁷ וַיֵּלְכוּ זִמְרִי וְנִקְנֵי מוֹאָב וְזִמְרִי וְקִסְמוֹם בְּיָדָם וַיָּבֹאוּ אֶל־בָּלָם וַיַּדְּבֵרוּ אֵלָיו דְּבָרֵי בָלָק: ⁸ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לֵינוּ פֹה תֵּלְיִלָה וְהִשְׁבַּתִּי אִתְּכֶם דָּבָר כֹּאֲשֶׁר יִדְבֹּר וְהָיָה אֵלַי וַיָּשִׁבוּ שְׁרֵי־מוֹאָב עִם־בָּלָם: ⁹ וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־בָּלָם וַיֹּאמֶר מִי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה עִמָּךְ: ¹⁰ וַיֹּאמֶר בָּלָם אֶל־הָאֱלֹהִים בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר מִלֶּךְ מוֹאָב שָׁלַח אֵלַי: ¹¹ הִנֵּה הָעָם הֵיצֵא מִמִּצְרַיִם וַיִּכֶּס אֶת־עֵין הָאָרֶץ עֲתֵד לָכֶּה קָבַח־לִי אֱתוֹ אוֹלִי אוֹכְלִי לְהַלְחֵם בּוֹ וְגִרְשָׁתִּיו: ¹² וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־בָּלָם לֹא תִלְךָ עִמָּהֶם לֹא תֹאדָר אֶת־הָעָם כִּי בְרוּךְ הוּא: ¹³ וַיָּקָם בָּלָם בַּבֹּקֶר וַיֹּאמֶר אֶל־שְׁרֵי בָלָק לָכוּ אֲלֵי־אַרְצְכֶם בֵּי מֶנֶן יִהְיֶה לְתַתִּי לְהַלְךָ עִמָּכֶם: ¹⁴ וַיִּקְוֹמוּ שְׁרֵי מוֹאָב וַיָּבֹאוּ אֶל־בָּלָק וַיֹּאמְרוּ מֶנֶן בָּלָם הַלֵּךְ עִמָּנוּ: ¹⁵ וַיִּסָּפֶר עוֹד בָּלָק שְׁלֹחַ שְׂרָיִם רַבִּים וְנִכְבְּדִים מֵאֵלֶּה: ¹⁶ וַיָּבֹאוּ אֶל־בָּלָם וַיֹּאמְרוּ לוֹ כֹּה אָמַר בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר אֶל־נָא תִמְנַע מִהַלְךְ אֵלַי: ¹⁷ כִּי־כִבֹּד אֲכַבְּדְךָ מְאֹד וְכָל אֲשֶׁר־תֹּאמַר אֵלַי אֶעֱשֶׂה וְלָכֶּה־נָא קָבַח־לִי אֶת הָעָם הַזֶּה: ¹⁸ וַיַּעַן בָּלָם וַיֹּאמֶר אֶל־עַבְדִּי בָלָק אִם־יִתְּנֶנִּי לִי בָלָק מִלֵּא בֵיתוֹ פָּסֶף

* As you will learn in lesson 31, this form is disputed.

וְהָבָה לֹא אוֹכֵל לְעֹבֵר אֶת־פִּי יְהוָה אֱלֹהֵי לַעֲשׂוֹת קִטְנָה אוֹ גְדוּלָּה: ¹⁹ וְעֵתָה שָׁבוּ נָא בָּזֶה גַם־אַתֶּם הַלְלִיָּה וְאַדְרָשָׁה מִה־יִּסְרָאֵל יְהוָה דָּבָר עֲמִי: ²⁰ וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־בִּלְעָם לִילָּה וַיֹּאמֶר לוֹ אִם־לִקְרָא לְךָ בָּנָו הָאֲנָשִׁים קוּם לֵךְ אִתָּם וְאֵד אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר־אָדָּבָר אֵלֶיךָ אֲתוֹ תַעֲשֶׂה: ²¹ וַיָּקָם בִּלְעָם בַּבֹּקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־אֲתוֹנוֹ וַיֵּלֶךְ עִם־שְׁרֵי מוֹאָב: ²² וַיַּחֲרֹאֲף אֱלֹהִים כִּי־חִלָּךְ הוּא וַיַּתְנִיב מִלְּאֵךְ יְהוָה בַּדֶּרֶךְ לְשֹׁטֵן לוֹ וְהוּא רָכַב עַל־אֲתוֹנוֹ וּשְׁנֵי נַעֲרָיו עִמּוֹ: ²³ וַתֵּרָא הָאֲתוֹן אֶת־מִלְּאֵךְ יְהוָה נָצַב בַּדֶּרֶךְ וַתִּרְבּוּ שְׁלוֹפָה בְּיָדוֹ וַתֵּט הָאֲתוֹן מִן־הַדֶּרֶךְ וַתֵּלֶךְ בַּשָּׂדֶה וַיֵּךְ בִּלְעָם אֶת־הָאֲתוֹן לְהַטִּיחַ הַדֶּרֶךְ: ²⁴ וַיַּעֲמֹל מִלְּאֵךְ יְהוָה בְּמִשְׁעוֹל הַכֹּהֲמִים גָּדַר מִזֶּה וְגָדַר מִזֶּה: ²⁵ וַתֵּרָא הָאֲתוֹן אֶת־מִלְּאֵךְ יְהוָה וַתִּלְחַן אֶל־הַקִּיר וַתִּלְחַץ אֶת־רִגְלָהּ בִּלְעָם אֶל־הַקִּיר וַיִּסָּף לְהַכְתִּיחָהּ: ²⁶ וַיִּזְסַף מִלְּאֵךְ־יְהוָה עֹבֵר וַיַּעֲמֹל בְּמִקְוֶם צֶר אֲשֶׁר אִין־הַדֶּרֶךְ לְנִשְׁוֹת וּמִין וּשְׁמֹאוֹל: ²⁷ וַתֵּרָא הָאֲתוֹן אֶת־מִלְּאֵךְ יְהוָה וַתִּרְבֹּץ תַּחַת בִּלְעָם וַיַּחֲרֹאֲף בִּלְעָם וַיֵּךְ אֶת־הָאֲתוֹן בַּמַּקֵּל: ²⁸ וַיַּפְתַּח יְהוָה אֶת־פִּי הָאֲתוֹן וַתֹּאמֶר לְבִלְעָם מִה־עֲשִׂיתִי לְךָ כִּי הִפְתִּינִי זֶה שְׁלֹשׁ רִגְלִים: ²⁹ וַיֹּאמֶר בִּלְעָם לְאֲתוֹן כִּי הִתְעַלְלָתְּ בִּי לוֹ יִשְׁתַּחֲוֶה בְּיָדִי כִּי עֲתָה תִרְגְּמִיד: ³⁰ וַתֹּאמֶר הָאֲתוֹן אֶל־בִּלְעָם הֲלוֹא אָנֹכִי אֲתִנָּךְ אֲשֶׁר־רָכַבְתָּ עָלַי מֵעוֹדָךְ עַד־הַיּוֹם הַזֶּה הִסְכַּנְתָּ הַסְכַּנְתִּי לַעֲשׂוֹת לְךָ כֹּה וַיֹּאמֶר לֹא:

LESSON 25

ASSIGNMENT

- ♦ Translate the following into English:

יְהִי אוֹר

Let there be light.

אֲשִׁימָה עֵינֵי עֲלָיו:

Let me set my eye upon him.

יְחִי אֲדֹנֵי הַמֶּלֶךְ דָּוִד לְעֹלָם:

May my lord King David live forever!

אַל־נָא יַחַר לְאֲדֹנִי וְאִדְבָּרָה

Let my Lord not be angry, and let me speak.

אֶסְרֶה־נָּא וְאִרְאֶה אֶת־הַמִּרְאָה הַגָּדֹל הַזֶּה

Let me turn aside so that I can see this great sight.

CHALLENGE

- ♦ Find the two cohortative forms in Numbers 22.

Num. 22

19 וַעֲתָה שְׁבוּ נָא בְּנֵה גַם־אַתֶּם הַלַּיְלָה וְאִדְבַּעַת מִה־יִסְרָיִם יְהוֹנָדָב בֶּרֶךְ עַמִּי:

...

34 וַיֹּאמֶר בַּלְעָם אֶל־מִלְאָךְ יְהוֹדָב חֲטָאתִי כִּי לֹא יָדַעְתִּי כִּי אַתָּה

נֹאכָב לִקְרָאתִי בְּדֶרֶךְ וַעֲתָה אֶסְרֶע בְּעֵינַיִךְ אֲשׁוּבָה לִי:

- ♦ Find as many as you can of the converted imperfects made from jussive forms in Numbers 22.

Num. 22

1 וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבוֹת מוֹאָב מֵעֶבֶר לְיַרְדֵּן יִרְחוֹ: 2 וַיִּרְא

בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר אֶת כָּל־אֲשֶׁר־עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאַמְרֵי: 3 וַיִּנָּר מוֹאָב מִפְּנֵי

הָעָם מְאֹד כִּי רַב־הָיָא יִתְקַן מוֹאָב מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: 4 וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל־

זַקְנֵי מִדְיָן עָתָה יִלְחֲכוּ הַקְּהָל־אֶת־כָּל־סִבְיָתָיו כְּלִתְוֹךְ הַשּׁוֹר אֶת יֶדְקָ

הַשָּׂדֶה וּבִלְלֵךְ בְּדַצְפוֹר מְלֵךְ לְמוֹאָב בַּעַת הַהוּא: ⁵ וַיִּשְׁלַח מִלְאָכִים אֶל-
בָּלָעַם בֶּן-בְּעוֹר פֹּתוֹרָה אִשָּׁר עַל-הַנֶּחֱרָר אֶרֶץ בְּנֵי-עַמּוֹ לִקְרֹא-לּוֹ לֵאמֹר
הִנֵּה עִם יִצְחָק מִמְצְרַיִם הִנֵּה כֶּסֶף אֶת-עֵין הָאָרֶץ וְהוּא יֵשֵׁב מִמְּלִי:

...

²³ וַתֵּרָא הָאֵתוֹן אֶת-מִלְאָךְ יְהוָה נֹצֵב בַּדֶּרֶךְ וְחֹרְפוֹ שְׁלוֹפֹכֶה בִּידּוֹ וַתֵּט
הָאֵתוֹן מִן-תְּהִרָד וַתֵּלֶךְ בַּשָּׂדֶה וַיֵּךְ בָּלָעַם אֶת-הָאֵתוֹן לְחַטָּתָה הַדֶּרֶךְ:
²⁴ וַיַּעֲמֵה מִלְאָךְ יְהוָה בְּמִשְׁעוֹל תְּכָרִמִּים גֵּדֵר מִנָּה וַיַּגִּדֵר מִנָּה: ²⁵ וַתֵּרָא
הָאֵתוֹן אֶת-מִלְאָךְ יְהוָה וַתִּלְחֹץ אֶל-תְּהִירָד וַתִּלְתֵּן אֶת-רָגְלָהּ בָּלָעַם אֶל-
תְּהִירָד וַיִּסָּף לְחַכָּתָה: ²⁶ וַיִּזְסֹף מִלְאָךְ-יְהוָה עָבוֹר וַיַּעֲמֵה בְּמִקְוֵם צָר אִשָּׁר
אֵין-תְּהִירָד לְנִטּוֹת יָמִין וּשְׂמֹאל: ²⁷ וַתֵּרָא הָאֵתוֹן אֶת-מִלְאָךְ יְהוָה וַתִּרְבֵּץ
תַּחַת בָּלָעַם וַיַּחֲרֹ-אֶרֶץ בָּלָעַם וַיֵּךְ אֶת-הָאֵתוֹן בְּמִקְלָהּ: ²⁸ וַיַּפְתָּח יְהוָה אֶת-
פִּי הָאֵתוֹן וַתֵּאמֶר לְבָלָעַם מַה-עָשִׂיתִי לָךְ כִּי כִּיִּיתָנִי זֶה שְׁלֹשׁ רִגְלִים:

LESSON 26

ASSIGNMENT

- ♦ Translate the following into English:

קוּם-נָא שְׁבָה וְאָכְלָה

Come on, sit down and eat.

שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה

Lift up your eyes and see.

צֵאִינָה וּרְאִינָה בָּנוֹת צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה

Go out and look, daughters of Zion, at King Solomon.

פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת־הָאָרֶץ

Be fruitful and multiply and fill the earth.

אֲמַר־יֵנָּה אֲחֹתִי אָחַת

Please, say you are my sister.

CHALLENGE

- ♦ Find as many imperatives as you can in Numbers 22, including a lengthened imperative and a regular (short) masculine singular imperative of the same verb.

Num. 22

¹ וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבוֹת מוֹאָב מֵעֶבֶר לַיַּרְדֵּן וְרָחוּ: ² ס וַיֵּרָא בָלָק
בֶּן־צִפּוֹר אֶת כָּל־אֲשֶׁר־עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאַמְרֵי: ³ וַיָּגֵר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם מֵאֲדָר
כִּי רַב־הָיָא וַיִּקְרָץ מוֹאָב מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: ⁴ וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל־זִקְנֵי מִדְּוִן עֹתָהּ
וַיִּלְחֲכוּ הַקְּהָלִי אֶת־כָּל־סִבִּיבֵיהֶינּוּ בַלְחָד תִּשּׁוּר אֶת יֶרֶק הַשָּׂדֶה וּבָלָק בֶּן־צִפּוֹר
מִלָּד לְמוֹאָב בָּעֵת הַהִוא: ⁵ וַיִּשְׁלַח מִלֹּאכִים אֶל־בָּלָעָם בֶּן־בְּעוֹר פְּתוּרָה
אֲשֶׁר עַל־הַנֶּחֱרָר אֶרֶץ בְּנֵי־עַמּוֹן לִקְרֹא־לָהּ לֵאמֹר הִנֵּה עָם יֵצֵא מִמִּצְרַיִם הַנֶּה
כִּסֶּה אֶת־עֵינֵי הָאָרֶץ וְהוּא יֹשֵׁב מִמְּלִי: ⁶ וְעַתָּה לְכָה־נָּא אֲרַח־לִי אֶת־הָעָם
הַזֶּה כִּי־עֲצוּם הוּא מִמֶּנִּי אוּלַי אוּכַל־נִפְחֶה־בּוֹ וְאֶגְרָשְׁנוּ מִן־הָאָרֶץ כִּי יִדְעֵתִי
אֶת אֲשֶׁר־תַּבְּרִךְ מִבְּרִיד וְאֲשֶׁר תֵּאָדָר יוֹאֵר: ⁷ וַיִּלְכוּ זִקְנֵי מוֹאָב וְזִקְנֵי מִדְּוִן
וּקְסָמִים בָּיָדָם וַיִּבְאוּ אֶל־בָּלָעָם וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו דְּבָרֵי בָלָק: ⁸ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם

לִינוּ כֹּה הִלְיִלָה וְהִשְׁבַּתִּי אֶתְכֶם דָּבָר בְּאָשֶׁר יִדְבַּר יְהוָה אֵלַי וַיֵּשְׁבוּ שָׂרֵי-
מוֹאָב עִם-בָּלָעַם: ⁹ וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל-בָּלָעַם וַיֹּאמֶר מִן הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה עִמָּךְ:
¹⁰ וַיֹּאמֶר בָּלָעַם אֶל-הָאֱלֹהִים בָּלָק בֶּן-צִפּוֹר מֶלֶךְ מוֹאָב שָׁלַח אֵלַי: ¹¹ הִנֵּה
הֶעָם הֵצֵא מִמִּצְרַיִם וַיִּכַּס אֶת-עֵינַי הָאָרֶץ עֲתִידָה לִכְתּוֹב **קִבְּהָ** לִי אֶתֹּו אוֹכֵל
לְהַלְחֵם בּוֹ וַיַּגִּישְׁתִּיו: ¹² וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל-בָּלָעַם לֹא תִלָּךְ עִמָּהֶם לֹא תֵאָר
אֶת-הָעָם כִּי בְרוּךְ הוּא: ¹³ וַיָּקָם בָּלָעַם בִּבְקָר וַיֹּאמֶר אֶל-שָׂרֵי בָלָק **לְכוּ**
אֶל-אַרְצְכֶם כִּי מֵאֵן יְהוָה לְהַתִּי לְהִלָּךְ עִמָּכֶם: ¹⁴ וַיָּקֻמוּ שָׂרֵי מוֹאָב וַיָּבֹאוּ
אֶל-בָּלָק וַיֹּאמְרוּ מֵאֵן בָּלָעַם הִלָּךְ עִמָּנוּ: ¹⁵ וַיִּסָּף עוֹד בָּלָק שְׁלֹחַ שָׂרִים רַבִּים
וַיִּנְכַּדִּים מֵאֵלֶּה: ¹⁶ וַיָּבֹאוּ אֶל-בָּלָעַם וַיֹּאמְרוּ לוֹ כֹּה אָמַר בָּלָק בֶּן-צִפּוֹר
אֶל-נָא תִמְנַע מִהִלָּךְ אֵלַי: ¹⁷ כִּי-כִבֶּד אֶכְבְּדְּךָ מְאֹד וְכָל אֲשֶׁר-תֹּאמַר אֵלַי
אֶעֱשֶׂה ו**לִכְתּוֹ** נָא **קִבְּהָ** לִי אֶת הָעָם הַזֶּה: ¹⁸ וַיַּעַן בָּלָעַם וַיֹּאמֶר אֶל-עַבְדֵּי בָלָק
אִם-יִתֶּן לִי בָלָק מָלֵא בֵיתוֹ כֶּסֶף וְזָהָב לֹא אוֹכֵל לַעֲבֹד אֶת-פִּי יְהוָה אֱלֹהֵי
לַעֲשׂוֹת קִטְנָה אוֹ גְדוֹלָה: ¹⁹ וְעַתָּה **שִׁבּוּ** נָא בְּזֶה גַם-אַתֶּם הִלְיִלָה וְאִדְעָה
מִזֶּ-יֶסֶף יְהוָה דְּבָר עִמִּי: ²⁰ וַיָּבֹא אֱלֹהִים וְאֶל-בָּלָעַם לִיָּלָה וַיֹּאמֶר לוֹ אִם-
לִקְרָא לְךָ בָּאוּ הָאֲנָשִׁים **קוֹם** **לָךְ** אַתָּם וְאִךְ אֶת-הַדְּבָר אֲשֶׁר-אָדַבְּרָה אֵלַיךְ
אֶתֹו תַעֲשֶׂה: ²¹ וַיָּקָם בָּלָעַם בִּבְקָר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת-אַתָּנּוֹ וַיִּלָּךְ עִם-שָׂרֵי מוֹאָב:

LESSON 27

ASSIGNMENT

- ♦ What is the prefix of the Hiphil participle (and of every participle except for Qal and Niphal)?

◆ מ

- ♦ Give the root of the following Hiphil verbs and the Qal form that matches them:

מזות – לְמֹזוֹת	לְהִמִּית	בוא – בָּאוּ	הָבִיאוּ	קום – קָמוּ	הִקְמִינוּ
אכל – אָכַל	מָאָכַל	בוא – לָבוֹא	לְהָבִיא	יצא – יָצָא	הוֹצִיֵא
קרב – יִקְרַב	יִקְרִיב	עמד – יַעֲמֹד	יַעֲמִיד	חיה – לְחַיֹּת	לְחַיִּית

CHALLENGE

- ♦ Identify as many Hiphil verbs as you can in Numbers 22.

Num. 22

⁸ וַיֹּאמֶר אֵלֵיהֶם לֵינוּ פֹה תֵלִילָה וְהִשְׁבַּתִּי אֶתְכֶם דָּבָר פֶּאֶשֶׁר יִדְבַר יְהוָה אֵלַי וַיִּשְׁבּוּ שְׂרֵי־מוֹאָב עִם־בָּלְעָם: ... ¹⁵ וַיִּסָּר עוֹד בָּלָק שְׁלֹשׁ שָׁנִים רַבִּים וַנִּכְבְּדוּם מְאֹדָּה: ... ¹⁹ וַעֲתָה שָׁבוּ גַּא בְּנֹה גַם־אַתָּם תֵּלִילָה וְאַדְעָה מִה־יִּסְרָאֵל יְהוָה דִּבֶּר עִמִּי: ... ²³ וַתֵּרָא הָאֵתוֹן אֶת־מִלְאָךְ יְהוָה נֹצֵב בְּדֶרֶךְ וַחֲרָבֹו שְׁלוּפָה בִּידֹו וַתֵּט הָאֵתוֹן מִן־תְּדִרָךְ וַתֵּלֶךְ בַּשָּׂדֶה וַיֵּךְ בָּלְעָם אֶת־הָאֵתוֹן לְהַטִּיחָהּ תְּדִרָךְ: ²⁴ וַיַּעֲמֹד מִלְאָךְ יְהוָה בְּמִשְׁעוֹל הַכֹּהֲנִים גִּרַּר מִזֶּה וַגִּרַּר מִזֶּה: ²⁵ וַתֵּרָא הָאֵתוֹן אֶת־מִלְאָךְ יְהוָה וַתֵּלַחַן אֶל־תִּקְוִיר וַתֵּלַחַן אֶת־רִגְלָ בָלְעָם אֶל־תִּקְוִיר וַיִּסָּר לְהַכִּתָּהּ: ²⁶ וַיִּסָּר מִלְאָךְ־יְהוָה עֲבוֹר וַיַּעֲמֹד בְּמִקְוֶם צֹר אֲשֶׁר אֵין־דֶּרֶךְ לְנִשְׁוֹת יָמִין וּשְׂמֹאוֹל: ²⁷ וַתֵּרָא הָאֵתוֹן אֶת־מִלְאָךְ יְהוָה וַתִּרְבֹּץ תַּחַת בָּלְעָם וַתִּחַר־אַף בָּלְעָם וַיֵּךְ אֶת־הָאֵתוֹן בַּמַּקֵּל: ²⁸ וַיִּפְתַּח יְהוָה אֶת־פִּי הָאֵתוֹן וַתֹּאמֶר לְבָלְעָם מַה־עֲשִׂיתִי לָךְ כִּי הִכִּיתָנִי זֶה שְׁלֹשׁ רִגְלִים: ²⁹ וַיֹּאמֶר בָּלְעָם לְאֵתוֹן כִּי הִתְעַלְלָתְ כִּי לֹו יִשְׁתַּרְבּ בִּידֵי כִי עָתָה תִּרְגָּשִׁיד: ³⁰ וַתֹּאמֶר הָאֵתוֹן אֶל־בָּלְעָם הֲלוֹא אֲנִכִּי אֶתְנֶךָ אֲשֶׁר־רַכְבְּתָ עָלַי מִעוֹדְךָ עַד־

הַיּוֹם הַזֶּה הִסְכַּנְתָּן הַסִּכָּנֹתַי לַעֲשׂוֹת לָךְ כִּת וַיֹּאמֶר לֹא: ³¹ וַיִּגַּל יְהוָה אֶת־עֵינָי בְּלִעַם וַיֵּרָא אֶת־מִלְאָד יְהוָה נֶצֶב בְּדָרְדָּר וַחֲרָבֹו שְׁלֹפָה בְּדָרְדָּר וַיִּקְרָד וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לְאֹפְיוֹ: ³² וַיֹּאמֶר אֵלָיו מִלְאָד יְהוָה עַל־מָה חִבִּיתָ אֶת־אַתְנָנְךָ זֶה שְׁלֹשׁ רִגְלִים הִנֵּה אֲנִכִּי יִצְאָתִי לִשְׁטֹן כִּי־יָרֵט הַדָּרְדָּר לְנִגְדִי: ³³ וַתֵּרָאֵנִי הָאֱתוֹן וַתֵּט לִפְנֵי זֶה שְׁלֹשׁ רִגְלִים אוֹלִי נִטְתָּה מִפְּנֵי כִי עָתָה גַם־אֶתְכֶּה הַרְגָתִי וְאוֹתָהּ הַחֲנִיתִי: ... ⁴¹ וַיְהִי בַבֹּקֶר וַיִּקָּח בָּלָק אֶת־בְּלִעַם וַיַּעֲלֵהוּ בְּמֹות בָּגֵל וַיֵּרָא מִשָּׁם קֶצֶה הָעָם:

LESSON 28

ASSIGNMENT

- Identify the root and the *binyan* of each highlighted verb in the following passage, Exod. 26:30–35:

Exod.26

³⁰ וַתִּקְמָתָךְ אֶת־הַמִּשְׁכָּן בְּמִשְׁפָּטֹו אֲשֶׁר תֵּרָאִיתָ בְּהָר: ³¹ וַעֲשִׂיתָ פָרָכֶת תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מִשְׁזָר מַעֲשֵׂה חֹשֶׁב וַעֲשֵׂה אֹתָהּ כְּרֻבִים: ³² וְנִתְתָּה אֹתָהּ עַל־אַרְבָּעָה עַמּוּדֵי שָׁטִים מִצָּפִים זָהָב וְזִיָּהִם זָהָב עַל־אַרְבָּעָה אֲדָנֵי־כֶסֶף: ³³ וְנִתְתָּה אֶת־הַפָּרָכֶת תַּחַת הַקָּרְסִים וְהִבְאֵתָ שְׁמוֹה מִבֵּית לַפָּרָכֶת אֶת אֲרֹנֵן הָעֵדוּת וְהַבְדִּילָהּ הַפָּרָכֶת לָכֶם בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין קֹדֶשׁ הַקִּדְּשִׁים: ³⁴ וְנִתְתָּה אֶת־הַכַּפֹּרֶת עַל אֲרֹנֵן הָעֵדוּת בַּקֹּדֶשׁ הַקִּדְּשִׁים: ³⁵ וְשִׁמְתָּ אֶת־הַשֻּׁלְחָן מִחוּץ לַפָּרָכֶת וְאֶת־הַמִּנְחָה נֹכַח הַשֻּׁלְחָן עַל צִלַּע הַמִּשְׁכָּן תִּימָנָה וְהַשֻּׁלְחָן תַּתָּן עַל־צִלַּע צָפוֹן:

Qal	נתן	וַנִּתְּנָה	Hiphil	קום	וַתִּקְמָה
Pu'al	צפה	מִצַּפִּים	Hophal	ראה	הִרְאִיתָ
Hiphil	בוא	וַהֲבֵאתָ	Qal	עשה	וַעֲשִׂיתָ
Hiphil	בדל	וַהֲבִדִּילָהּ	Hophal	שזר	מִשְׁזָר
Qal	שים	וַשְׁמַתָּ	Qal	עשה	וַעֲשֶׂה

CHALLENGE

- ♦ Identify as many Piel verbs as you can in Numbers 22.

Num. 22

¹ וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבֹת מוֹאָב מֵעֶבֶר לַיַּרְדֵּן וְהָיוּ: ² ס וַיֵּרָא בָלָק
בֶּן-צִפּוֹר אֶת כָּל-אֲשֶׁר-עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאַמְרֵי: ³ וַיָּגֵר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם מֵאֵד
כִּי רַב-הָיָא וַיִּקְרָץ מוֹאָב מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: ⁴ וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל-זִקְנֵי מִדְּיָן עֲתִידָה
וַיִּלְחֲכוּ הַקְּהָלִי אֶת-כָּל-סִבִּיבֵתָיו בְּלַחֲךָ הַשּׁוֹר אֶת יֶרֶק הַשָּׂדֶה וּבָלָק בֶּן-צִפּוֹר
מִלֶּדָה לְמוֹאָב בָּעֵת הַהִיא: ⁵ וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל-בָּלָעַם בֶּן-בְּעוֹר פְּתוּרָה אֲשֶׁר
עַל-הַנֶּחֱרָר אֶרֶץ בְּנֵי-עַמּוֹ לִקְרֹא-לּוֹ לֵאמֹר הִנֵּה עָם יֵצֵא מִמִּצְרָיִם הִנֵּה כִסְּהָ
אֶת-עֵינַי הָאֶרֶץ וְהָיָא יֹשֵׁב מִמֶּלִּי: ⁶ וְעַתָּה לְכֵה-נָא אֶהְיֶה-לְּךָ אֶת-הָעָם הַזֶּה כִּי-
עָצוּם הוּא מִמֶּנִּי אוֹכְלִי *נֶכֶה-בּוֹ וְאֶגְרֹשְׁנֻהּ מִן-הָאֶרֶץ כִּי יִדְעַתִּי אֶת אֲשֶׁר-
הַבָּרֶךְ מִבְּיָד וְאֲשֶׁר תֵּאָדָר יוֹאֵר: ⁷ וַיִּלְכּוּ זִקְנֵי מוֹאָב וְזִקְנֵי מִדְּיָן וַקְּסָמִים בֵּינֵם
וַיָּבֹאוּ אֶל-בָּלָעַם וַיַּדְּבֵרוּ אֵלָיו וַדְּבַר בָּלָק: ⁸ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לֵינוּ פֹה הַלִּילָה
וְהִשְׁתַּבְתִּי אִתְּכֶם דְּבַר פֶּאֶשֶׁר וַדְּבַר יְהוָה אֵלַי וַיִּשְׁכְּבוּ שְׁרֵי-מוֹאָב עִם-בָּלָעַם:

* The form and *binyan* of this verb are disputed by scholars; you will learn about it in lesson 31.

⁹ וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל-בִּלְעָם וַיֹּאמֶר מִי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה עִמָּךְ: ¹⁰ וַיֹּאמֶר בִּלְעָם
אֶל-הָאֱלֹהִים בִּלְקָךְ בֶּן-צֹפֹר מִלֶּדֶךְ מוֹאָב שְׁלַח אֵלַי: ¹¹ הִנֵּה הֵעָם הַיֵּצֵא מִמִּצְרָיִם
וַיָּבֹס אֶת-עֵינַי הָאָרֶץ עֹתָה לָכֶּה קִבְּהָ לִּי אֲתוּ אוֹלֵי אוֹכַל לְהַלְחֵם בּוֹ וַיַּגִּישְׁתִּיו:
¹² וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל-בִּלְעָם לֹא תִלָּךְ עִמָּהֶם לֹא תֵאָר אֶת-הָעָם כִּי בְרוּךְ הוּא:
¹³ וַיָּקָם בִּלְעָם בַּבֹּקֶר וַיֹּאמֶר אֶל-שָׂרֵי בִלְקָן לֵכּוּ אֶל-אַדְרָצָם בֶּן מִצָּן וַיְהִיָּה לְתַתִּי
לְהִלָּךְ עִמָּכֶם: ¹⁴ וַיָּקוּמוּ שָׂרֵי מוֹאָב וַיָּבֹאוּ אֶל-בִּלְקָן וַיֹּאמְרוּ מִצָּן בִּלְעָם הִלָּךְ
עִמָּנוּ: ¹⁵ וַיִּסָּף עוֹד בִּלְקָן שְׁלַח שָׂרִים רַבִּים וְנַכְבָּדִים מֵאֵלֶּה: ¹⁶ וַיָּבֹאוּ אֶל-
בִּלְעָם וַיֹּאמְרוּ לוֹ כֹּה אָמַר בֶּן-צֹפֹר אֶל-נָא תִמְנַע מִהִלָּךְ אֵלַי: ¹⁷ כִּי-
כִבֵּר אַכְבְּדֶךָ מְאֹד וְכָל אֲשֶׁר-תֹּאמַר אֵלַי אֶעֱשֶׂה וּלְכֹה-נָא קִבְּהָ לִּי אֵת הָעָם
הַזֶּה: ¹⁸ וַיַּעַן בִּלְעָם וַיֹּאמֶר אֶל-עַבְדִּי בִלְקָן אִם-יִתֵּן-לִי בִלְקָן מָלֵא בֵיתוֹ כֶּסֶף
וְזָהָב לֹא אוֹכַל לַעֲבֹל אֶת-פִּי וַיְהִיָּה אֱלֹהֵי לַעֲשׂוֹת קִטְמָה אוֹ גְדוּלָּה: ¹⁹ וְעֹתָה
שָׁבוּ נָא בָּזֶה גַם-אַתֶּם הַלְוִילָה וְאַדְרָעָה מִה-יִסָּף וַיְהִיָּה דָּבָר עִמִּי: ²⁰ וַיָּבֹא אֱלֹהִים
אֶל-בִּלְעָם לֵילָלָה וַיֹּאמֶר לוֹ אִם-לִקְרָא לְךָ בָּאוּ הָאֲנָשִׁים קוֹם לְךָ אִתָּם וְאֵד
אֶת-תִּדְבָּר אֲשֶׁר-אָדָּבָר אֵלֶיךָ אֲתוּ תַעֲשֶׂה: ... ³¹ וַיִּגַּל וַיְהִיָּה אֶת-עֵינֵי בִלְעָם
וַיֵּרָא אֶת-מִלְאֵךְ וַיְהִיָּה נֹצֵב בְּדֶרֶךְ וּמִרְבּוֹ שִׁלְפָה בִּידוֹ וַיִּקַּד וַיִּשְׁתַּחוּ לָאָפִי:
... ⁴⁰ וַיִּזְבַּח בִּלְקָן בָּקָר וַצֹּאֵן וַיִּשְׁלַח לְבִלְעָם וּלְשָׂרִים אֲשֶׁר אִתּוֹ: ⁴¹ וַיְהִי
בַּבֹּקֶר וַיִּקַּח בִּלְקָן אֶת-בִּלְעָם וַיַּעֲלֵהוּ בְּמִנּוֹת בָּעֵל וַיִּרְא מִשָּׁם קִצֵּה הָעָם:

- ♦ Identify the one Pu'al verb in Numbers 22.

Num. 22

⁶ וְעֹתָה לָכֶּה-נָא אֲרַח-לִי אֶת-הָעָם הַזֶּה כִּי-עֲצוּם הוּא מִמֶּנִּי אוֹלֵי אוֹכַל-נִפְחֹד
בּוֹ וַאֲנִי-שֹׁנֵי מִן-הָאָרֶץ כִּי יִדְעֵתִי אֵת אֲשֶׁר-תִּבְדָּרְךָ מִבְּדָרְךָ וְאֲשֶׁר תֵּאָר יוֹאֵר:

ASSIGNMENT

- Identify the root and the *binyan* of each highlighted verb in the following passage:

Gen. 3

⁵ כִּי יָדַע אֱלֹהִים כִּי בְיוֹם אֲכָלְכֶם מִמֶּנּוּ וְנִפְקַחְוּ עֵינֵיכֶם וְהָיִיתֶם כְּאֱלֹהִים יָדְעִי טוֹב וָרָע: ⁶ וַתֵּרָא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמַאֲכָל וְכִי תֹאמַר-הוּא לְעֵינַיִם וְנִחְמֹד הָעֵץ לְהַשְׂכִּיל וַתִּקַּח מִפִּרְיוֹ וַתֹּאכַל וַתִּתֵּן גַּם-לְאִשְׁתָּהּ עִמָּהּ וַיֹּאכַל: ⁷ וַתִּפְקְדָנָהּ עֵינֶיהָ שֶׁנִּיחָם וַיִּדְעוּ כִּי עֵרְמוֹם הֵם וַיִּתְּפְרוּ עַל-הָאִנָּה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם חֲגֹרֹת: ⁸ וַיִּשְׁמְעוּ אֶת-קוֹל יְהוָה אֱלֹהִים מִתְּהִלָּה בְּגֵן עֵדֶן הַיּוֹם וַיִּתְּחַבֵּא הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהִים בְּתוֹךְ עֵץ הַגֵּן: ⁹ וַיִּקְרָא יְהוָה אֱלֹהִים אֶל-הָאָדָם וַיֹּאמֶר לֹא אַתָּה: ¹⁰ וַיֹּאמֶר אֶת-קִלְהָ שָׂמַעְתִּי בְּגֵן וַאֲנִי אֶרְאֶה כִּי-עִלְמָה אַנְכִּי וַאֲחַבָּא:

יָדַע	ידע	Qal	וַתִּקַּח	לקח	Qal
אֲכָלְכֶם	אכל	Qal	וַתֹּאכַל	אכל	Qal
וְנִפְקַחְוּ	פקח	Niphal	וַתִּפְקְדָנָהּ	פקח	Niphal
וְהָיִיתֶם	היה	Qal	וַיִּתְּפְרוּ	תפר	Qal
וַתֵּרָא	ראה	Qal	מִתְּהִלָּה	הלך	Hitpa'el
וְנִחְמֹד	חמד	Niphal	וַיִּתְּחַבֵּא	חבא	Hitpa'el
לְהַשְׂכִּיל	שכל	Hiphil	וַאֲחַבָּא	חבא	Niphal

CHALLENGE

- Identify as many Niphal verbs as you can in Numbers 22.

Num. 22

¹¹ הִנֵּה הָעַם הֵיִצָּא מִמִּצְרַיִם וַיָּכֶס אֶת-עֵינַי הָאָרֶץ עֲתִידָה לִכְתּוֹת קַבְּהָ-לִּי אֹתוֹ
 אוֹלֵי אוֹכֵל לֶחֶלְתָּם בּוֹ וַיִּגְרֹשְׁתִּיו: ¹² וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל-בִּלְעָם לֹא תֵלֵךְ
 עִמָּהֶם לֹא תֵאָר אֶת-הָעָם כִּי בְרוּךְ הוּא: ¹³ וַיָּקָם בִּלְעָם בַּבֹּקֶר וַיֹּאמֶר אֶל-
 שָׂרֵי בָלָק לֵכּוּ אֶל-אַרְצָכֶם כִּי מֵאֵן יִהְיֶה לְתַתִּי לֶחֶלֶךְ עִמָּכֶם: ¹⁴ וַיִּקְדְּמוּ
 שָׂרֵי מוֹאָב וַיָּבֹאוּ אֶל-בִּלְעָם וַיֹּאמְרוּ מֵאֵן בִּלְעָם תֵּלֵךְ עִמָּנוּ: ¹⁵ וַיֹּסֶף עוֹד
 בִּלְעָם שְׁלַח שְׂרָיִים רַבִּים וַנִּכְבְּדוּם מֵאֵלָה: ¹⁶ וַיָּבֹאוּ אֶל-בִּלְעָם וַיֹּאמְרוּ לוֹ
 כֹּה אָמַר בֶּן-צְפּוֹר אֶל-נָא תִמְנַע מִחֲלֹךְ אֵלַי: ... ²³ וַתֵּרָא הָאֵתוֹן
 אֶת-מִלְאָךְ וַיְהִי נֶעֱבַר בְּדֶרֶךְ וַחֲרָבוֹ שְׁלוֹפָה בְּיָדוֹ וַתֵּשׂ הָאֵתוֹן מִן-תְּהִרָדָּה
 וַתֵּלֶךְ בַּשָּׂדֶה וַיֵּךְ בִּלְעָם אֶת-הָאֵתוֹן לְחִשְׁתָּהּ תִּדְרֹךְ: ²⁴ וַיַּעֲמֵל מִלְאָךְ וַיְהִי
 בְּמִשְׁעוֹל הַכֹּהֲנִים גָּדַר מִזֶּה וַיִּגְדַּר מִזֶּה: ²⁵ וַתֵּרָא הָאֵתוֹן אֶת-מִלְאָךְ וַיְהִי
 וַתִּלְחֹץ אֶל-הַקִּיֹּר וַתִּלְתֵּן אֶת-רַגְלָהּ בִּלְעָם אֶל-הַקִּיֹּר וַיֹּסֶף לְחַפְתָּהּ:

- Identify as many Hitpa'el verbs as you can in Numbers 22.

Num. 22

²² וַיִּחַר-אַף אֱלֹהִים כִּי-חִלֵּךְ הוּא וַיִּתְּנֵב מִלְאָךְ וַיְהִי בַדְרֹךְ
 לְשִׁטָּן לוֹ וְהוּא רָכַב עַל-אַתָּנּוֹ וַשֹּׁנֵי נִעְרָיו עִמּוֹ:
 ...
²⁹ וַיֹּאמֶר בִּלְעָם לְאֵתוֹן כִּי תִחַעַלְתָּ בִּי לֹא יִשְׁחָרֵב בְּיָדִי כִּי עֲתִידָה תִּרְגָּמִיד:

Index of Charts

NOTE: The verb charts in this guidebook are not meant to be comprehensive. The textbooks listed in the bibliography ([PAGE 221](#)) will give you a complete set of verbs in all the *binyanim* for every different variety of root. This is meant merely to be a place for you to refer quickly and easily to the course material presented on screen. The Qal of strong verbs will be presented most completely; other *binyanim* and root categories are presented only in part, with examples of the forms that demonstrate how they differ.

1 st -י and 1 st -י Roots	85
3 rd -ן Roots	81
3 rd -ן Roots in the Converted Imperfect	81
Attached Pronouns	37
Common Irregular Nouns	32
Comparison of שָׁלַח and שָׁלַח	99
Consonants That Sound Alike	11
Endings for Nouns and Adjectives	28, 53
Forms of the Qal Infinitive Construct	98
Geminate Roots	126
Geminate Verbs	126
Hiphil	110
Hitpa'el	118
Hollow Roots	93
How Letters Behave	42
Idioms	131
Imperatives	106

Interrogative ׀	63
Irregular Verbs	88
Joshua 1:1–9	123
Jussives and Cohortatives	102
Niphal	118
Numerals	71
Numerical Equivalents of the Hebrew Alphabet	73
Object Suffixes	129
Ordinals	72
Passive <i>Binyanim</i>	115
Piel	114
Polel—Equivalent of Piel for Hollow Roots	114
Pronominal Suffixes with ׀א	37
Punctuation Marks	134
Qal Participles	67
Qal Perfect and Imperfect	46
Roots with Gutturals	77
Roots with א	88
Roots with ץ and כ	94
Stative Verbs	89
Subject Pronouns	36
Symbols and Abbreviations	36
The <i>Binyanim</i>	59
The Dagesh	12
The Definite Article	20
The Hebrew Alphabet	7
Vowels	11

Biblical Books*

(with their abbreviations)

Genesis (Gen.)	Ezekiel (Ezek.)	Psalms (Ps.)
Exodus (Exod.)	Hosea (Hos)	Proverbs (Prov.)
Leviticus (Lev.)	Joel	Job
Numbers (Num.)	Amos	Song of Songs (Sg)
Deuteronomy (Deut.)	Obadiah (Obad.)	Ruth
Joshua (Josh.)	Jonah (Jon.)	Lamentations (Lam.)
Judges (Judg.)	Micah (Mic.)	Ecclesiastes (Eccl.)
1 Samuel (1 Sam.)	Nahum (Nah.)	Esther (Est)
2 Samuel (2 Sam.)	Habakkuk (Hab.)	Daniel (Dan.)
1 Kings (1 Kgs)	Zephaniah (Zeph.)	Ezra
2 Kings (2 Kgs)	Haggai (Hag.)	Nehemiah (Neh.)
Isaiah (Isa.)	Zechariah (Zech.)	1 Chronicles (1 Chr)
Jeremiah (Jer.)	Malachi (Mal.)	2 Chronicles (2 Chr)

NOTE: The chapter and verse numbering in Jewish Bibles sometimes differs from the numbering in Christian Bibles.

The chapter divisions were invented around the year 1200—by Christians—and at first there was more than one system. Apparently the Jews adopted a system slightly different from the one that Christians eventually settled on.

* The biblical books are presented in the order they occur in the Jewish Bible.

The differences are most obvious in Psalms, where verse 1 of the Hebrew psalm is often a title (and therefore not numbered) in a Christian Bible. But there are numerous other places where the numbering is also different. For example, Christian Bibles divide Malachi 3 of Jewish Bibles into two chapters, 3 and 4. So, Mal. 4:1–6 in a Christian Bible is numbered Mal. 3:19–24 in a Hebrew Bible.

Such differences are minor, but there are too many of them to list here. A good source for them is *The Jewish Study Bible* (Oxford University Press, 2nd edition, 2014, edited by Adele Berlin and Marc Brettler), which has an appendix titled “Chapter and Verse Differences.”

Bibliography

LESSON RESOURCES

Conjunctive and Disjunctive Punctuation Marks*

[discussed in [LESSON 34](#)]

Jacobson, Joshua. *Chanting the Hebrew Bible: The Art of Cantillation*. 2nd ed. The Jewish Publication Society, 2017.

Portnoy, Marshall, and Josée Wolff. *The Art of Torah Cantillation: A Step-by-Step Guide to Chanting Torah*. URJ Press, 2000.

Hebrew Bibles [discussed in [LESSON 35](#)]

Brown, A. Philip, II, and Bryan W. Smith, eds. *A Reader's Hebrew Bible*. Zondervan, 2008.

Elliger, Karl, and Willhelm Rudolph, eds. *Biblia Hebraica Stuttgartensia*. German Bible Society, 1997.

Vance, Donald R., George Athas, and Yael Avrahami. *Biblia Hebraica Stuttgartensia: A Reader's Edition*. Hendrickson Publishers Inc., 2014.

The Koren Tanakh. Koren Publishers Jerusalem, 2010.

* Because most contemporary interest in these marks is devoted to learning how to chant the texts, both of these books are about cantillation. But both explain how the system of punctuation works. The relevant section of Portnoy and Wolff's book is brief and clear; Jacobson's treatment is massive and comprehensive.

Biblia Hebraica Stuttgartensia (often abbreviated as BHS) and *The Koren Tanakh* are available in various formats; the Koren edition is available with a facing English translation, by Harold Fisch. The Jewish Publication Society and Artscroll both also have Hebrew-English editions of the Bible.

Reference Books for Biblical Hebrew [discussed in [LESSON 36](#)]

Dictionaries

Brown, Francis, S. R. Driver, and Charles A. Briggs. *The Brown-Driver-Briggs Hebrew and English Lexicon*. Hendrickson Publishers, 1996.

Clines, David J. A., ed. *The Dictionary of Classical Hebrew*. 8 vols. Sheffield Phoenix Press Ltd., 2011.

Koehler, Ludwig, and Walter Baumgartner. Edited by Johann Jakob Stamm. Translated and edited under the supervision of M.E.J. Richardson. *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*. Brill Academic Publishers, various years.

Reference Grammars

Joüon, Paul. *A Grammar of Biblical Hebrew*. 4th ed. Translated by Takamitsu Muraoka. Pontifical Biblical Institute Press, 2003.

Kautzsch, E., ed. *Gesenius' Hebrew Grammar*. 2nd English ed. Revised by A. E. Cowley. Oxford University Press, 1910.

Putnam, Frederic Clarke. *A Cumulative Index to the Grammar and Syntax of Biblical Hebrew*. Eisenbrauns, 1996.

Waltke, Bruce K., and M. O'Connor. *An Introduction to Biblical Hebrew Syntax*. Eisenbrauns, 1990.

For more on these resources and on the scholarly Bible editions, see Marc Brettler's online guide listed on [PAGE 220](#).

Audio Hebrew Bibles

929 Project — 929.org.il

Academy of Ancient Languages — aol.org/hebrew_audiobible.html

Bible Software

Accordance — <https://www.accordancebible.com>

BibleWorks — <https://www.bibleworks.com>

Logos — <https://www.logos.com>

Olive Tree — <https://www.olivetree.com>

Guides

sites.google.com/site/toolsforstudyingthehebrewbible/home

[Marc Brettler, Duke University/Brandeis University]

faculty.washington.edu/snoegel/hebrew.html#3

[Scott Noegel, University of Washington]

Hebrew Text of the Bible

Alhatorah — mg.alhatorah.org

German Bible Society — academic-bible.com

Mechon Mamre — mechon-mamre.org

STEP — stepbible.org

Herzog College — hatanakh.com/en/tanach/0.0.0?tanachLang=2

Books on the History of Hebrew

Glinert, Lewis. *The Story of Hebrew*. Princeton University Press, 2017.

Rabin, Chaim. *A Short History of the Hebrew Language*. The Jewish Agency for Israel, 2005.

Sáenz-Badillos, Angel. *A History of the Hebrew Language*. Cambridge University Press, 1996.

Schniedewind, William M. *A Social History of Hebrew: Its Origins through the Rabbinic Period*. Yale University Press, 2013.

Textbooks for Learning Biblical Hebrew

This is not a complete list of available texts, but simply a list of some of the best-known and most easily available ones. Many of them have accompanying answer keys so that you can do their exercises on your own and check your answers. All have detailed charts of the various kinds of verbs. It is highly recommended that you use libraries, bookstores, and the web to test-drive some of these books before you choose one.

Brettler, Marc. *Biblical Hebrew for Students of Modern Israeli Hebrew*. Yale University Press, 2001.

Cook, John A., and Robert D. Holmstedt. *Beginning Biblical Hebrew: A Grammar and Illustrated Reader*. Bilingual ed. Baker Academic, 2013.

Futato, Mark D. *Beginning Biblical Hebrew*. Eisenbrauns, 2003.

Hackett, Jo Ann. *A Basic Introduction to Biblical Hebrew*. Bilingual ed. Hendrickson Publishers, 2010.

Kelley, Page H., Terry L. Burden, and Timothy G. Crawford. *A Handbook to Biblical Hebrew: An Introductory Grammar*. Eerdmans, 1994.

Kittel, Bonnie Pedrotti, Victoria Hoffer, and Rebecca Abts Wright. *Biblical Hebrew: Text and Workbook*. 2nd ed. Bilingual ed. Yale University Press, 2016.

Lambdin, Thomas O. *Introduction to Biblical Hebrew*. Darton, Longman & Todd Ltd., 1973.

Pratico, Gary D., and Miles V. Van Pelt. *Basics of Biblical Hebrew Grammar*. 2nd ed. Zondervan, 2007.

Seow, C. L. *A Grammar for Biblical Hebrew*. Revised ed. Abingdon Press, 1995. [This text is especially useful for those who want a precise guide to the way vowels change when endings are added.]

Simon, Ethelyn, Linda Motzkin, and Irene Resnikoff. *The First Hebrew Primer: The Adult Beginner's Path to Biblical Hebrew*. 3rd ed. EKS Publishing, 2005.

Vance, Donald R. *An Introduction to Classical Hebrew*. Brill Academic Publishers, 2004.

Walker-Jones, Arthur. *Hebrew for Biblical Interpretation*. Society of Biblical Literature, 2003.

Weingreen, J. *A Practical Grammar for Classical Hebrew*. 2nd ed. Oxford University Press, 1959.

To Continue Learning Biblical Hebrew

Ben Zvi, Ehud, Maxine Hancock, and Richard A. Beinert. *Readings in Biblical Hebrew: An Intermediate Textbook*. Yale University Press, 1993.

Goldstein, Jessica. *The First Hebrew Reader: Guided Selections from the Hebrew Bible*. EKS Publishing, 2000.

Macintosh A. A., and C. L. Engle. *The T&T Clark Hebrew Primer*. Bilingual ed. T&T Clark, 2014.

Additional Resources

Landes, George M. *Building Your Biblical Hebrew Vocabulary: Learning Words by Frequency and Cognate*. 2nd ed. Society of Biblical Literature, 2001.

Mitchel, Larry A. *A Student's Vocabulary for Biblical Hebrew and Aramaic*. Zondervan, 1984.

Pleins, J. David. *Biblical Hebrew Vocabulary by Conceptual Categories: A Student's Guide to Nouns in the Old Testament*. Zondervan, 2017.

Pratico, Gary D. *Biblical Hebrew Laminated Sheet*. Zondervan, 2005.

Van Pelt, Miles V. *Biblical Hebrew: A Compact Guide*. Bilingual ed. Zondervan, 2012.